

1941
1961

tealnik

Celje, 6. oktobra 1961
Leto XI. Štev. 38

CENA IZVODU 20 DIN

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE
DELOVNEGA LJUDSTVA
OKRAJA CELJE

LIST IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO PODJETJE
»CELJSKI TISK«

ODGOVORNI UREDNIK
TONE MASLO

ŽIVLJENJSKI STROŠKI IN DOHODKI

Kaj je z življenjskimi stroški? So oni višji od lanskih? Je njihovo naraščanje v skladu z naraščanjem dohodkov? Ali pa rastejo življenjski stroški hitreje od dohodkov? Na ta vprašanja bomo poskušali dati odgovor, pri čemer se bomo poslužili statističnih podatkov odgovarjajočih služb.

Stroški za življenje so v odnosu na lansko leto narasli za okoli 8 odstotkov. Vzrok temu je predvsem v višjih cenah nekaterim kmetijskim pridelkom in komunalnim uslugam. Te spremembe cen, zlasti onih v kmetijstvu, so bile znane vnaprej, bile so planirane, da bi se kmetijstvo moglo bolje razvijati, da bi bilo rentabilno in stimulatивно za proizvajalce. Planirano pa je bilo tudi povišanje cen komunalnih uslug, ki so v preteklosti bile neekonomske, zato vezane na dotacije iz proračuna.

Takšen dvig življenjskih stroškov pa ni imel za posledico zmanjšanje standarda državljanov. Nasprotno, le-ta je v odnosu na lansko leto v občutnem naraščanju. To je mogoče zapaziti, da tako rečemo, »s prostim očesom«.

zlasti kadar se ozremo okoli sebe na ulici, v trgovinah. Po razpoložljivih podatkih so se nominalni dohodki v povprečju dvignili za 15 odstotkov od lani.

Ce torej primerjamo podatek, ki govori o povišanju življenjskih stroškov z onim, ki nas obvešča o gibanju dohodkov delovnih ljudi, potem pridemo do zaključka, da je dejanski dohodek za 6 in pol odstotka višji od lanskega.

Ce so ti podatki točni, ni pa razlogov, da bi sumili vanje, standard zaposlenih raste hitreje kot je planirano.

Je pa neka druga stvar, h kateri lahko postavimo vprašaj. To je, da dohodki delavcev in uslužbencev rastejo hitreje, kot bi bilo z ozirom na povečanje proizvodnje realno. Statistika nas opozarja, da je storilnost dela v odnosu na prejšnje leto višja samo za 3 odstotke. Tako povečanje storilnosti ne daje realnega opravičila, da so se dohodki v povprečju povečali za 15 odstotkov.

Kako je prišlo do razkoraka med storilnostjo in dohodki in od kod so gospodarske organizacije črpale sredstva za pokritje tega

nesorazmerja? To je mogoče objasniti na več načinov: Nekatera podjetja so pregloboko segla po svojih fondih, druga so pretirano povečevala cene svojim izdelkom in tako ustvarila večji čisti dohodek. Nekateri kolektivi so uspeli znižati lastne stroške in ustvariti prihranke na materialu, medtem ko je del gospodarskih organizacij dejansko dvignil proizvodno storilnost na zaposlenega.

Iz navedenega se jasno vidi, da sta le zadnja dva primera v duhu dobrega gospodarjenja, medtem ko so tisti, ki so »nagrizli« lastne fonde ali pa segli v žep potrošniku s cenami, samo začasno na boljšem in bodo prej ali slej postali »žrtve« zakona vrednosti na tržišču in odnosov na njem.

Zanimivo je, da so te ugotovitve verna slika naših lokalnih razmer, dobisi v Celju ali okolici, da tudi v škodljivih pojavih nismo na boljšem od jugoslovanskega povprečja.

S.

SPREJEM BORCEV NOV

V okviru proslav na čast 20-letnice vstaje je predsedstvo Okrajnega ljudskega odbora pripravilo v soboto zvečer sprejem borcev NOV, mater padlih junakov ter vdov partizanskih borcev in talcev. Okoli dve sto povabljenec je pozdravil predsednik OLO Celje Miran Cvenk ter jim čestital k prazniku revolucije, zatem pa dejal:

Ko so jugoslovanski narodi preživljali najtežje čase v svoji zgodovini, ste vi, prežeti z idejo Komunistične partije, vedeli, da je edina pot, ki vodi do svobode, pot oboroženega upora. Šli ste v borbo, čeprav niste imeli orožja in čeprav ste vedeli, da je nasprotnik dosti močnejši. V njej ste zmagali. Tudi v času obnove ste bili vi tisti, ki ste pripomogli, da so izginjale ruševine in da smo v letih po vojni dosegli tako pomembne rezultate na gospodarskem področju. Zato ste lahko ponosni na delo, ki ste ga začeli pred dvajsetimi leti. Prepričan sem, da boste še naprej pomagali s svojimi bogatimi izkušnjami, da bomo dosegli še lepše uspehe za blagostanje naših narodov ter za mir v svetu.

Dvajseta obletnica topniških enot

Sedmega oktobra poteče dvajset let, odkar je prva artillerijska baterija uspešno posegla v boj proti okupatorju. To je bila topničarska enota Čučanskega partizanskega odreda. Partizansko topništvo je, kot vsa naša ljudska armada, prehodila med osvobodilno vojno težko trnjevo pot, postajalo vedno močnejše, vedno pogostejše orožje partizanskih enot, dokler ni proti koncu vojne postalo odločilno in težjih spopadih s sovražnikom.

Partizanski topničarji so svoje prvo in osnovno znanje dobili v vsakodnevnih borbi in se izpopolnjevali na kratkih tečajih, pozneje pa že v organiziranih šolah. Tako so postopoma postali strokovnjaki zapletenega mehanizma in taktike in so po vojni lahko na tej osnovi uspešno sledili novim izsledkom balistike. Pri vzgoji novih kadrov so predpostavljene vedno povezovali vojne izkušnje NOV z novimi dosežki. Tako topništvo JLA daje svoj velik prispevek h krepitvi borbene pripravljenosti naše ljudske armade na straži naše neodvisnosti in socialistične družbe.

Celjski atleti v reprezentanci

V soboto in nedeljo je bil v Beogradu meddržavni dvoboj moških atletskih reprezentanc Jugoslavije in Finske. V jugoslovanski ekipi so nastopili tudi trije člani celjskega Kladivarja. Med njimi se je najbolj izkazal Stanko Lorgar, ki je zmagal v teku na 110 metrov čez zapreke v času 14,5 sekunde. Odlični je bil tudi Roman Lešek, ki je pribral drugo mesto pri skoku ob palici s 440 cm. Pa tudi Franc Naraks ni zaostajal za svojima klubskima tovarišema, saj je v teku na 800 metrov zasedel častno tretje mesto v času 1:53,7 sekunde.

M. B.

RAZGOVOR OB PRAZNIKU

Z velikim množičnim zborovanjem v Soštanju v nedeljo, 8. oktobra, na katerem se bo zbralo nad dvajset tisoč ljudi iz celjskega okraja, bo zaključena osrednja okrajna proslava v počastitev dvajsetletnice ljudske revolucije in hkrati praznika soštanjske občine. V tej zvezi smo zaprosili predsednika okrajnega odbora za proslavo 20-letnice oborožene vstaje tov. Jožeta Jošta za razgovor:

— Kakor je znano, je dejal tov. Jošt, smo tokrat okrajno proslavo združili s praznovanjem soštanjske občine, v spomin na prvi partijski napad na mesto Soštanj, v noči med sedmim in osim oktobrom 1941. S tem smo hoteli poudariti izredno pomemben dogodek iz časa ljudske revolucije, saj je imel napad na Soštanj velikanski odmev po vsej okupirani Stajerski. Tako je okrepil moralo zavednih Slovencev ter resno opozoril okupatorja, da se po tem lepem koščku zemlje pretaka slovenska kri.

S to veliko politično manifestacijo pa želimo tudi prikazati delež celjskega okraja v ljudski revoluciji, spomniti se naporov ljudi, vseh borcev in žrtev, ki so dali svoja življenja za našo svobodo. In teh ni malo — samo iz celjskega okraja je padlo v borbi, bilo ustreljenih kot talcev ali umrlo v koncentracijskih taboriščih 5.769 ljudi. V narodnoosvobodilni borbi pa je aktivno sodelovalo 12.585 ljudi z območja celjskega okraja. Ze ta skupna bilanca nas obvezuje, da za ideje, za katere je ugasnilo toliko življenj iz našega območja in prav tako v merilu celotne Jugoslavije, storimo vse za čim uspešnejšo izgradnjo socialističnega družbenega reda, katerega gospodarski rezultati bodo našemu delovnemu človeku nudili lepši in boljši jutrišnji dan.

Na čast te proslave pa smo rešili tudi več življenjskih vprašanj bivših borcev narodnoosvobodilne vojske. Tu mislim tako na nekatere socialne probleme, na kvalifikacijo in prekvalifikacijo in podobno. Prav tako smo letošnje

leto izkoristili še za to, da smo uredili vsaj v glavnem vse okoli spomenikov in spominskih plošč NOB.

Soštansko proslavo pa ne povežemo samo s spominskimi dogodki iz ljudske revolucije, ampak tudi z analizo dosedanjih naporov in uspehov na gospodarskem področju ter zlasti še s perspektivami celjskega okraja in Saleške doline. Za nas je pomembna tudi slednja, saj perspektivni program Saleške doline nakazuje ne samo povečanje proizvodnje v velenjskem rudniku lignita, temveč tudi nastanek energo-kemokombinata, novega giganta naše težke industrije, ki bo izrednega gospodarskega pomena ne samo za celjski okraj, ampak tudi za vso Slovenijo.

Ta proslava, kot politična manifestacija, pa je tudi v času, ko se zlasti v naših delovnih kolektivih vršijo velike spremembe v zvezi z uveljavljanjem novega gospodarskega sistema in ko so vse sile osredotočene na probleme decentralizacije delavskega samoupravljanja ter na delitev čistega in osebnega dohodka. Zato že ta važna zgodovinska obletnica ljudske revolucije nalaga vsem političnim organizacijam obveznost, da se ukrep, ki ga delovni kolektivi uvajajo v letošnjem letu, uveljavi čim uspešnejše. S tem bomo omogočili, da se bo v proces samoupravljanja in skrbi za boljše gospodarjenje vključilo čim več neposrednih proizvajalcev. Sodelovanje čim večjega števila proizvajalcev pri obravnavanju in reševanju proizvodnje ter vseh nalog na področju osebnega in družbenega standarda pa ustvarja še pogoje za uspešen razvoj komunalnega sistema, v katerem dobivajo osnovne celice, to je komune, čedalje večji gospodarski, politični in vsebinski pomen.

Politična manifestacija v Soštanju pa bo istočasno tudi zrcalo prizadevanj prebivalcev celjskega okraja, skupaj z vsemi narodi naše države, za ohranitev miru v svetu ter za aktivno koeksistenco med vsemi narodi in državami.

Nove oblike dela komunistov- intelektualcev

Ideološka komisija pri Okrajnem komiteju ZKS je na dveh svojih sejah razpravljala o idejnem delu in izobraževanju članstva Zveze komunistov. Tem potrebam je prilagodila tudi svoj organizacijski sestav, saj v okviru komisije deluje več podkomisij s posebnimi nalogami.

Komisija je posvetila veliko pozornost proučevanju takih oblik dela članstva ZK, ki nuj bi najbolj ustrezala interesom članov, hkrati pa naj bi zagotovila čim uspešnejšo družbeno vlogo komunistov.

Vedno globlja vsebina našega sistema neposredne demokracije terja od članov ZK nove in vedno širše naloge. Kot vodilna politična sila mora Zveza komunistov delovati na vseh področjih družbenega dogajanja, ne posebej in zase, temveč organsko povezana z delovnimi množicami.

Komunisti so že doslej razvili zelo široko področje delovanja kot dopolnilo nalogam v osnovnih organizacijah, in sicer v okviru aktivov. Take aktivne poznamo v oblikah, ki so prilagojene našemu komunalnemu sistemu in onih, ki se vsklajujejo s strokovno in interesno dejavnostjo.

In ker med drugim naš družbeni razvoj postavlja v ospredje kulturna, prosvetna, znanstvena in umetnostna vprašanja, na drugi strani pa tehnični razvoj — vprašanja, ki zadevajo vlogo tehnične inteligence, je komisija za

ideološka vprašanja na priporočilo OK ZKS pripravila vse potrebno za ustanovitev odgovarjajočih aktivov komunistov v okrajnem merilu.

Tako bodo v kratkem ustanovljeni aktivni komunistov, ki delujejo na področju kulture, znanosti, umetnosti in prosvete, nadalje aktiv medicinskih in zdravstvenih delavcev, aktiv kmetijskih, gozdarstvenih in veterinarskih strokovnjakov, aktiv gradbene, strojne in

ostalih tehničnih strok in pravnikov.

Ti aktivni naj ne be bili zgolj analitični, temveč predvsem akcijski. Komunisti v teh aktivih naj ne be samo ugotavljali stanja, rešitev obširne problematike pa prepuščali komiteju in drugim forumom, nasprotno, morali bodo dosledno razčiščevati vsa vprašanja na svojem področju in potem s tako utrjenimi enotnimi stališči nastopati v javnosti. c. k.

inž. Branko Korber

NOVI PREDSEDNIK OBCINSKEGA LJUDSKEGA
ODBORA MOZIRJE

Na nedavni seji občinskega ljudskega odbora Mozirje je bilo zaradi odhoda na študij tov. Hinko ČOP razrešen dolžnosti predsednika občinskega ljudskega odbora. Na njegovo mesto je bil izvoljen ing. Branko KORBER, dosedanji direktor kmetijske zadruge v Mozirju. Od tov. ČOPA so se poslovili odborniki ljudskega odbora in

predstavniki občinskih političnih organizacij z željo, da uspešno konča študij in se čim prej vrne v Mozirje. Njegovo dosežanje delo je zelo lepo orisal tudi tovariš Franc SIMONIČ, sekretar Okrajnega komiteja Zveze komunistov Celje in se mu zahvalil za požrtvovalno delo, ki ga je pokazal kot predsednik v zadnjih treh letih. -er

Šoštanjski Pomenki

OB 20-LETNICI VSTAJE
IN PRAZNIKU
ŠOSTANJSKE OBČINE

V preteklem tednu je bilo nekaj spremenljivk, ki obetajo dati drugačen rezultat, kakor pa smo ga pričakovali po trmasti napetosti prejšnjih tednov. Najprej je spregovoril ameriški predsednik Kennedy in to pred najuglednejšim mednarodnim forumom, pred Generalno skupščino OZN. Podal je nov razorožitveni osnutek v šestih točkah, v prvi vrsti za takojšnje prenehanje atomskih poskusov, dalje pozval k premirju, čim bi prišlo do nasilja, predlagal je, naj bi takoj imenovali naslednika Hammarskjöldu in se zavzel za rešitev berlinske krize s pogajanjem. Mirobiljuna rešitev berlinske krize bi bila zanj možna celo, če bi SZ sklenila z Vzhodno Nemčijo posebno mirovno pogodbo. V predlogu o razorožitvi stoji celo to, naj bi se lotili postopnega uničevanja atomskega arzenala ali pa bi ga prilagodili za mirolnjube namene. Uničili naj bi tudi sredstva za prenos atomskega orožja. Torej splošna in popolna razorožitev tudi z Zahoda in ob enem ponudba, naj se pogajanja takoj nadaljujejo in ne prenehajo, dokler ne bo prišlo do pametnega rezultata. V prihodnjih desetih mesecih se bo odločila usoda človeštva za naslednjih 10.000 let. ZDA nimajo nič zoper sklenitev mirovne pogodbe med SZ in Vzhodno Nemčijo, če bo ta samo na papirju in ne bo spremenila statusa quo. Dohoda do Berlina in svoboda samoodločbe Berlinčanov pa bi ZDA branile z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Glede kolonializma je izjavil, da je za samoodločbo povsod, torej tudi v kolonijah.

Kennedyjev govor je pomenil določeno olajšanje, čeprav je v šopu dšehkih besedi skrit tudi krvavi trn grožnje in ni nič določenevga glede vzhodnih meja Nemčije. Glede tega pa je verjetno izrazil skupno zahodno stališče ameriški general Clay. To stališče je nekoliko bolj elastično, kakor pa smo ga bili navajeni zadnja leta: Zahod bo vztrajal na tem, da ima prost dohod do Berlina, v njem svoje čete in nedotakljivost vsega zahodnega Berlina. Meja na Odr in na Niši bi bila priznana, oziroma, bi se to vprašanje odrinilo iz prvega plana.

Gromiko se je v zadnjem času sestel z ameriškim in angleškim kolegom in sprejel te spremembe na Zahodu kot ugodno podlago za nadaljnja pogajanja. Tudi njegov govor je vseboval grožnje, češ, če bi zaradi Berlina prišlo do vojne, bi to povzročilo smrt stotin milijonov ljudi. Zoper svobodno mesto Berlin SZ nima nič, nasprotno vprašanje dohoda do mesta sploh ni vprašanje. Gromiko je obtožil Zahoda, da je on s svojimi ukrepi zaostрил položaj, posebno Francija, ki je na svojo roko nadaljevala z nuklearnimi poskusi. Kakor Kennedy je tudi Gromiko močno podčrtal pomen beograjske konference.

Na Generalni skupščini OZN se duhovni obeh taborov dele na vprašanja, kako naj se zasede mesto generalnega sekretarja OZN. To res ni preprosto vprašanje, zdaj pa se je še posebej zapletlo, ker SZ vztraja pri »trojki«, to je, da bi to mesto zasedli trije sekretarji, eden bi bil prozahodni, drugi provzhodni, tretji pa bi vlekli na stran neangažiranih držav. Čim pa SZ vztraja, čim vztrajajo tudi ZDA, je zato lahko marsikaj narobe, ker pride do prestižnih vprašanj. Gladko pa je šlo na dnevni red vprašanje Angole, čeprav ga je Argentinac Prado proglasil za čisto interno zadevo Portugalske. Vsekakor stoji OZN pred velikimi odločitvami, če bo res hotela zagotoviti absolutno demokratičnost za vseh svojih 100 članic, enakopravnost tudi za 750 milijonov prebivalcev neangažiranih držav, skratka zagotoviti je treba univerzalnost te največje mednarodne ustanove. Da to ni tako preprosto, se vidi iz tega, kako sta oba bloka reagirala na rezultate beograjske konference in na govor Koče Popovića v Generalni skupščini. Ne gre jima v glavo, da bi kdo na svetu lahko mislil zunaj blokovskih vezí, ne gre jima v glavo dejstvo, da je možna samostojna politika zunaj blokov. Verjetno je s tem blokovskim gledanjem v zvezi tudi upor v Siriji, s katerim reakcija skuša razbiti ZAR in enolnost te države. Pri zadnjih nemških volitvah je Adenauer izgubil 400.000 volivcev, večina mladih ljudi, ki jim je Adenauerjev idejni in politični konservativizem že postal zopern.

Medtem ko smo v zadnjih treh številkah prav na tem mestu pisali o gospodarski rasti, uspehih in razvoju Saleške doline, smo tokrat izbrali pod naslovom »Ob prazniku šoštanske občine« tri razgovore: s sekretarjem Občinskega komiteja ZK Stanetom Ravljenom, predsednikom Občinskega sindikalnega sveta

Stane Ravljen

Od splošnih razprav h konkretnim analizam

Na vprašanje, kako spremljajo politične organizacije gospodarski in celotno družbeno dogajanje v občini, je tov. Ravljen dejal: Če začnem pri občinskih političnih forumih, potem to izgleda tako, da Zveza komunistov, Socialistična zveza, sindikalni svet, pa tudi mladina od časa do časa pripravljajo analize gospodarskega in drugega družbenega dogajanja in o teh ugotovitvah razpravljajo na širših plemumih z namenom, da ugotovljajo pozitivne strani in pomanjkljivosti ter na osnovi pridobljenih izkušenj pomagajo organom delavskega in družbenega upravljanja ter jim priporočajo določene ukrepe za izboljšanje dela.

Trenutno je v teku izdelava ankete, ki bo pokazala, kako novi ekonomski sistem deluje v gospodarskih organizacijah, kako je z izpolnjevanjem planskih nalog, kako s sestavljanjem pravilnikov o delitvi čistega in osebnega dohodka itd. O vsem bomo razpravljali tudi na širšem plenumu in spet bomo opozorili organe delavskega samoupravljanja ne samo na lepe primere, ampak tudi na nekatere pomanjkljivosti, ki se kažejo tu in tam pri delitvi osebnega dohodka. Gre namreč za nekatera, sicer redka, nesorazmerja, oziroma, za prevelike razpone med najvišjimi in najnižjimi prejemki zaposlenih v enem podjetju.

S sestavljanjem konkretnih analiz o določenih problemih in družbenih dogajanjih bomo nadaljevali tudi v bodoče. Želimo namreč, da bi takšne zelo konkretne razprave postale stalna oblika dela ne samo v organizacijah Zveze komunistov, temveč tudi v Socialistični zvezi, sindikatih in podobno. Tako bomo prešli od splošnih razprav h konkretnim političnim analizam določenih problemov. Razumljivo je, da pri obravnavanju takih in podobnih vprašanj zelo tesno sodelujejo vse politične organizacije.

O ugotovitvah te ankete, o kateri sem pravkar govoril, bodo razpravljale tudi osnovne politične organizacije, zlasti v podjetjih, saj želimo, da bi prav te razprave pripomogle k odpravljanju nekaterih pomanjkljivosti pri delitvi osebnega dohodka še preden bo pravilnik potrjen. Ugotovili smo

namreč, da so pri sestavljanju teh pravilnikov sodelovali v glavnem tehnični strokovnjaki in da so bili njihovi osnutki sestavljeni bolj s tehnostratskega gledišča. Zato ni naključje, da se zdaj pojavljajo nekatere pomanjkljivosti političnega značaja. In prav tem bodo namenjene naše razprave.

V organizacijah Zveze komunistov, je nadaljeval tov. Ravljen, pa se lotevamo tega dela in teh nalog tudi zavoljo tega, da se vsi člani kar najbolje spoznajo z osnovnimi intencijami novega gospodarskega sistema, da se seznanijo z vso problematiko decentralizacije delavskega samoupravljanja, ekonomskih enot in končno, da bodo odločneje kot doslej postavljali svoja stališča na tistih mestih, ki so pristojna za sprejem takih aktov, to pa je na sejah organov samoupravljanja.

— Ali ste zadovoljni s številčno udeležbo prebivalcev občine v organih upravljanja? — Sem, saj jih dela v oblastnih organih 344, v družbenih (pri tem so šteti samo hišni in potrošniški sveti ter šolski odbori) 1002 ter v organih delavskega samoupravljanja 583.

Sicer pa se lahko ponašamo tudi z visokim številom članov v Socialistični zvezi, ki dosega 86 odstotkov vseh prebivalcev.

— Omenili ste anketo, ki naj pokaže, kako se uveljavlja nov gospodarski sistem. Ali vas čaka morda še kakšna druga, prav tako pomembna naloga? — O, seveda. Rad bi omenil samo problem urbanizacije Saleške doline. O tem doslej nismo veliko govorili, zlasti pa ne v političnih organizacijah. Je pa za nas izrednega pomena, saj gre za rešitev pomembnih vprašanj, kot lokacije lahke in težke industrije, gre za objekte družbenega standarda, za komunalne naprave in podobno. Prav zaradi tega bomo ta problem postavili tudi na dnevni red plenarnega zasedanja političnih organizacij. V tej razpravi bi radi izkristalizirali še mesto in vlogo Velenja in Šoštanja ter drugih krajev v občini. To je pomembno politično vprašanje, ki ga moramo zelo jasno postaviti in osvetliti. Sprejeli smo petletni perspektivni program. Okoli njega ni sporov in stvari so jasne. Znano je tudi to, da bo Velenje postalo bo-

doče upravno središče občine. Ne glede na ta stališča, pa so v zvezi z urbanizacijo drugi problemi, ki jih moramo obravnavati in razčistiti.

— Kako pa je bilo z aktivizacijo političnih sil pri organiziranju prostovoljnega dela? — Tu se lahko pohvalimo brez zadržka. Politične organizacije so pri mobilizaciji prebivalcev Saleške doline, zlasti pa še Velenja, in pri organizaciji prostovoljnih delovnih akcij veliko, veliko napravile. Tudi letos so se prostovoljne delovne akcije nadaljevale in to pri gradnji nove ceste Velenje—Šoštanj, pri regulaciji Pake itd. Pri vseh prostovoljnih delih so ljudje iz naše doline opravili toliko ur in takšna dela, da si v resnici zaslužijo javno priznanje.

M. B.

Ljubo Naraks

NOVA POTA

Rajši kot o tem, kako smo delali, naj povem, kakšne naloge stoji pred nami, pa ne zato, da bi se izognil nekaterim slabostim, ki so nas spremljale, temveč bolj zavoljo tega, da bi opozoril na dejstvo, da tudi mladi rod Saleške doline išče pota in nove metode dela, išče novih oblik, da bi se še v večji meri kot doslej vključil v celotno družbeno dogajanje, je že na začetku dejal tov. Naraks.

Ko smo analizirali naše delo, je nadaljeval, smo ugotovili, da so organizacije vse preveč zaprte, da mladina išče v njihovem sklopu najrazličnejše oblike udeleževanja. Tako smo imeli pri mladinskih aktivih različne sekcije, kot za šport, za kulturno izživljanje in podobno. V zadnjem času pa smo stopili na drugačno pot. Mimo tega, da se je mladina z velikim zanimanjem vključila v delo taborniške organizacije, počitniške zveze in druge, ki so po svojem značaju in vsebini predvsem mladinske, so mladi ljudje našli hvaležno interesno področje v Svobodah, kulturno prosvetnih društvih, v športnih organizacijah, Partizanu in podobno. Želimo in delamo na tem, da se mladina še v večjem številu vključuje v ta društva, da tam dela in da zato mladinski aktivni ne ustanovljajo več sekcij za takšno dejavnost.

Naše delo prilagajamo novim zahtevam časa, novim pogojem življenja. Želimo, da bi v organizacijah Ljudske mladine uveljavili takšne metode in oblike dela,

RAFKO ZAGAR

ŠELE V ZADNJEM ČASU

Cetudi smo o decentralizaciji delavskega samoupravljanja govorili že lani, so se podjetja v naši občini, razen velenjskega rudnika lignita, v letu tega problema šele lotos. V rudniku pa so že prej uveljavili nekatere nove oblike in ustanovili prve ekonomske enote, je povedal tov. Zagar, ko smo ga vprašali, kako poteka decentralizacija samoupravljanja v gospodarskih organizacijah.

— Zal, pa smo do nedavnega za- beležili več razprav, kot pa konkretnih akcij. V prenekaterih podjetjih so iskali najrazličnejše vzroke, po katerih so skušali dokazovati, da decentralizacija nima smisla. Del krivde za to so imele tudi politične organizacije. Položaj se je bistveno spremenil šele v zadnjih mesecih, ko so v vseh večjih podjetjih šli ne samo na formiranje ekonomskih enot, temveč začeli tudi razpravo o prenosanju določenih pristojnosti nanje. Kot vse kaže bodo nove ekonomske enote samostojno odločale o delitvi osebnega dohodka, nadalje razpolagale z določenimi sredstvi za investicije in amortizacijo, vodile bodo računa o sprejemanju in odpuščanju delovne sile in podobno. Že prve razprave o decentralizaciji delavskega samoupravljanja so potrdile dosti večje zanimanje proizvajalcev za gospodarjenje. Razumljivo je namreč, da morajo ekonomske enote zaživeti na taki osnovi, da bodo njeni člani materialno zainteresirani za čim boljše gospodarjenje.

Navzlic tem zelo jasnim stališčem pa so ponekod še zmeraj premalo govorili o pomenu decentralizacije. Zato ni naključje, če tu in tam spremljajo ta pojav le z gledišča

povečanja osebnih dohodkov. Vzporedno z ustanavljanjem ekonomskih enot v gospodarskih organizacijah je šel tudi razvoj sindikalnih podružnic. Tako so v okviru ekonomskih enot ustanovili sindikalne organizacije, ki so že na začetku dela pokazale svojo upravičenost: saj so postale pobudnik in gibalo dosti živahnjega sodelovanja proizvajalcev pri obravnavanju aktualnih problemov. To velja tudi za sestavljanje in razpravo o pravilnikih za delitev čistega in osebnega dohodka. Sicer pa, je nadaljeval tov. Zagar, s sestavljanjem teh pravilnikov nismo povsem zadovoljni. Mnogokje so preveč čakali in odlašali, drugod pa so sestavili najprej pravilnik o delitvi osebnega dohodka, namesto, da bi ta sledil pravilniku o delitvi čistega dohodka. Zadnji čas so se stvari obrnile na bolje, tako vsaj upamo, da bodo v industriji zadovoljivo in pravočasno rešili ta problem, zlasti še s pomočjo ankete, ki je v teku.

Nekoliko slabše je v obrti in gostinstvu. Če so se pravilniki o razdelitvi čistega osebnega dohodka v obrti nekoliko zataknili, je vsaj deloma razumljivo, zlasti še, če pomislimo, da v obrti ni tolikšnega števila kadrov, ki bi lahko uspešno delali na tem problemu. Zal pa tudi Obrtna zbornica ni nudila dovolj pomoči. V gostinstvu pa so se podjetja preveč oklenila nekega vzornega pravilnika, ki ga je sestavila zbornica, niso pa upoštevali specifičnih pogojev itd. Dosti boljše je stanje v trgovini, kjer je zlasti zbornica uspešno pomagala kolektivom pri sestavljanju ustreznih pravilnikov.

NOGOMET

CELJE : SALEŠKA DOLINA

V okviru prireditev na čast dvajsetletnice vstaje ter praznika šoštanske občine, bo v nedeljo, 8. oktobra na stadionu v Šoštanju nogo-

metna tekma med reprezentancama Celja in Saleške doline. Tekma se bo začela ob treh popoldne.

V NEDELJO V ŠOSTANJU Množično zborovanje

Ob zaključku prireditev in proslav na čast dvajsetletnice vstaje in praznika šoštanske občine, bo v nedeljo, 8. oktobra ob 10. uri popoldne na stadionu v Šoštanju veliko množično zborovanje, na katerem bo govoril član republiškega Izvršnega sveta tov. Mitja Ribičič.

Po prijavah, ki so jih zbrale sindikalne in druge politične organizacije, se bo zborovanja v Šoštanju udeležilo najmanj dvajset tisoč ljudi. Za udeležence proslave bodo samo iz Celja odpeljali štiri posebni vlaki (poleg rednega).

V zadnjem tednu na DOMOVINI

Petek, 29. septembra
NA ZASEDANJU Ljudske skupščine Slovenije so izvolili 31.člansko komisijo, ki bo pripravila osnutek nove ustave LR Slovenije.

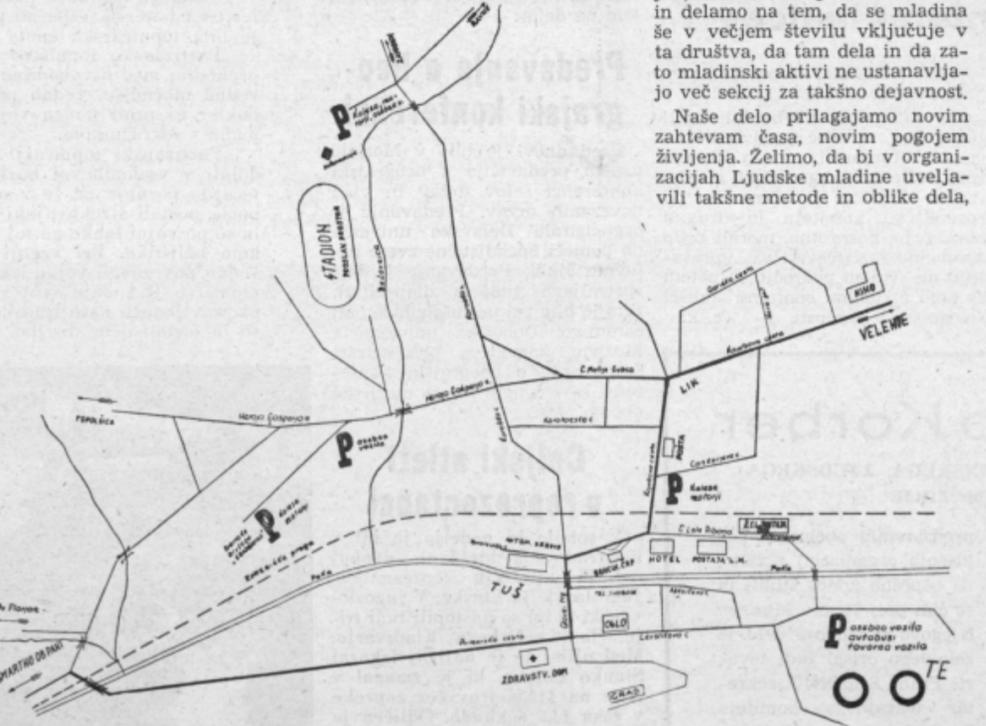
Sobota, 30. septembra
V LJUBLJANI so odprli mednarodni sejem gradbeništva. Na njem sodeluje 462 razstavljalcev iz 14 držav, razstavljenih pa je 682 domačih in 339 inozemskih izdelkov.

Nedelja, 1. oktobra
V SLOVENIJSKEM GRADCU so počastili 20-letnico revolucije. Na proslavi so odkrili grobnico 325 žrtve Mislinjske doline ter kipe narodnih herojev Vrnunč, Iršiča in Ronka. V skupno grobnico pa so prenesli tudi žaro s posmrtnimi ostanki narodnega heroja in komandirja Prve celjske čete Franja Vrnunča.

Ponedeljek, 2. oktobra
V LJUBLJANI so odprli Visoko šolo za politične vede.

Torek, 3. oktobra
NA SEJI Zveznega izvršnega sveta so razpravljali o gibanju gospodarstva v prvih sedmih mesecih letos.

Sreda, 4. oktobra
V BORU, rudarskem središču, so odprli rudarsko metalurško fakulteto. Na mesto pričakovanih 120 se je na fakulteto vpisalo 223 študentov iz vseh republik.

Da bi se promet po cestah v nedeljo dopoldne v Šoštanju odvijal brez zastoja, so prireditelji organizirali več parkirnih prostorov za vse vrste motornih vozil. Mimo tega pa bosta ta dan delali še dve informacijski pisarni, ena na železniški postaji, druga pa v bližini stadiona, kjer bo množično zborovanje. — Prosimo vse voznike motornih vozil, da v nedeljo upoštevajo navodila prometnih organov in da zato postavljajo svoja vozila na mesta, ki so za to določena. Lokacije parkirnih prostorov pa je moči razbrati tudi iz skice, ki jo objavljamo.

T. O.

RAZGOVOR S SEKRETARJEM OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS CELJE

Več poguma

PRI POGLABLJANJU DEMOKRATIČNIH ODNOSOV

Glede na dejstvo, da smo na izteku polletja, ki naj kaže prve dosežke na področju gospodarske politike in družbenega razvoja v smeri poglobljenih in neposrednih proizvodnih odnosov, je naše uredništvo zaprosilo sekretarja Občinskega komiteja ZKS tov. Toneta SKOKA za razgovor o teh vprašanjih. Naš list je o tem po svojih močeh obveščeval našo javnost spričo ob posameznih pojavih, posredoval razprave s političnih in oblastvenih forumov itd.

Zeleli smo, da v razgovoru s tovarišem Skokom dobimo krajši, splošen prerez dosežkov in pojavov, predvsem pa to, da bi našli bistvene osnove, kot izhodišče za nadaljnja prizadevanja.

Katere ovire so po vašem mnenju najbolj značilne, ki so zmanjševale boljši uspeh?

— Omenil sem že nekatere, vendar moram pristaviti, da so nekatere teh ovir tudi objektivne, ne samo subjektivne. To, da po enem letu nenehnih razprav o najmanj perspektivnih planov po gospodarskih organizacijah še vedno mnoga podjetja niso prišla naprej, ni samo posledica »brezperspektivnosti« nekaterih kolektivov, temveč tudi posledica drugih težav, kot je nedospelost zavodov in projektivnih birojev, težave z lokacijami in ne nazadnje tudi težave, ki so izven dosega komun: predvsem zmanjšanje investicijskih sredstev, preorientacija proizvodnih programov ob spremembah na tržišču, pomanjkanje surovin itd.

Zavore subjektivnega značaja sem že poprej omenil. Vsiljuje se sum, da je plahost bolj navidezna oblika in da je v resnici vzrok čakanja in oklevanja bodisi v nesposobnosti vodilnih in tehničnih kadrov, ali pa brezbržnost in presibak čut družbene odgovornosti. Da se prav razumemo, ni moj namen vzpodbujati k nepremišljeni lhtavosti. Vendar smatram, če je naša želja priti naprej, je treba več poguma, treba odločno in zavestno storiti prve korake.

Sem bi rad pristavil še en pojav, ki hromi uspešnejši razvoj. To je pomanjkanje samokritičnosti in prevelika občutljivost. To je zelo resna ovira za razvoj neposredne demokracije, ki drugič je samodopadljivost, pa tudi prikritega samopasništva.

POLLETNI OBČNI ZBORI SINDIKALNIH PODRUŽNIC

V teh dneh so se pričeli v sindikalnih podružnicah na področju konjske občine polletni občni zbori sindikalnih organizacij. Med prvimi so ga imeli na pošti v Slovenskih Konjicah, katerega so se udeležili tudi predstavniki okrajne pošte iz Celja. V prihodnjih dneh ga bodo izvedli tudi v podjetju za izdelavo umetnih brusov »Comet« v Zrečah, v oktobru pa bodo še v nekaterih večjih podjetjih.

Kako daleč smo v celjski komunizaciji z novim sistemom delitve osebnega in čistega dohodka? Kakšne so negativne tendence na tem področju?

— Ne bom ponavljal že znanih stvari. Občinski komite, sindikalni svet, občinski ljudski odbor in drugi forumi so že nekajkrat razpravljali o tem. Med 19 podjetji, o katerih imamo podatke, je komaj 5 takih, v katerih je pravilnik o delitvi dohodka že sprejet in uveljavljen. V dveh podjetjih je še v razpravi, v ostalih pa, ali še ni nič storjenega ali pa v izdelavi... Drugi podatki pa nam kažejo na pojave nepravilnega poviševanja osebnih dohodkov, zlasti pri nekaterih vodilnih uslužbencih, kjer ponekod zlede vsaka sled po socialistični morali. Taki primeri so vselej povezani z silno formalnimi pravilniki brez učinkovitih kriterijev o vrednosti in obsegu dela, ki naj bo osnova za take prejeme.

Katere glavne naloge političnih organizacij za delo v bodoče, zlasti na področju uveljavljanja naprednejših odnosov?

— Mislim, da so naloge jasne že v trenutku, ko so jasni problemi in vidne njihove posledice. Dobrega razvoja novega gospodarskega sistema si ne moremo zamisliti brez učinkovitejšega utrjevanja pravic in dolžnosti proizvajalcev - zato tudi hitreje in dosledneje akcije pri decentralizaciji samoupravljanja. Ta pa ne more biti učinkovitejša le na osnovi zvenelih gesel in papirnatega formalizma - učinkovita je lahko če ima tudi ekonomsko podlago in razgibane, dorasle zavestne sile. Prvo je lahko plod pogumnejše odločitve, drugo pa rezultat vztrajnejšega prizadevanja političnih organizacij, predvsem zveze komunistov, ki bo morala pri obveščanju delovnih ljudi storiti mnogo več. Morala bo skrbeti za rast zavesti proizvajalcev - zavesti brez vsakršnega strahu - zavesti resnično osvobodjenega dela

J. Kr.

Organizacija zdravstvene službe prva naloga

Pred dnevi je bilo v Celju zasedanje Skupščine Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje. Delegati so razpravljali o nekaterih perečih problemih nadaljnega razvoja zdravstvene službe, o bodočih nalogah in nekaterih slabostih, ki nas opozarjajo, kje in kako bo potrebno nekatere probleme reševati.

Udeleženci so na zasedanju bili enotni, da je prva naloga zdravstvenih ustanov ustrezna organizacija zdravstvene službe, ki bo zadovoljila vse potrebe prebivalcev. Kajti gotovo je, da šibkost na tem področju lahko usodno vplivajo tudi na razvoj ostalih področij - predvsem gospodarstva. Trditve, da je zdrav in fizično sposoben delavec v vsaki tovarni odločujoče činitelj razvoja podjetja, ker s stroji delajo ljudje, ni nova, a je aktualna.

Istočasno je skupščina posvetila posebno pozornost preventivnim

ukrepom v proizvodnji, ki naj bi zmanjšali razne poškodbe in podobno. Ceravno smo pred Tednom varnosti pri delu in je ta vprašanja potrebno obravnavati še posebno skrbno, pa to ne pomeni, da je vprašanje varnosti med delom problem, ki ga je treba resno upoštevati le v tednu varnosti. Varnost delavcev namreč ne sme biti kampanja, kar tudi v večini dobro organiziranih podjetij ni, temveč mora tudi v manjših podjetjih, posebno v obrtnih delavnicah in podobno - postati stalna praksa.

Istočasno so delegati razpravljali o nekaterih potrebnih ukrepih, ki bi se bolj okrepili zdravstveno službo. Na tem področju je okrajni zavod skupaj z zainteresiranimi komunizacijami v zadnjem obdobju dosegel znaten napredek. Tak napredek bo s skupnimi prizadevanji treba doseči še v drugih krajih.

Ivan Zmahar

Konjičani v Šoštanj

Politične in druge organizacije na področju konjske občine se že dalj časa pripravljajo za čim večjo udeležbo svojega članstva na okrajni proslavi 20-letnice vstaje, ki bo v nedeljo v Šoštanju. Sodeč po splošnih podatkih se bo proslave udeležilo okoli 500 ljudi, predvsem članov sindikata, SZDL in mladine. Večina jih bo potovala s kamioni, ki jih bodo dale na razpolago gospodarske organizacije, del pa tudi z osebnimi avtomobili in avtobusi.

Za udeležbo je zlasti precejšnje zanimanje v okolici Vitanja. Predstavniki sindikalne podružnice pri tamkajšnjem obratu kmetijske zadruge je dejal, da pri njih ni potrebno nikdar voditi večje agitacije, ker se lahko zgodi, da bo prijavitelj več kot pa je na razpolago prevoznih sredstev. Za udeležbo v Šoštanj računajo, da bodo poleg dveh lastnih kamionov morali za prevoz Vitančanov dobiti vsaj še enega iz Celja, ker bodo v ostalih krajih občine vozila potrebovali za svoje ljudi. Podobno je tudi v Zrečah in v Ločah ter v samih Konjicah in okoliških krajih. Povsod pravi, da bo udeležba iz konjske občine v takem številu kot je to primereno, saj tudi pri veliki proslavi v Ljubljani niso zaostajali za drugimi.

Šele štiri podjetja

so po podatkih občinskega sindikalnega sveta v Slovenskih Konjicah izdelala nove pravilnike o delitvi čistega in osebnega dohodka. V ostalih podjetjih so pravilniki sicer že v obdelavi, vendar organi upravljanja o njih še niso razpravljali. Manjša, predvsem obrtna podjetja bo ljudski odbor sicer oprostil od izdelave pravilnikov o delitvi čistega dohodka, vendar občinski organi kljub temu menijo, da bi bilo prav, če bi jih začeli v letošnjem letu vsaj pripravljati. S tem bo seveda njihovo delo kasneje, ko jih bo potrebno izdelati, mnogo lažje.

L. V.

Krajevni odbor in DOBRNE

Med najboljše krajevne odbore v našem okraju sodi tudi Krajevni odbor v Dobrni. Besede predsednika tega krajevnega odbora tovarniša Zmaga Likarja pa pojasnjujejo nekatere značilnosti dela krajevnega odbora, ki je močno zaživel in ki predstavlja osnovno gibalno silo kraja. Tako je dejal:

Morda je oddaljenosti Dobrne od občine tudi delno pripomogla, da je krajevni odbor zadil s pravo sapo. Vendar menim, da največ pomeni skupna in enotna pa vitalna želja vseh prebivalcev, da v soseski uredimo zdravilišče in zdravilišni prostor, da uredimo osrednji del naselja, da zgradimo vse potrebne institucije, ki so v klimatskem zdravilišču turističnem kraju potrebne in ne nazadnje, da v spodnjem delu naselja dobi trdno podlago tudi turistična dejavnost v širši obliki. To so velike želje, ki porajajo tudi nove probleme in ki člane krajevnega odbora tudi težijo. Ja, včasih je tudi kaj glavobola vmes. Vendar je to naš program, ki ga vrednotimo in ki ga »industrijsko« gledano lahko primerjamo z načrtom razvoja neke tovarne.

Če pogledamo nazaj, lahko ugotovimo, da smo kar precej napredovali. Dobili smo novo sodobno šolo, pekarno, trgovino bomo tudi uredili; z izpraznitvijo stare šole, kamor se bo preselil krajevni odbor kjer bodo dobile prostore posamezne družbene in politične organizacije, pa smo pridobili tudi sedanje prostore kra-

jevne odbora. Veliko je še podrobnosti, ki so jih prebivalci Dobrne opravili, vendar je prva in največja želja vseh prebivalcev še vedno želja.

Namreč - ta naša ljuba cesta! Ta je v sedanjih pogojih turizma nevdružna, a tudi zdravilišču škoduje, čeravno število nočitev vse bolj raste. Prebivalci Dobrne in tudi krajevni odbor se predobro zavedajo, da je draga investicija. Vendar, bo prej ali slej treba tudi v to, čeravno morda kislno jabolko ugrizniti. Vsekakor pa bi bila nova cesta za razvoj Dobrne najtrdnjša osnova.

Zmago Likar

TEGA RES NE VERJAMEM

Tole kratko zgodbo sem slišal: V Braslovčah so imeli pekarno. Bila je v sklopu »Veležitarja«. Prvazaprav samo prodajalno. In sicer v posebni stavbi. Z lastnico, ki je tudi prodajala kruh, so imeli delovno pogodbo in najemno pogodbo za lokal. Ker pa je imela lastnica zaostanek davčnih dajatev pri žalski občini, ni upala registrirati računa za najemnino. Ker ji brez registriranega računa niso hoteli izplačati najemnino, bili so celo pripravljani, da sami nesejo račun na občino, se je lastnica lokalna domislila svojevrstne taktike izsiljevanja. Kratkotako je v ponedeljek prepovedala svojim nadrejenim vstop v lokal in izjavila, da kruha ne bo več prodajala. Računala je pač, da Braslovče ne smejo ostati brez kruha, tako pa bi le dosegla izplačilo brez registracije računa.

Zgodba se je končala s tem, da je pomagal problem rešiti predsednik krajevnega odbora in da je začasno prodajalno kruha prevzela trgovina v Braslovčah.

O tej zgodbi ni kaj veliko pripomniti, le morda to, da je neverjetna. Kajti ljudje si morajo med seboj pomagati. Iskanje osebnih finančnih koristnih na račun lakote otrok, na račun pomanjkanja kruha v Braslovčah, je dokaj neverjetno. Tega ne verjamem. Kajti, če bi bilo to res, bi bilo potrebno ostreje ukrepati.

M. Iršič

Izobraževanje

Ze Resolucija o strokovnem izobraževanju kadrov, ki jo je sprejela Zvezna ljudska skupščina, uvaja reformo strokovnega šolstva v državi. Potreba po kvalificiranih in visoko kvalificiranih kadrih je tako velika, da se je komaj zavedamo, zlasti pa takrat, kadar započeta dela stoji in ne gre več od rok. To velja posebno za kvalificirane delavce.

Dobrišen del mladine, ki je dovršila obvezno osemletno šolanje v osnovni šoli, so prevzemale in še danes prevzemajo vaješke šole, potem ko so si absolventi z učno pogodbo zagotovili učno delovno mesto v družbenem ali zasebnem podjetju. Do pred kratkim so bile vaješke šole le teoretičnega značaja, saj niso imele primernih delavnic, strojev in naprav, ob katerih bi učenci in učenke tudi praktično preizkušali v šoli pridobljeno teoretično znanje, kar bi olajšalo njihovo pro-

izvodno delo v delavnicah.

Za večino vajencev je trajala doslej dve do triletna vaješka in šolska učna doba. Da bi čimprej pridobili čimveč kvalificiranih delavcev, bomo morali zmanjšati učno dobo na krajša obdobja, ki naj trajajo od 12 do 36 mesecev, ravnajoč se po tem, kakšne so zahteve določenega poklica.

Tako po imenu kakor po staremu sistemu šolanja so se vaješke šole že preživele. Zato ustanavljamo v večjih industrijskih in gospodarskih središčih strokovne izobraževalne centre, ki lahko zajamejo tudi odrasle priučene delavce za pridobitev določene kvalifikacije.

Tak strokovni izobraževalni center se pripravlja tudi v Celju. Zajel bi obe vaješki šoli: šolo raznih strok Borisa Kidriča na Ljubljanski cesti in šolo za kovinarske stroke na Dečkovi cesti. Navidez težak problem za uspešno

STROKOVNI IZOBRAŽEVALNI CENTER V CELJU NAMESTO DOSEDANJH VAJENSKIH ŠOL

delovanje takega izobraževalnega centra je njegovo financiranje. Toda z Zakonom o financiranju šolstva, ki predvideva sklade za šolstvo po teritorialnih enotah, je to vprašanje že rešeno. Vanje se stekajo sredstva iz letnih proračunov in iz prispevkov gospodarskih organizacij oziroma podjetij.

Po tem zakonu mora imeti vsaka šola ali izobraževalna ustanova svojega ustanovitelja, ki skrbi za njeno redno vzdrževanje. Po sklepu celjskega občinskega ljudskega odbora bi naj postala ustanovitelj obeh vajeških šol ali bodočega strokovnega izobraževalnega centra v Celju Obrtno-komunalna zbornica, ki je za izobraževanje strokovnih kadrov najbolj zainteresirana. Toda za opravljanje take funkcije pa je nujno potrebna njena udeležba pri sredstvih iz sklada za šolstvo.

Glede zahtev po učnem osebju za strokovni izobraževalni center ima Celje ugodne pogoje. Semkaj prihajajo učenci tudi iz drugih občin in celo okrajev (rudarji, zlatarji, optiki, vrtnarji i. dr.). Le za vzdrževanje šolanja teh učencev bo treba iskati dodatna finančna sredstva. Kar se tiče šolanja odraslih v posebnih tečajih, bo moralo le-to sloneti na samovzdrževanju in na prispevkih podjetij, ki žele imeti kvalificirane kadre.

Strokovni izobraževalni center je v Celju nujno potreben. Ker bodo na njem zainteresirane tudi gospodarske organizacije, se bodo jasneje pokazale potrebe po kadrih in po njih se bo ravnalo tudi strokovno izobraževanje.

—nik

SEDEMDESETLETNIK POTUJE

Z MOPEDOM

Cevljar Milak Kuzman iz Novega Sada je po vsej Vojvodini znan po svojih dolgih vožnjah z mopedom. Letos bo dopolnil 71. leto in kot pravi skuša spoznati čimveč krajev. Tako je lani prevozil dva tisoč kilometrov dolgo pot, letos pa se je lotil še večjega podviga. Odločil se je za krožno potovanje po Jugoslaviji ter je v dvajsetih dneh prevozil preko tri tisoč kilometrov z mopedom. Obiskal je Sabac, Sarajevo, Mostar, Split, Zadar, Pulo, Koper, Postojno, Ljubljano, Zagreb in se nato po avtocesti vrnil v Novi Sad. Zanimivo je tudi to, da kljub te-

žavnim terenom in mestoma neugodnim vremenskim razmeram ni imel okvare.

Morda še bolj zanimivo pa je potovanje predsednika Turističnega društva v Kranju, ki se je odločil, da bo z mopedom prepotoval petnajst držav. Prevozil bo okoli deset tisoč kilometrov, in sicer preko Bolgarije, Turčije, Sirije, Libanona, Jordanije, Egipta, Libije, Tunizije in Italije, od koder se bo vrnil v domovino. S seboj je vzel kamero, s katero bo posnel zanimivosti teh dežel, kar bodo doma lahko porabili za serijo zanimivih predavanj.

Ali bo kopališče?

Ze lani je šmarsko turistično in olupševalno društvo »Procvit«, ki mu prizadevno predseduje dr. Bogdan Fürst, sklenilo, da bo uredilo športno kopališče. Nekaj sredstev je dala občina, nekaj pa celjska Turistična zveza, za kar so jima zelo hvaležni. Takrat so nabavili le gramoz, pravkar pa so dokončali z betonskimi deli na dnu bazena. Zdaj nameravajo filtrirati še vodo, da bo iz potoka pritekla resnično neoporečna, in skupno s telovadnim društvom urediti še okolico ter napraviti

potrebne kabine. Zato bi pa potrebovali vsaj še 1.000.000 din. Občina je sredstva sicer obljubila, toda težko jih je dati, če ni dovolj dohodkov. Smarčani upajo, da bodo vsaj do prihodnje kopališke sezone dokončno uredili kopalni bazen. Bazem je širok 10 m in dolg 25 m.

DROBNE VESTI
TUDI V ŠOSTANJU NON-STOP
Po vzgledu trgovskega bazena v Velenju, ki je v prodajalni na tržišču uvedlo neprekinjeno prodajo, bodo podobno naredili tudi v Šoštanju, za kar so dali pobudo tovarniški.

Ali se res ne da urediti drugače?

Podjetje »Elektro-Celje« je poslalo naslednje pojasnilo na članek pod naslovom »Ali se res ne da urediti drugače?«, ki smo ga objavili v rubriki »Vaše vrstice« v zadnji številki našega lista.

Podjetje pobira plačila za porabo električnega toka že vsa leta na enak način. Vsak inkasant ima odrejen delokrog, ki je izračunan za njegovo polno enomesečno zaposlitev. V določenem območju obišče slehernega potrošnika vsak mesec, po možnosti ob istem času. Manjšo spremembo v datumu prihoda lahko povzročijo praznični ali drugi dela prosti dnevi, dalje novi odjemalci, inkasantova bolezen itd. V vsakem primeru pa je zajeta pri inkasu povprečna enomesečna potrošnja električnega toka. Odstopanja od tega povzročajo novi odjemalci, selitve, umerjanje števec in podobno.

Torej, inkasantova služba je celomesečna in jo opravlja v polnem — odjemalcem prilagojenem — delovnem času, po določenem vrstnem redu, katerega mu narekuje terenska razmestitev področnih potrošnikov. Iz navedenega sledi, da se ta služba ne da primerjati niti ne organizirati po sistemu pobiralcev radijske in časopisne naročnine. Vsak odjemalec pa je kljub temu lahko pripravljen na vsakomesečni izdatek za porabo električnega toka, ker ima možnost odčitati števec in sam izračunati porabo.

Upoštevaj prehod

V predzadnji številki Celjskega tednika je bil objavljen članek pod naslovom »Na belih črtah«. Pisec članka postavlja v zvezi z belimi črtami več vprašanj, na katere dajemo naslednje pojasnilo.

Po naših cestno prometnih predpisih, ki regulirajo promet pešcev na prehodih ter odnos voznikov do pešcev so pešci pri prečkanju ceste na označenem prehodu zavarovani ter imajo prednost pred vsemi vozili.

Motorna in druga vozila se morajo pred prehodom za pešce tudi ustaviti, če je to potrebno. To pomeni, da vozniki ne smejo pešce pri prečkanju na označenem prehodu ovirati ali ogrožati. N. pr.: voznik motornega vozila, ki vozi proti prehodu za pešce, na katerem pešci že prečkajo cesto, mora ustaviti vozilo ter odstopiti prednost pešcem. Ko bodo pešci že izpraznili voznikovo desno stran ceste, bo voznik lahko nadaljeval vožnjo, čeprav so še pešci na označenem prehodu, ker jih v tem primeru ne bo oviral ali ogrožal. V kolikor se vozniki približujejo označenemu prehodu za pešce v trenutku, ko na njem ni nikogar, so pešci na pločniku, so vozniki dolžni zmanjšati hitrost vožnje, medtem ko pešci ne smejo začeti prečkati ceste.

V članku pisec navaja, da v večini držav velja pisano ali nepisano pravilo, da motorno vozilo ne sme tako dolgo voziti čez prehod za pešce, dokler je na njem tudi samo en pešec.

Vaše vrstice

volje, a tudi izbira bi se verjetno povečala zaradi konkurence.

Morda bi ne bilo napak, če bi trgovinska zbornica javno obrazložila svoje stališče do tega problema, kajti lahko da obstajajo tudi večje zapreke, ki onemogočajo ureditev še ene trgovine v kraju.

M. G.
Trnovlje

Razglednice so baje bile problem celo v Celju. Ljudje so na to pomanjkljivost opozorili in tako sedaj v Celju o tej slabosti ne moremo več govoriti. Prav podobno, seveda v manjši meri, je tudi v Pištanju. Motivov in zanimivosti je dovolj, le nekdo se mora spomniti, da jih posnema. Zanimanja za razglednice pa v tem kraju ni malo.

Zgodba o dveh moralah

Tu in tam se res pripetijo preseljive zgodbe. Mnoge so plod nerazumevanja. Teh ne bi bilo treba. Taka je tudi tale.

Rešilni voz se je ustavil pred hišo. Domov je prišel iz ljubljanske klinike mlad fant, ki mu je zaradi možganske operacije paralizirana ena noga in roka. Mati, ki je tudi bolna in težko hodi, mu je pomagala po stopnicah v zadnje nadstropje. Tedaj je eden izmed prisotnih možkih pomagal fantu in stari ženi. Hkrati pa je iz njeovega pripovedovanja lahko razbral dokaj čudno zgodbo o dveh moralah, zgodbo o dveh različnih gledanjih na bolnika in zgodbo o dveh zdravniških etikah, čeravno preprosta ljudska logika pravi, da je le ena, ki zahteva in nalaga zdravniku, da bolniku, če je ta pomoči potreben, pomaga.

Kaj se je pripetilo? Fant je pred časom preživel hudo možgansko operacijo. Počasi je okreval, le da ga ena noga in ena roka nista ubogali. Z vajami in zdravljenjem v Laškem je tudi delovanje obeh paraliziranih udov poživil, hodil je, in sicer brez palice.

Razumljivo pa je, da je fanta huda bolezen živčno močno zrahljala. Tako se je pripetilo, da je dobil hud napad, ki mu je polovico telesa močno paraliziral, tudi glavo, tako da še govoriti ni mogel.

Mati ga je s pomočjo sosedov spravila do bolnišnice. Tam so dejali, da ga ne morejo sprejeti in da mora k dežurnemu zdravniku v Zdravstveni dom. Prebutili so nato dežurnega zdravnika in ga prosili spričo posebnosti njegove bolezni, kar so jim svetovali tudi v bolnišnici, da odobri prevoz bolnika v ljubljansko kliniko.

Dejal je med drugim, da tega ne more, ker rešilni voz do Ljubljane in nazaj stane 20 tisoč dinarjev!

Z materjo sta odšla potem proti postaji, počasi — korak za korakom. Tri hude nevspečnosti sta imela po poti, a sta vendar prišla do klinike v Ljubljani. Tam so fanta brez napotila takoj sprejeli, mu pomagali, mati pa se je objokana vrnila domov. Skoraj teden dni so ga zdravili in tudi pozdravili do mere, kot je bil pred živčnim napadom. Zdravil ga je šef oddelka, ki ga je tudi operiral.

Tedaj je moral domov. Zahvalil se je vsem bolnišničnim sestram, ki so skrbele zanj in se je pred odhodom hotel zahvaliti še šefu oddelka. Sprejel ga je — nekaj časa sta se pogovarjala in tedaj je šef oddelka v ljubljanski kliniki mimogrede od fata zvedel, da ta namerava v vlakom domov, češ, če so v Celju zahtevali, da ob nemogočih pogojih pridem sam v Ljubljano, dokaj laže sedaj grem sam nazaj. Morda bi mi samo ena od sester pomagala, da po poti ne padem. Tedaj mu je zdravnik v preprostih besedah povedal, da je dolžnost zdravnika, da pomaga bolniku in da končno tudi zdravnik odgovarja za bolnikovo življenje — moralno je namreč zdravnik odgovoren za to, da stori vse, da bi preprečil poslabšanje bolezni ali kaj hujšega.

Tako se je fant vrnil iz Ljubljane z rešilnim avtomobilom, čeravno stane verjetno vožnja rešilnega voza iz Ljubljane v Celje in nazaj enako kot iz Celja v Ljubljano in nazaj. Samo, da ljubljanski zdravnik ni ocenjeval fantovo bolezen in njegovo težavno stanje skozi prizmo dvajsetih tisoč dinarjev, temveč je izpolnil samo svojo dolžnost. V Celju je imel fant oprava z

GOSPODARSKI PROBLEMI

V soboto je bila seja občinskega odbora Mozirje, katere se je udeležil tudi Franc SIMONIČ, sekretar komiteja Zveze komunistov za celjski okraj in zvezni

ljudski poslanec za občino Mozirje. Na skupni seji sta oba zborna razpravljala o analizi zaključnih računov gospodarskih organizacij za 1960. leto

Tov. urednik

Zadnje nedeljo smo se z znanci odpravili na kratek sprehod v lepo jesensko naravo. Menili smo, da se bomo navzili čistega zraka, ki ga na periferiji proti Golovcu čedalje bolj pogrešamo. Plin iz cinkarniškega dimnika je dosegel namreč tudi naše območje in v zaradi tega smo primorani največkrat tudi v lepem vremenu imeti okna zaprta.

Naša pot v nedeljo nas je vodila preko Dobrove v gozdček, preko katerega se vije cesta na Lahovno. Izlet bi bil vsekakor

lep, če tod ne bi ozračja preplaval smrad, ki nas je primoral, da smo zamašili nos in doberšen del poti prehodili v takem položaju. Stvar se zdi morda neverjetna, celo smešna, vendar za prebivalce tega predela to prav gotov ni tako zabavno. Verjetno imajo tudi oni iste želje kot so jih imeli pred leti Novovavščani; naj bi pokopališče za poginule živali uredili tam, kjer ni stanovanjskih naselij, kjer gradnje sploh niso predvidene.

Nedvomno bi bilo dobro, da bi to vprašanje proučila sanitarna inšpekcija. Da

Analiza je pokazala, da je bilo gospodarjenje v večini podjetij moziške občine v preteklem letu dobro. Pri manjših zlasti obrtnih podjetjih je možno opaziti, da so posvetila pre malo pozornosti formiranju skladov. Zaradi tega ta podjetja niso v stanju nabaviti novih osnovnih sredstev in zamenjati že stara iztrošena. Na podlagi analize in razprave sta oba zbora sprejela nekaj priporočil gospodarskim organizacijam za izboljšanje njihovega poslovanja.

V nadaljevanju seje sta oba zbora poslušala poročilo o delu poravnalnih svetov. Iz poročila je bilo razbrati, da so se poravnalni sveti na območju moziške občine že zelo dobro uveljavili. Od ustanovitve pa do konca prvega polletja letos so obravnavali blizu 600 zadev. Od tega so jih uspešno rešili več kot polovico, tako so precej razbremenili sodišče. Oba zbora sta nato na ločenih sejah sprejela več predpi-

Slučajno sem bil na teh sestankih. Nekateri napeteži so že na množičnem sestanku zahtevali (!) od mene naj opišem njihovo »enotnost«. Opisal jo bom.

Proizvajalci so prišli na sestanek naelektreni, nihče od njih pa ni vedel zakaj. To je bila prva ugotovitev. Nihče tudi ni povedal, zakaj so sklicali sestanek — da bi glasovali o želji po samostojnosti enote, saj tega tudi ni mogel.

Ne gre za ekonomsko razlago, ker te ne morem dati. Toda, kje in kateri ekonomist lahko z materialno odgovornostjo za preko 150 proizvajalcev trdi, da prodajni uspehi dveh mesecev garantirajo obstoj podjetja in razvoj za daljše obdobje. Tega nihče ne more, saj je prav Tovarna organskih barvil jasen dokaz, da bi taka trditev bila nesmiselna. Ta tovarna je pred leti bila visoko akumulativna, imeli so denar, delili so si ga. Zaradi tržnih in drugih težav pa se je nova tovarna znašla v nezavidnem položaju.

Tu pa se začne najvažnejši del problema, vprašanje o katerem pošteni delavci v tem obratu niso pomislili. Naselili so govoricam, češ, da hoče Cinkarna prostore, da ji ni mar za ljudi. S takim geslom so si nekateri ljudje v podjetju pridobili delavce, da so nastopali za umazano stvar, in sicer da so pozabili na svoje družine in svoje otroke, da so po-

zabili na sebe in se postavili na ljudskemu odboru, ki je tudi o tem razpravljal, občinskemu ljudskemu odboru, političnim forumom v komuni in Cinkarni ni šlo za prostore, temveč za ljudi. Slo jim je za družine, za otroke.

Če so tedaj ta problem tako intenzivno reševali vsi forumi, bi nanj morali pomisliti tudi delavci in delavke tega obrata na zadnjem sestanku. Vsak prodajalec v majhni trgovinici bi jim namreč lahko povedal, da dvomesečni poslovni uspeh še ne dokazuje gospodarskega procvita, prepoveda in znake stalne stabilnosti. Zgodovina delavskega gibanja pa jim lahko dokaže, da so delavci vselej zagrešili hudo napako, če so pozabili zaradi prisilne ali neprilne podpore osebnih interesov posameznikov na svoje družine in na svojo bodočnost. V vroči umetni ustvarjeni psihozi, na katero so nekateri z določenimi nameni še prilivali olja, pa so mogli pošteni delavci dejansko pozabiti na vse to.

Z mnogimi delavci iz te tovarne, ki jih osebno poznam, sem se kasneje razgovarjal. Ko sem jim to isto mnenje povedal, so mi potrdili. Povedali so celo, da so se po sestanku doma že spraševali, kaj bo, kje si bodo iskali službe, češ v tako razbeljenem in umetno ustvarjenem vzdušju v tovarni ni možno resno delo. Kako bo gledalo nanje preko tisoč pet sto delavcev iz Cinkarne, na njihovo

Zgodba o eni sami morali

Prav v času, ko je odprto pismo Okrajnega sindikalnega sveta, ki obsoja visoke nepravilne in zelo visoke dohodke v laškem Zdravilišču, ko so številke — 170 tisoč, 150 tisoč in podobno izvale ostre kritike Celjanov in prebivalcev vsega okraja, se je pripetilo v mali vasi — v Strmcu med Vojnikom in Vitanjem — nekaj kar zasluži pohvalo, pripetila se je zgodba, ki je pravo nasprotje početju v Laškem, zgodba, ki tudi jasno priča, da je človekova morala ena sama ali pa je ni — brez ozira, kje je zaposlen in kako delo opravlja.

Kaj se je prepetilo? V Strmcu imajo šolo. Doslej so po stari praksi imeli za učence sedmega in osmega razreda skupen oddelek. Kaj hitro so ugotovili, da je to v škodo učencem, zlasti dijakom osmega razreda,

TRI ZGODBE IZ ŽIVLJENJA

ki morajo biti ob koncu leta pripravljene na razne izpite, ki jih zahtevajo srednje šole za sprejem. Ko so se o tem pogovarjali na skupnem sestanku, so enotno sklenili, da je treba ločiti sedmi in osmi razred. Razumljivo pa je, da ločitev razredov pomeni nove stroške šole. Izračunali so, da bi do konca leta rabili za osmi razred okoli 150 tisoč dinarjev. Ker vedo, da se občina nahaja v težavni proračunski situaciji, da na občini ni denarja na pretek in ker se šolsko leto ne ujema s proračunskim ter zato osmi razred ni planiran in zanj plansko niso določena v letošnjem letu sredstva, so sklenili, da ne bodo delali sitnosti. Če je možno dobiti denar, bodo zanj prosili, sicer pa bodo osmi razred učili zastoj!

To pomeni — štirje učitelji bodo, da ne bi delali sitnosti, učili otroke, ker je to potrebno, zastoj. In sicer v istem času, ko je v Laškem samo v enem mesecu dobil 170 tisoč dinarjev — en sam državljan.

Pozabili so na otroke

Pred dnevi je nastalo v bivši Tovarni organskih barvil, ki je združena s Cinkarno, dokaj čudno vzdušje. Ljudje, ki so imeli interes, so začeli prepričevati ljudi proti Cinkarni. Cule so se celo grozje, če ne boš proti, te bomo pretepli in podobno. Z nekimi obljubami so tudi pripravili delavce za svojo stvar. Da pa bi iniciatorji dosegli svoj cilj so morali hitro ukrepati. V ponedeljek so sklicali množičen sestanek. V tork zjutraj obratni delavski svet, in obkraj je prevladal vcepljen odpor do Cinkarne, obkraj so se v sebi smejali oni, ki so vodili akcijo in ki so potem načrtno stopili za hrbet kolektiva, ne da bi se zavedali, da so zavedli poštene delavce, ki so v splošni psihozi pozabili na sebe.

stran nekaj ljudi, ki so si na silo hoteli obdržati položaje, ki jih zasedajo po zgrešeni politiki kadrovanja v preteklosti.

Pred časom je občinski ljudski odbor, vsa komuna, razpravljal kako bi rešil to tovarno iz težavnega položaja. Tedaj je priskočil kolektivu na pomoč kolektiv Cinkarne. Enako je kolektiv Cinkarne priskočil na pomoč tovarni barv v Mozirju. In kako umestna je tudi izjava člana obratnega delavskega sveta moziške ekonomske enote: »Po združitvi smo dejansko zaživi, tesno in iskreno sodelovanje pomeni za nas napredek, ki bi ga sicer ne dosegli!«

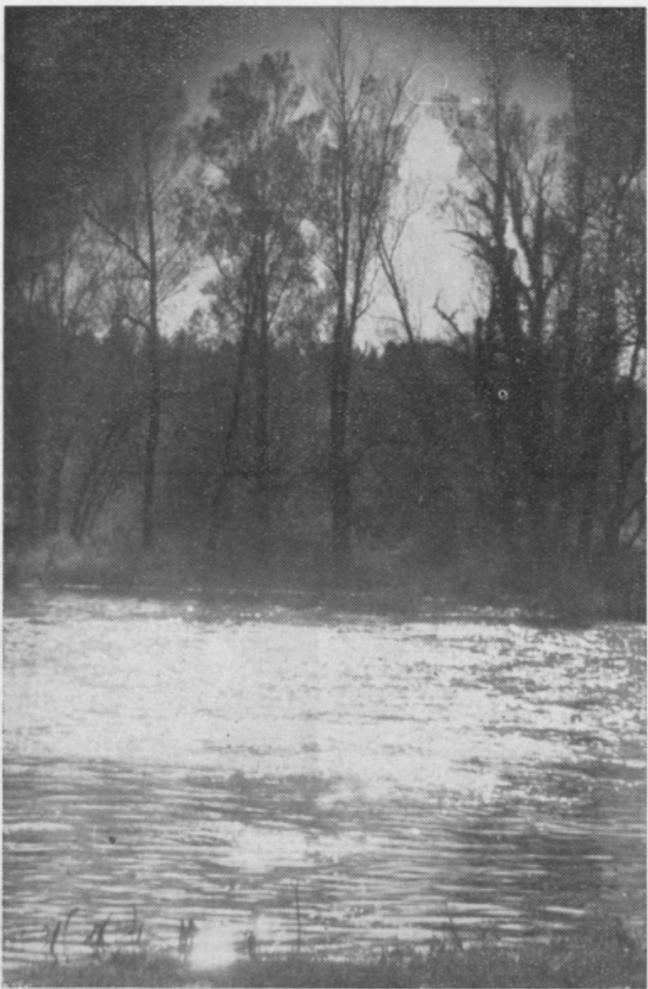
Zdaj pa še besedo o hudi demagoški trditvi nekaterih ljudi iz obrata TOB, češ da je Cinkarna pomagala Tovarni organskih barvil zato, da bi pridobila prostore, da ji ni šlo za ljudi. Demagogijo te trditve — zapeljavanja delavcev — ni težko spregledati. Kajti, če bi Cinkarna hotela to, in če bi to zasledoval občinski zbor proizvajalcev, potem bi pustili, da bi tovarna v tedanji hudi zagati propadla. Ostali bi stroji, ostala bi poslopja, delavci iz tega podjetja pa bi si kljub svojim kvalifikacijam za organsko kemijo morali iskati delo drugje. Cinkarna bi tedaj zlahka dobila te prostore. Toda okrajnemu

zablodo in podobno. Mnogi tudi ne nameravajo ostati v tovarni, ker sedaj po treznem preudarku, ocenjujejo početje kot neumnost v lastno škodo.

Na to sem jim lahko odgovoril, da bi tudi tako ravnanje bilo nespametno. Zadnji dogodki so lahko za njihov kolektiv, za večino članov kolektiva, ki so sposobni resno in realno presojeti stanje, samo zelo dobra a draga izkušnja, kako posamezniki demokratske oblike upravljanja lahko izkoristijo v osebne name. To bodo morali delavci bivše Tovarne organskih barvil onemogočiti. Tako bodo z voljo in prizadevanjstjo rešili tudi vprašanje svoje perspektive.

No, na koncu naj povem še to — nekateri ljudje, iz obrata TOB, ki so zahtevali, da pišem o razpoloženju na sestanku, me sicer niso prisilili, temveč prepričali. Zal pa bodo razočarani, ker se nisem pridružil njihovim mnenjem in jih podprl v prizadevanjih za njihove lastne koristi in lastni prestiž, ki po mojem mnenju mora izginiti iz naših kolektivov. Ne samo v tem obratu Cinkarne, temveč v vseh kolektivih.

MILE IRSIČ

Odgovor na „nenavadno pismo iz Amerike“

V številki 31 Celjskega tednika, z dne 18. avgusta smo objavili v rubriki »Vaše vrstice« tudi pismo g. Mary Jeraj iz Amerike. Ker pa smo na podlagi dokumentacij ugotovili, da pismo ne odgovarja resnici, objavljamo k temu primerno pojasnilo. Kot g. Mary Jeraj navaja v svojem pismu, je po njenem mnenju g. Rop, ki živi zdaj v Bočni, na nepravilen način prišel do dediščine njene pokojne sestre, s katero je živel nekaj let.

Prizadeti se je po objavi g. Jeraj zglasil v našem uredništvu ter dokazal s potrebnimi listinami, da je bil zakoniti mož pokojne Antonije Rop in to 16 let vse do njene smrti. K temu je predložil vsa potrjena o vplačilu zdraviljenja pokojne v bolnišnici, po njeni smrti prevoz na dom, pogrebne stroške itd.

Resničnost njegovih izjav potrjuje tudi to, da se je po objavi pisma g. Jeraj zglasilo več prebivalcev Bočne, ki zatrjujejo, da je g. Rop v svojem domačem kraju ne le ugleden, temveč tudi zelo priljubljen rojak.

To pravilo velja takrat, kadar na križišču ureja promet semafor. Na večjih križiščih so za pešce postavljeni celo posebni semaforji. Torej velja tudi za pešce pravilo, da smejo prečkati cesto le, če vidijo na semaforju prižgano zeleno luč. Kjer pa ni semaforja pa veljajo za pešce in voznike pravila, ki smo jih omenili v opisanem primeru. J.

Nazadovanje

Tovariš urednik! V Trnovljah pri Celju je 240 hiš in vsaj še toliko družin. V tem kraju stanujejo pretežno delavci.

Pred časom so v tem kraju bile štiri trgovine, sedaj pa je le ena v spodnjem koncu razmeroma zelo raztegnjenega naselja. Razumljivo je, da je trgovinica vselej polna strank in dokaj razumljivo je tudi, da potrošniki ob takim »navalu« morajo imeti močne živce, da hladnokrvno prebijajo dolge ure čakanja na vrsto.

Zaradi tega prebivalci upravičeno zahtevajo in tudi upajo, da bodo merodajni trgovinski organi njihovi želji ugoditi in uredili v sredini naselja ali na drugem kraju še eno trgovino. S tem bi odpravili precej nepotrebne neje-

JESEN TERJA DELO

Za vsakega kmetovalca je jesen najbolj vznemirljiv čas. Jeseni maj bi se poplačal trud, ki ga kmetovalec vlaga v zemljo vse leto. Letos je, lahko rečemo, zelo bogata sadna letina in ni čudno, da povsod z lhtivo naglico spravljajo sadje. Pri skladišču obsojteljske kmetijske zadruge v Imenem vse dni odkupujejo jabolka, nakladajo kamione in vagonce, kar terja dosti dela. Ljudje delajo mrzlično vse dni. Večkrat se skoraj ne utegnejo najesti, tako jih priganja čas. Vagone je potrebno naložiti, sadje strogo prebirati, da bo zares kakovostno.

»Ne morem več!« je vzklilnil nakladalec Tine, ko si je v soboto popoldne obrisal potno čelo. »Delamo že od zore, še najesti se nisem utegnili!«

»Fantje, hitro je potrebno sprazniti avto,« je prav tedaj prišel tovariš Petan, ki odgovarja za komercialno dejavnost v obsojteljski zadrugi. »Na postaji že čaka vagon, ki ga moramo se danes naložiti! Pljunite v roke, fantje! In ni čudno, da se je Franček razburil, siknil psovko in si potegnil klobuk globlje na čelo. »Ne morem več, ne bom več! Vrag naj vzame vse skupaj!«

»Kaj hočemo, fantje!« je povzel tovariš Petan. »Zdaj je sezona, zdaj moramo odkupovati in prodajati, če imamo kupce. Saj vidite, da delamo vsi, kolikor moremo. Če bo potrebno, pojedemo vsi nalagat, še sejo upravnega odbora preključimo, če drugače ne pojde.«

Malo so se razvneli, toda odkup je velik, sadja obilo, vagon mora biti naložen. Fantje so skočili malicat, čeprav šele pozno popoldne in čez četrte ure je delo teklo naprej. Nič ne pomaga, jesensko bogastvo se samo ne privala v kleti in shrambe!

Blizu vasi sem zagledal na cesti tovariša Medveda, ki pri drugi odgovarja za finančne posle. Tudi tu mora teči delo v redu. Zagotovljeni morajo biti potrebni krediti, posli z banko in on s svojo »Primo« nešetokrat dirja po obsojteljski cesti, čeprav je vsa jamasta in prašna, da je največkrat bel kot mlinar. Včasih ima tudi smolo, ko ob hudem tresenju popusti kakšen vijak. »E, že spet se mi je nekaj zrazilo!« je vzdihnil nekoliko jezno. »Pa ni čudno, ko so ceste take, kot bi vsak dan sami buldožerji vozili po njej ali pa treskale bombe. Ko bi le enkrat poštono avtocesto napravili še tudi!« To niso samo njegove želje, to so želje vseh šmarskih občanov in tistih, ki se vozijo skozi Obsojtele.

»Kako je pri nas?« Dela, da tonemo v njem! S krediti smo imeli težave, zdaj pa je že bolje. Veste, dolžnikov se nam je nabralo, po združitvi še posebno, tako da smo imeli okrog 55 milijonov raztresenega denarja. Sreča pa je, da smo hitro odkrili trg za jabolka. Res pa je, da smo pri odkupu zelo natančni. Odkupne cene so do 38 din, a sadje mora biti prvovrstno. Kmetovalci večkrat pogodrnjajo,

toda strogi moramo biti, če hočemo v redu prodati. Sadja je letos veliko, kupci izbirični, pa jim je teže ustreči.«

To je res. Kakovostno blago ima ceno in tega se mora vsak proizvajalec dobro zavedati. Kaj bi koristilo kmetijski zadrugi, če bi bila milejša pri odkupu, potem pa bi morala naknadno izvreči velike količine blaga? Škoda bi bila za vse kmetovalce. Slabše sadje je potrebno predelati v sadjevec. Res pa bi bilo prav, če bi se šmarske zadruge pozanimale tudi za to, da bi nekje na Smarskem uredili obrat za predelovanje sadja. Tako bi omogočili, da bi kmetovalci lahko prodali vse količine in bi tudi preprečili, da ne bi šlo drobnejše sadje v izgubo.

»Da sem le popravil! Mudi se mi,« se je prijazno nasmehnil in motorček je zabrnal. Vsi hitijo menda povsod. Upravnik Niko Pečnik večkrat poskoči od obrata do obrata, povpraša, kako gre, in že po hiti drugam. Tovariši Petan, Medved, Babič, Počivalšek, delavci in zadrugiški hitijo, ker zdaj ne utegnejo počivati. Jesen je bogata, toda terja delo od vseh. Počivalci bodo šele ob dolgih zimskih večerih.

Nov športni stadion

V petek je bila otvoritev novega športnega stadiona v Celju, ki pomeni novo pridobitev naše telesne kulture. Stadion leži na Otoku za gimnazijo, takorekoč že med bloki in daje obenem lep videz okolici.

Stadion je gradila mladina gimnazije dve leti med počitnicami, žrtvovala pa je tudi mnogo šolskih ur.

Z deli so pričeli že pred dvema letoma, ko je bilo treba odstraniti nekaj sto kubikov zemlje, navoziti kamenja in ponovno zamlje, vse splanirati, zazidati robnike itd. Bilo je mnogo truda, preden so iz njiv, ki so bile tu še od nedavnega, nastala igrišča.

Sredstva za izgradnjo tega športnega objekta je prispeval Občinski ljudski odbor. Največ zaslug pri izgradnji stadiona ima nedvomno gimnazijska mladina in ravnateljstvo šole. Stadion bodo uporabljale tudi druge celjske šole.

OTROCI UPRAVLJAJO STROJE

Ljubek je bil pogled na pionirčke, ki so na nedavni proslavi v Kozjem v paradni vožnji upravljali s težkimi traktorji in tovornimi avtomobili. Med njimi je silno resno vodil traktor kozjanske kmetijske zadruge tudi učeneec drugega razreda, osemletni pionirček Zaro Friškovič.

»Kaj pa boš, ko odrasteš?« smo ga vprašali.

»Ko bom velk, bom to, kar je očka,« se je odločno odrezal.

»Očka? Kaj pa je očka?«

»Moj očka je šofer. Veste, on vozi TAM 4500. Pa jaz ga tudi že znam.«

Da, sinko bo, kar je očka. Toda ko je očka bil, kar je zdaj sinko, še ni sedel za krmilom tako »poslastnega« vozila. Takrat bi on morda v strahu pobegnul v veterniško hosto, če bi kaj takega pristašilo v Kozje. No, pa očka morda ne, dedek pa prav gotovo! Danes so drugačni časi, mladina se zgodaj dosti nauči in včasih res pišče več kakor kolkla ve. Pa mali Zaro ni edini, na paradi je takih junačkov bilo precej!

Mednarodni sejem mode

V nedeljo bodo v Beogradu zaključili mednarodni sejem oblačanja in mode, ki je zbral preko štiri sto razstavljalcev iz Jugoslavije in trinajstih tujih držav. Med njimi so Italija, Francija, Holandija, Japonska in druge. Na sejmu so razstavljeni izdelki konfekcije, kožne galanterije, krznenih predmetov, kozmetičnih sredstev itd. In še to — ne samo, da se je sejma letos udeležilo trikrat več tujih razstavljalcev, kot prejšnja leta, tudi prostor, kjer razstavljajo, je neprimerno večji. Nedvomno — lep uspeh!

Zastrupljene češplje

Letos, ko je narava tako bogato obdarila kmetovalce s svojimi sadeži, človek ne bi pričakoval kaj takega. Nekdo, ki mu je vsak najmanjši delček imetja ljubi kakor zdravje ali celo življenje njegovih soljudi, je iz sebičnosti storil nepremišljen korak. Da bi njegovih češpelj nihče ne ogrožal, je pred sadovnjakom obesil tablo, da so češplje zastrupljene.

Ljudje, ki so to opazili, so opozorili kmetijsko zadrugo, le-ta pa občinsko sanitarno inšpekcijo. Treba je bilo raziskati, ali so slive zares zastrupljene. Sanitarni inšpektor Marija Storman se je h kmetovalcu v Ločici pri Polzeli napotila v spremstvu organa ljudske milice in zastopnika Kmetijske zadruge Polzela. Že ob prihodu do sliv je bilo opaziti značilen

oster vonj po strupu metasetoksu. Tega imajo sicer v KZ na zalogi, vendar ga smejo prodati le pooblaščenim osebam ali pa strokovnjakom. V zadrugi so zatrdili, da kmetovalcu niso prodali tega strupa, katerega najmanjša doza, tudi če je zelo razredčen, je lahko smrtno nevarna.

Ko so našli tudi prazno steklenico metasetoksa, je bil sum potrjen. Kmetovalec se je zagovarjal, da je »steklenico le oplaknil«. Sanitarna inšpektorica je zahtevala, da se sadeži vpricho komisije otresejo in uničijo. Tega pa trmasti kmet ni hotel. Vzel je sekuro in raje posekal vsa 4 slivova drevesa!!

Komentar ni potreben.

J. G.

Združitev ali ne?

Zadnji čas v kmetijstvu vneto razpravljajo o eventualnih združitvah kmetijskih gospodarstev s kmetijskimi zadrugami. Poleg plenuma okrajnega odbora Socialistične zveze in nedavne seje sveta za kmetijstvo in kmetijsko združništvo pri okrajnem ljudskem odboru, po tekajo razprave tudi po občinskih. Vse več besed posvečajo krepitvi socialističnega sektorja v kmetijstvu.

Današnja kmetijska gospodarstva so zaradi svojege majhnega obsega pravzaprav bolj podobna zadržnim ekonomijam kot pa pravemu kmetijskemu proizvodnemu obratu. Posvesta s povprečno komaj dve sto hektari obdelovalnih površin so namreč zares skromna osnova za hitrejšo učvrstitev in organizacijo velikih obratov. Predstavljajo šele njihov zarodek.

Poleg teh že tako majhnih posestev, nastajajo še zadržne ekonomije, ki se tudi ne morejo pohvaliti z velikimi površinami. Ugotavljamo, da rešujemo pridobivanje novih zemljišč po dveh tirih. Mnogokrat se tudi primeri, da zadruga ponujeno zemljo odkloni in kmeta napoti h kmetijskemu gospodarstvu, ta pa ga spet vrača na zadrugo. Tako nastaja vprašanje, če je tako situacijo na vasi smotno vzdrževati. Res je, da mora biti politika prilagojena pogojem in prilikam kraja, zato je prav, da v vsaki občini temeljito pretehtajo mož-

nosti združitve kmetijskih zadrž in gospodarstev. V tem primeru bi lahko po združitvi posestva v zadrugi postopoma prevzemala proizvodno operativno na svojem področju. Tak način bi bil glede na majhen delež družbenih zemljišč mujen. Z njim bi dosegli enotno politiko v procesu podružabljanja kmetijske proizvodnje, združitve materialnih sil, pospešitev specializacije lastnih obratov in krepitve lastne proizvodnje. S tem pa bi tudi okrepili vlogo kolektivov kot neposrednih proizvajalcev in njihov vpliv na proces podružabljanja kmetijske proizvodnje. Pri takih odločitvah ne bi smelo postati bistveno vprašanje, ali naj se kmetijska zadruga pridruži gospodarstvu ali narobe. Bolj kot oblika, je važna vsebina.

Ne bi bilo prav, če bi kmetijskim posestvom odkekali dosežene uspehe. Res je, da so skoraj vsa posestva pristopila k vsaj delni specializaciji posameznih obratov in da so tu še drugi uspehi. Kljub temu pa bi bilo zaradi že prej omenjenih razlogov, skoraj nerazumljivo, če bi v kolektivnih nasprotovanih združitvi. Nedvomno bodo pri tem lahko veliko naredile tudi sindikalne podružnice, Socialistična zveza in drugi, ki bodo morali proučiti in kolektivom tudi razložiti najboljše smer. Le tako bo ob začetku najmanj težav.

»Spet okvara,« je zagodrnjal tovariš Medved, ko mu je na poti pustil vijak

Moskva - mesto nasprotij

Ko sem lani potovala po nekaterih zapadnoevropskih deželah, sem domov prinesla zelo obsežno kolekcijo razglednic, prospektov, narodnih vzorcev in podobno. In še zdaj, ko je že dobro leto od takrat, mi pogled na te spomine obudi misel na ljudi, ki smo jih srečevali, na pokrajine, ki so brzele mimo, ko smo se vozili v vlaki in avtobusi in spet vidim vse tisto, kar me je v tujini presenetilo.

No, in fotografije so bile tisto, kar je povzročilo, da sva s predsednikom okrajnega komiteja Ljudske mladine Zvonetom Draganom nadaljevala pomenek o potovanju po Sovjetski zvezi. In kot o prvem, tako naj nekaj besed zapišem tudi o drugem delu razgovora.

»Moskva in njeno predmestje sta polna nasprotij,« je tovariš Dragan pripomnil ob pogledu na fotografije središča tega velikega mesta. »Ko smo se vozili skozi predmestje, smo opazili nič koliko starih železniških vagonov, v katerih stanujejo ljudje. Pogled na to nas je presenetil. Presenečenje pa je bilo še bolj pristno, ko smo na strelah opazili televizijske antene in teh ni bilo malo. Po eni strani je to prav gotovo znak cenovnosti tehničnih izdelkov, po drugi pa izredne stanovanjske stiske v Moskvi.«

»In kako ta problem rešujejo?« »S pospešeno stanovanjsko izgradnjo. V Sovjetski zvezi imajo najhitrejši način gradnje stanovanj. To so dosegli z mehanizacijo vseh tistih faz dela, kjer je le to mogoče. Tako smo na primer prav presenečeni opazovali žerjav, ki je dvignil popolnoma izdelan balkon, ki so ga delavci na steno dobesedno »prilepili«. Takih

gradenj smo videli nič koliko. Ko pa smo povpraševali po kvaliteti dela, so naši vodiči skomignili z rameni. Da je za tistega, ki je na cesti, najbolj važno, da ima streho nad glavo, so dejali. Kaj smo si mi mislili, je seveda drugo vprašanje,« se je nasmehnil.

»Kaj pa razporeditev prostorov?«

»Gradnje iz poslednje dobe kažejo mnogo več ličnosti in ekonomičnosti. Iz načrtov izginja stalinska monotonost in nesmotnost. Se vedno pa je nekaj. Ko že govoriva o gradnjah, bi bilo prav, če omenim še novo moskovsko univerzo za tehnične in prirodoslovne vede, v kateri je vpisano nad dvajset tisoč rednih in okrog osem tisoč izrednih študentov. Ta ogromna stavba združuje v sebi poleg predavalnic, kabinetov, knjižnice in podobnih prostorov še stanovanja za študente. Stanovanje je sestavljeno iz sobe, predsobe in kopalnice, v enem pa živita po dva študenta.«

»In kako je z izobraževanjem v Sovjetski zvezi na sploh?«

»Točno na to ne bi mogel odgovoriti. Lahko povem le nekaj splošnih vtisov, ki sem jih dobil iz razgovorov z našimi spremljevalci in pa iz opazovanj. Dobil sem občutek, da vlada v Sovjetski zvezi »manija« izobraževanja. Presenetilo me je namreč dejstvo, da je imel skoraj vsak tretji človek v trolejbusu, na železnici — celo v vrsti pred trgovino — v rokah odprto knjigo in vneto prebiral vrstico za vrstico. Na sploh je vljudnost in disciplina ljudi na javnih mestih mnogo večja kot pri nas. Ne samo, da ni bilo mladega človeka, ki bi sedel in bi ob njem starejši tovariš stal, tudi na

ulicah in v trgovinah gre vse brez prerekanja. Če bi vse to gledal z nekega visokega mesta, bi dobil občutek, kot da življenje teče po nekem določenem tiru, zaporedju. Ljudje vstopajo v trolejbus, ki so vsi brez sprevednikov, urejeno, brez prerivanja. Sami si odrgajo vozne listke, jih pretrgajo in jih vržejo v koš.

Kljub temu pa je opaziti precej dvojne morale. Naj navedem primer. Ko sem se ob Črnem morju napotil v majhno letoviško mestoce kar v kratkih hlačah, so me ogorčeni ljudje takoj obstopili in ne vem, kako bi se bila zadeva končala, če bi ne bil posređoval moj sovjetski spremljevalec. In še to — ko smo se z majhno rečno ladjico vozili po Dnjepru in se ustavili v nekem kopalnišču, sta tik pred našim odhodom pritekla k ladjici dva mlada fanta. Zaradi naglice se nista utegnili obleči in sta bila v kopalnih hlačah. Kapetan ladje ju tako nespodobnih ni pustil na krov. Obleči sta se morala na pomolu ob radovednih pogledih vozečih se ljudi, ladja je imela nekaj minut zamude, fanta pa sta vendarle spodobno oblečena vstopila vanjo. Kapetan je menda hotel svoje potnike obvarovati pohujšanja, pa so ti oba fanta, ko sta se še oblačila na pomolu, vendarle zelo radovedno opazovali.«

»Ste v Moskvi kaj posebnega doživeli?«

»Doživetje čisto posebne vrste je bil nedvomno obisk mavzoleja Lenina in Stalina na Rdečem trgu ob vhodu v Kremelj. Pred mavzolejem stojijo dan za dnem tudi po kilometre dolge vrste ljudi, ki hočejo videti ta znameniti pro-

stor. Tudi tisti, ki so ga že videli, se še vračajo. — Stopnice vodijo v hladen podzemski prostor, kjer na odru sredi dvorane ležita drug poleg drugega Lenin in Stalin. Pogled na ti dve tako nasprotujoči si osebnosti, s tako različnim karakterjem, ki zdaj mirno počivata v zastaklenem prostoru, obiskovalca presune. Sovjetom je dejstvo, da ta dva moza ležita skupaj, neprijetno in tudi večina naših spremljevalcev Stalina ni pogledala. Vendar je bil obisk v mavzoleju posebno doživetje in nedvomno mi bo ostal vedno v spominu.«

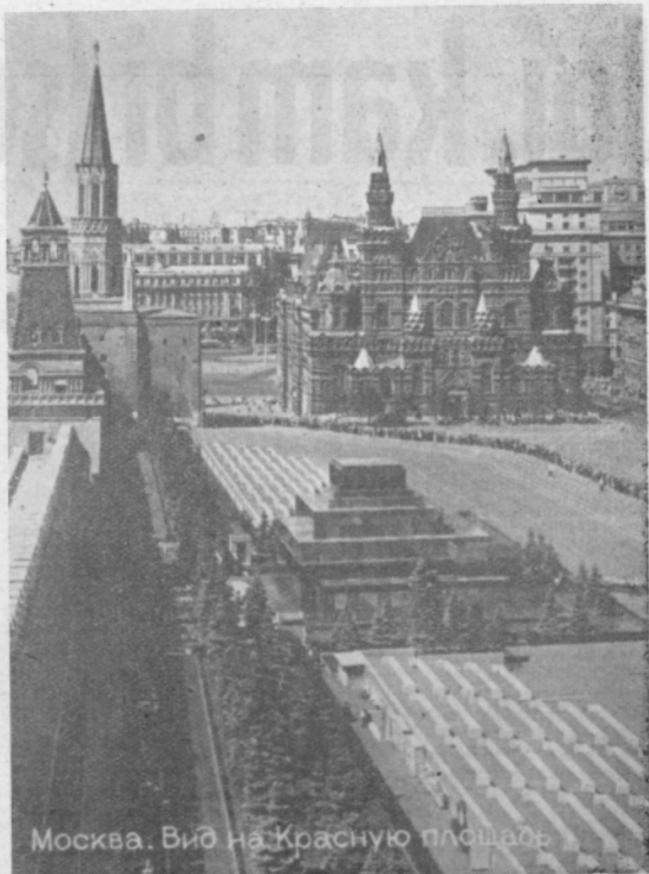
»Bi povedali še nekaj besed o Kremlju?«

»Povedali so nam, da v času Stalina v Kremelj še »miš ni mogla brez vize« in zato smo z zanimanjem pričakovali obisk v tem delu mesta. Pa nas je presenetilo popolnoma prosto gibanje ob palačah centralnega komiteja, vrhovnega sovjeta itd. Ljudje so lahko prisostvovali sprejemu indonezijskega predsednika Sukarna, česar pred leti nikakor ne bi mogli.«

»Še kaj o Moskvi?«

»Nekaj besed še o podzemski železnici, na katero so Moskvtani tako ponosni. »Metro« je nedvomno najlepša podzemska železnica na svetu in je veljala tako ogromne zneske denarja, da se človek sprašuje, čemu je vse to potrebno. Vse je v dragocenem marmorju, v freskah, mozaikih itd. Čudovito, toda nesmotno!« je še pristavil.

Govorila sva še o Kijevu, o razstavi dosežkov Ukrajine, o sovjetskih načrtih za komunizem, pa vendar — o vsem tem kdaj drugič.

Москва. Вид на Красную площадь

Pred mavzolejem dan za dnem potrpečljivo čakajo ljudje, ki želijo obiskati kraj, kjer počiva Lenin

SAMORASTNIK IZ NAZARIJ

Zivim samo se za slikarstvo in v slikarstvu in ko navsezadnje odkrijem skrivnost stvarjanja...

Tako se zdi, da Jaki odkriva umetniško naravo, vendar vedno s končno gotovostjo. Dobro obvlada svojo obrt.

Clovek, ki ne misli, nima priloznosti, da bi uzipal v lastni misli, pa se zato tudi tuje misli ne utegne veseliti.

Ljubljana je postala v zadnjih letih pomembno likovno središče; ali boš razstavljal tudi tam?

24. novembra bom razstavljal pod geslom »100 x JAKI« v Jakopičevem paviljonu, če ga do takrat že ne bodo podrli...

Kaj mi pomeni ta kraj pri delu?

Veliko, res veliko. Tu pod nazarskim gradom, tu ob Savinji je mir. Včasih je tišina tolikšna, da bi se lahko naslonil nanjo...

Kako ustvarjaš? Ustvarjam svobodno — pri delu me nič ne veže — niti želje »mecenov« niti materialni interesi.

RAZSTAVA V ŠOŠTANJU

V okviru proslave 20-letnice ljudske vstaje so v nedeljo v Šoštanju v Sindikalni dvorani odprli zelo zanimivo razstavo...

Jože Horvat-Jaki (v sredini) v družbi z Miki Mustrum (desno)

Velenjska DU

Po statističnih podatkih je DU v Velenju organizirala v zadnjih dveh letih kar čez 250 predavanj, 71 tečajev, šol in seminarjev...

Za letošnjo sezono je DU pripravila obsežen program po vseh sektorjih: družbenem, splošnem in strokovnem.

Delavska univerza bo tudi letos organizirala predavanja v okoliških vaseh, razne javne intervjuje v Velenju in Šoštanju in druge oblike.

Letos bodo posebno pozornost posvetili izobraževanju delovnih kolektivov. Formirali bodo skupine po kolektivih, tako da bo omogočeno posvetovanje z vsakim posameznikom.

Večerna ekonomska šola že dela kot oddelek redne ekonomske šole v Celju.

Program nudi za vsakogar nekaj in prav zaradi tega lahko pričakujemo, da bo delo DU letos še boljše steklo kot prejšnja leta.

V. V.

Sreča prihaja ob 9. uri

(Komedijska koja se pamti)

Nekateri obiskovalci so se spraševali: — Zakaj prihaja sreča ob devetih? Ne bi bilo nemara boljše, če bi bila prišla vsaj kakšno uro prej?

Toda navsezadnje nič slabega, če je malce zamudila, saj, za srečo je predvsem važno, da pride.

In tako je torej prišla ob deveti uri. Nekaj časa se je sicer obotavljala, kakor da ne ve prav, bi prišla ali ne, in medtem ko je prihajala, ko pravzaprav še ni čisto prišla, so kinoobiskovalci že odhajali iz dvorane.

Kakor da so ustvarjalci filma gradili svojo komedijo na konfliktu med prihodom sreče in odhodom publike! Ali pa naj bi nemara točno določena ura prihoda spodbudila občinstvo, da bi ostalo v dvorani do konca? Kdo ve? To, kar je namreč prihajalo do devete ure in kar je prišlo ob devetih, je bilo očitno premalo, da bi moglo zadržati tisto, kar je odhajalo.

To je seveda samo nekaj elementov, iz katerih pride potlej sreča ob deveti uri. Naslednji element pa je tako rekoč v tem, da ta sreča doživi torej nesrečo, ker prihaja potemtaka v napol prazno dvorano.

Za to komedijo je sicer poskrbela bučna reklama, kakršna poskrbi za kakšno drugo komedijo, to je, filmski izbor po vsej verjetnosti najboljših prizorov, ki ga je publika imela priliko videti kot dodatek k reklamam za različne tvrdke, vendar kakšnega posebnega odziva

pač ni bilo. Kljub temu, da je reklama veliko obetala, saj se je poslužila celo tako delikatnega stavka, kakor — »komedijska koja se pamti«.

To pomeni, da lahko za tolažbo zapišemo Gogoljevo misel: »Smejati se ni težko, toda smeh oblikovati je le redkim uspele.«

dhr

POSVET S ŠTIPENDISTI

Občinski ljudski odbor Mozirje posveča že nekaj let veliko skrb študentstvu. V letošnjem letu študentov 40 študentov, od tega 5 na visokih šolah, ostali pa so študenti višjih in srednjih šol.

Komisija za štipendije je pred dnevi sklicala posvetovanje z vsemi štipendisti, na katerem so se pogovorili o problemih. Tako posvetovanja sklicujejo že več let in so se pokazala kot dobra oblika sodelovanja med štipendisti in dajalcem štipendij.

S POLIC STUDIJSKE KNJIZNICE

- Avanesov R. I. & S. I. Ožegov: Rusko literaturne proznošenie i udarenie. Moskva 1959. S. C 4.
Bebel A. Zenska in socializem. Ljubljana 1960. S. 21114.
Cigoj S.: Odkodninsko pravo. Ljubljana 1960. S. 21256.
Cooley D. G.: The Science Book of Wonder Drugs. New York 1954. S. 32297.
Cipič D. S. Nastava početnog čitanja. Beograd 1960. S. 21274/5.
Detskaja enciklopedija dja srednego i staršego vzrosta. I. Moskva 1958. S. II. 2179.
Filosofskaja enciklopedija. I. Moskva 1960. S. C 6.
Hinden 1905. Beograd 1954. S. 21251.
Kičović B. & M. Milenković: Razorožanje, svetski problem broj 1. Beograd 1959. S. 21273.
Mišković E.: Njihove životne partije. Zagreb 1960. S. 21250.
Olson W. C.: Psihološke osnove školskih programa. Beograd 1960. S. II. 2177.
Paul H.: Deutsche Grammatik. I-V. Halle/Saale 1958-1959. S. 18612.
Rechtschreibung der deutschen Sprache. Leipzig 1960. S. C 4.
Schönberger A. & H. Soehner: Die Welt des Rokoko. München 1960. S. II. 2140.
Wekwerth M.: Theater in Veränderung. Berlin 1960. S. 21302.
Witak A.: Modern grupni rad. Beograd 1960. S. 21447/2.

FILMI, ki jih bomo gledali...

BEG v okovih

»Duhoviti« čuvaj je vklestil v verigo dva zapornika — belca in črnca. Ko se je kamion, ki bi moral prepeljati zapornike na delo, v prometni nesreči prevrnil, jima je uspelo pobegniti.

V glavni vlogi nastopata T. Curtis in S. Poitier. Film je bil nagraden z dvema Oskarjema in so ga v Ameriki proglasili za najboljši film 1958. leta.

Dr. Kolar

Nosilec glavne vloge je B. Kravford, eden najboljših karakternih igralcev ameriškega filma, ki je bil 1949. nagraden z Oskarjem, vendar kakor dnevno je njegova vloga dr. Kolarja v Lovčevem filmu ena najlepših v vsej njegovi karieri.

Zgodba se odvija v okupiranem mestu, kjer se člani osvobodilnega gibanja pripravljajo na poslednji udarec okupatorju. Dr. Kolar je edini človek, ki mu dovoljuje vstop v sovražnikov štab brez pregleda. Tako ima nekoga dne v svoji torbi eksploziv — tega dne bi moral namreč priti do akcije: ko bi dr. Kolar »odložil« eksploziv, bi istočasno napadli partizani tudi iz zraka.

Film iz druge svetovne vojne, ki si ga bo vredno ogledati.

Joj, kam bi (se) del?

ZALSKE KULTURNE MEDITACIJE

NAMESTO UVODA

Problem kulturne krize ni samo žalski problem. Najdemo ga pravzaprav povsod tam, kjer se je kultura umaknila avtomatizaciji (beri: tudi avto — mizaciji) življenja, to je, pohodu posebne civilizacijske formacije, ki ji pravimo tehnika.

Ta pohod gre seveda tudi skozi Zalec.

Kraj, ki že od nekdaj leži na obeh straneh prometne poti in ima zato ugodne zveze s »svetom«, je tako dosti bolj osredotočen navzven kakor navznoter. In v tem je iskati nemara bistveni razlog za (baje) zelo izostren in prefinjen kulturni okus Zalcčanov, kakor tudi razlog za to, da je

KINODVORANA

dejansko edina žalska »kulturna« ustanova.

(Te misli, porojene deloma iz razgovorov z nekaterimi Zalcča-

SLEP JE, KDOR SE SE S KULTURO UKVARJA, CLOVEK NAS MU DANES FIGE KAZE; TU KULTURI NIC VEČ NE »POMAŽE«; ZIVOTARI, UMRJE — BREZ DNARJA.

(Po Prešernu)

ni, deloma iz lastnih ugotovitev, nimajo seveda nič skupnega z uradnimi, bolj ali manj deklarativnimi zaključki o razmerah žalskega kulturnega življenja. Uradna konvencionalnost je namreč kakor lornjon z močno dioptrijo: če gledaš skozenj, se ti za njim vse razkrija v rahli tenčici. Zato so ljudje ta rekvizit že davno opustili in raje gledajo z očmi ali v skrajnem primeru s pomočjo ustreznih naočnikov. Gre pač za dve varianti na isto temo: prva zastopa vse kulturne elemente, celo tiste, ki jih še ni, druga samo to, kar je).

INTERMEZZO

V kinu predvajajo Tarzanovo borbo za življenje. To je izredno ostra in napeta borba, polna grozečih in prežečih nevarnosti. Kdo bo zmagal? Tarzan ali plakat z mišičasto postavjo in nekaj fotografijami? To niti ni važno. Mimo izložbenega okna prideta dva človeka in prvi pravi dru-

gemu: — To bo nekaj! Dovolj, da človek izve, da bo res nekaj. — Namreč natrpna dvorana. In ker ta ni natrpna samo ta, je v tem tudi nekaj, kar postavlja Zalcčane v enak položaj s prebivalci vseh drugih krajev. (Kajpak s po eno dvorano.) Kinodvorana, tako zatrjujejo, je zares vedno polna, vsakršne družbe kulturne dobrote, ki bi jih recimo lahko pripravilo

DRUŠTVO SVOBODA

ne »teknejo«, ker menda niso »delane« po okusu. Da igra ta okus pomembno vlogo, bi lahko sklepali po temle primeru: V Zalcu je gostoval Slovenski orkester, to je, zbor evropskega formata. Odziv je bil tako »množestven«, da bi bila dvorana napol prazna, če ne bi bilo v bližini Griž in če torej tamošnji prebivalci ne bi bili »priskočili na pomoč« in jo napolnili. Torej — zelo delikatno okus. Kako naj se potemtaka u-

veljavi društvo; to pomeni, amaterska kultura? Je čudno, če je to društvo bolj na kartotecnem listu kakor sredi dejavnega življenja, in če nahaja idealizem nekaj poztvovanih delavcev svoje priznanje tako rekoč v »božjem lonu«?

Nekoč je imel Zalec gledališko družino, zdaj ima samo še igralce brez družine, se prav, ljudi, ki nosijo ljubezen do gledališkega udejstvovanja v sebi, ki pa je ne morejo dati od sebe.

Svoboda namerava urediti klub, za katerega ima na razpolago prostore, vendar se že pred ureditvijo poraja dvom, če nemara ne bodo investicije na koncu v prevelikem nesorazmerju s korriznostjo tistega, čemur jih bodo namenili. Gre spet za bojazen, če bo klubska forma ustrecjala okusu, ne samo po svoji vsebinski, pač pa celo po tehnični plati. Če smo napolned iskreni, moramo vendarle reči, da desletje še ni kakšnih vzpodbudnih izkušenj od drugod, da je bilo sicer zelo veliko besed o klubih in zato zelo malo — klubov. Podobno kakor: »veliko gmenja...«

Da bi torej prodrli v bistvo žalske kulturne suše, seveda ne bi bilo dovolj, zgolj naštevati znake, po katerih se kaže, marveč bi bilo predvsem potrebno zastaviti vprašanje:

KJE SO VZROKI?

in nanj odgovoriti.

Eden izmed vzrokov je v tem, da »od Zalca do Celja je ravno polje«, da torej Zalcčan »po kul-

turo« tudi v Celje lahko gre. Po cesti pa pride seveda še dlje, recimo do Ljubljane, kjer se znajde tako rekoč v našem kulturnem središču.

Naslednji vzrok je baje v tem, da je preobremenjen z delom in nima časa, da bi se ukvarjal s kulturo še v trgu. (Če hodi redno v kino, s tem ne zganja ni-

kakršne izjeme, saj v kino hodi vse, kar »leže ino gre«.)

Tretji vzrok, pravijo, je v spoznanju: zakaj bi iskal kulturnih užikov kje drugje (razen seveda v kinu), če imam malone »vse« doma (recimo radio, televizor) in mi je treba samo sestiti in zavrteti gumb! Ni v tem asociacija na »mizico, pogrni se«?

Nikakor namreč ni mogoče zanikati kvalitetsnega razločka med televizijsko oddajo s profesionalnimi izvajalci in nastopom »nekakšnih« amaterjev.

Cemu bi še naštevali?

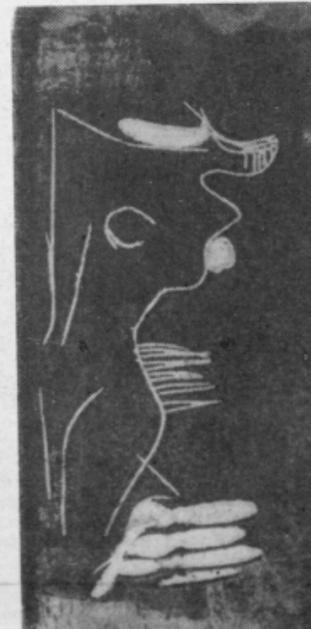
Kakor pravi Puškin v svojem Faustu: »Dolčas je, vrag!«

Toda kaj je pravzaprav dolčas? — Morebiti nekakšno breztežnostno stanje duha, bankrot misli ali dremavost organizma; morebiti človekova samota sredi asfalta.

Clovek je vendarle sam, nemara bolj kot je bil kdajkoli.

EPILOG

Problem kulturne krize ni samo žalski problem. Pravzaprav tu sploh ni problem, kajti tako nekako je bilo že davno tega, tako je danes in tako bo morda tudi jutri. Kulturna statika ali statična kultura. Kultura, ki je malone bolj častitljiva jezikovna starina kakor tvorna dejavnost. Tako je seveda klic v naslovu teh meditacij zgolj nekakšna personifikacija tega spoznanja: sodoben človek ima pač dovolj možnosti, da »se da« kamorkoli in da vzame času to, kar mu godi.

B. W.: Akt

D. Hribar

Po mene so prišli...

(SPOMINI NA KARLA DESTOVNIKA-KAJUHA)

Nocoj sem čisto, čisto sam... zatopljen vase in v vse nas premišljam ta usodni čas. Kako je z vami, bratje, kaj je v vas? Je kaj drugačen vaš obraz, in kri, se vre vam kri po žilah? Morda že jutri, bo zarjul vihar, morda bo jutri usekalo med nas, zato vprašujem, bratje, kaj je v vas?

Poznal sem Karlija... Kajuha. Ko danes prebiram dnevnik, iz katerega veje še danes živa, ostra sapa tistih mračnih, strašnih dni, odkrivam na mnogih mestih Karlijevo ime. In zraven še prav nepomemben dogodek ali misel. Tako ostaja podoba nanj zapredena v rahlo tančico spomina, čez katero prede čas čedalje težje, težje zastore pozabljenja. In vendar — so trenutki, ko mi je spomin nanj svež in kakor od včeraj.

»Slovenska mladina« je v svoji februarški številki 1939. leta objavila Celjsko pismo, pod katerim je zapisan psevdonim Salečan. Med drugim piše:

»Živimo v središču slovenske zemlje in hkrati v enem njenih najbolj ogroženih krajev. Vsakdo bi pričakoval od nas dejanj ki bi na zunaj očitovala naš odpor proti vsemu, kar nas mlade duši in nas hoče vključiti. Toda, temu ni ravno tako. Govoriti o kakem skupnem mladinskem delu v Celju je precej težko. Kajti ravno pri nas se bolj ko marsikje čuti ena politična razdvojenost in strankarstvo, ki zatre vsako občemladinsko gibanje. Mladina je pri nas včlanjena večidel v telovadnih in športnih organizacijah, ki pa imajo vse čisto določeno politično smer, za katero se mladina mora vnemati, sicer ji je adejstvovanje v njih onemogočeno. Medtem ko stopajo mladi ljudje v te organizacije zgolj iz ljubezni do sporta, pa se pozneje pod vplivom vseh mogočih strankarskih taktik izpremenijo ta iskrena ljubezen v silno politično strast in zagrizenost. Najbolj žalostno pa je to, da se iz vrst po rodu slovenskih mladeničev rekrutirajo fanatični sovražniki slovenske besede. Drug vzrok, ki preprečuje skupne mladinske akcije, je razdvojenost dijakov. Kajti celjska gimnazija ima polovico takih dijakov, ki se redno vozijo domov. Ti dijaki so sicer še najbolj delavni, kolikor jim je to izven šole sploh dovoljeno...«

Ni izključeno, da je bil podpisani Salečan prav Soštanjčan Karli Destovnik, ki se je takrat kot pesnik skrival za psevdonimom Drago Jeran. Priimek je ironično povzel po Lukki Jeranu, fanatičnemu klerikalnemu pisatelju iz druge polovice prejšnjega stoletja.

Karlija smo vsi spoštovali. Ne le zato, ker ni bil med lovci za

petice in ker se je s težavo prepravil iz razreda v razred, ne le zato, ker je sodeloval tudi pri vseh norčijah, marveč prav zaradi nazora, ki ga ni pred nikomer skrival.

Spominjam se, kako smo šušljali, da Karli piše pesmi. Medtem, ko nam je Pero (Franjo Prime) svoje verze večkrat zapopal, jih je Karli skrival. Le včasih se nam je posrečilo dobiti v roke katero njegovo pesem. In šele takrat smo spoznali, zakaj jih je skrival in zakaj jih je v »Slovenski mladini« objavljaj pod psevdonimom S. Tem spoznanjem je dobil ta napredni literarni listič v našem razredu tudi največ naročnikov. Tako smo vsak mesec nestrno pričakovali nove številke. Koliko čevkov je padlo zaradi prepovedane branja pesmi Draga Jerana.

Tako je lepo zdaj, ko je spet pomlad, tako, da bi vriskal in pel preko trat in strastno sesal vse utripe življenja.

Veš, o ljubezni sem hotel zapeti; pogled, pa ne morem srea si ogreti, čeprav je pomlad in je doba vstajenja.

Cez gore, tja daleč, tja bova šla, kjer peti o ljubezni in sreči ni greh, kjer nič ni sovraštva in zlobe v ljudeh, kjer nama ne bodo razklali srea!

Dne 18. februarja 1941. leta sem si zabeležil v dnevnik: Karli se je vrnil. Kako sem vesel. Bil je na tako imenovanih orožnih vajah v Ivanjci, ki ni bila nič drugega kot eno koncentracijskih taborišč za komuniste. Dejal je, naj ne prebiram Šalija, marveč Klopčiča. Prebral mi je nekaj pesmi, ki jih je napisal v taborišču. Ne morem se jim načuditi.

Veš, draga, težko nam je tukaj živeti. Tu smo med samo gorovje zajeti in stražniki čuvajo nas z bajoneti.

Pri vas je življenje, tam b'je se boj, tam se borite za kruh in obstoj, delo je v vas, a pri nas nepokoj.

Prišla je okupacija.

Crni avti vozijo v nočeh, črna, težka slutnja že v ljudeh. Cela mračna, delo kolnejo v teh dneh, lica vsa drugačna kakor za nasmeš...

Kaj boš delal in garal, drevi boš morda že v ječi spal!

V črni noči, temni noči pridejo po te: Brez besede pusti domačijo, pusti mirno, naj te izselijo, naj se Tvojih žuljev drugi veselijo!

Crni avti vozijo v nočeh, v vseh nočeh. Črna, težka slutnja že v ljudeh...

Brž ob prihodu Nemcev se je Karli z nekaterimi tovariši — Novakom, Biba Röckom in Platzerjevim Janezom — odpravil v hrabe. Toda že po petih dneh so

se vrnili. Čas se ni bil dozorel. Karli je ostal doma štirinajst dni. Takrat sem ga precej obiskoval. Po nalogu sočlanjskih Nemcev je imel hišni zapor.

Kako je bila njegova bit pripravljena tudi na smrt, s kakšno nestrpnostjo je čakal, kdaj se bo njegovo življenje uresničilo v boju, kaže tudi tale dogodek, ki sem si ga zapisal pod datumom 28. aprila 1941:

Karlija so danes odpeljali. Zadnji hip sem prišel k njemu. Skozi zapuščen dvorano nedanjenega kinematografa, v kateri je Karli igral namizni tenis, sem stopil na verando. Našel sem ga zraven Marije. Tudi ona je prišla nekaj hipov poprej. Domenili smo se, da mi bo dal Primčeve pesmi, ker bodo pri meni bolj varno spravljene. Po cesti je pripeljal avto in se ustavil pred Mešičem.

»Po mene so prišli,« pravi Karli.

Bilo je kot v šali. Spodaj so zaloputnili vrata avtomobila. Nemirno smo se premaknili. Pesek nad vorišču je škripal pod skorjni. Gledali smo se. Stopnice so bile v temi. Luči v sosednjem stanovanju so ugasmile. Marija je krčevito stiskala torbico in gledala samo Karlija. Njegove oči so visele na zadnjih

besedah. Čisto vodene so bile in spodnja ustnica se mu je nekoliko povescila.

»Saj ni nič!« Marija je skočila k ograji. Iz prsi se ji je izvil stok.

»Karli, Karli!« je nekdo zateglo in žalostno klical.

Kakor poprej, je tudi sedaj popolnoma mimo dejal:

»Kmalu pridem nazaj.«

Z Marijo sva stala ko pribita, živčno sva si dajala navodila, ki pa jih nisva izvršila. Minuta je minila, nama pa se je zdelo, ko da se je že popolnoma znočilo.

Marija je odšla v slašičarno, od koder je gledala skozi zaveseno okno, sam pa sem se umaknil po železniškem prelazu.

Karli se je pojavil v spremstvu velikega gestapovca. Preko ramen je imel obešeno malho, ki jo je imel nemara že mesece pripravljeno prav v ta namen. Pred avtom se je ustavil za hip, ko da bi naju zaslužil v bližini. Njegove oči so se srečale z mojimi. Molče sva se poslavljala. Gestapovec je zaklel, ga zgrabil za vrat in tresčil v avto. Z veliko naglico je avto zdrvel, kakor da bi nosil s seboj dragocen plen.

V slovenjegraških zaporih so zadržali Karlija tri tedne.

M. Božič — J. Zmave

Pred dvajsetimi leti

(Obisk pri Röckovi mami)

Soštanj, Serčerjeva ulica 6. Tu stanuje Röckova družina že od 1928. leta. Angela Röck nas je popeljala v sinovo sobo, ki je ostala prav takšna, kot je bila takrat, ko je Biba bil še študent. Od takrat je že dvajset let, kajti v oktobru 1941. leta so ga gestapovci aretirali v Celju, ko je tam dehal kot ilegalec.

Bibina mama nas je veselo sprejela, vendar so takoj zalile

solze njene oči, ko smo jo povprašali o njenem sinu. Govorila nam je nepovezano o nekaterih dogodkih, ki so ji ostali najbolj v spominu iz preteklosti: o jugoslovanski žandarmeriji, ki je sina že v srednji šoli preganjala in ga neusmiljeno pretepala, kadar so ga dobili v roke. Zaradi tega je Biba moral že v stari Jugoslaviji štirikrat v ilegalo. V ilegali je nosil ime Janko Kotnik. Kot študent je bil zelo aktiven v pisanju člankov socialne vsebine. Spoznal se je z mnogimi komunisti in tudi s Slavkom Slandrom. Bil je predsednik društva medicincev v Ljubljani, a pozneje v Zagrebu predsednik naprednega društva »Triglav«. V Partijo je bil sprejet že 1932. leta.

Mama se s posebno žalostjo spominja časov, ko so ji sina zaprli, potem ko je prišel iz zlogasnega taborišča Bifeča. Takrat je šel spet v ilegalo, vendar je na nesrečo ravno tisto hišo preiskovala žandarmerija. Biba je pobegnil, a na begu so ga obstrelili in težko ranili. Namesto v bolnišnico so

ga prepeljali v šentpetersko kasarno v Ljubljani, potem so ga v Celju obsodili na zaporno kazen. Po prestani kazni so ga poslali v Bilečo in šele 1939. leta se je vrnil v Soštanj. Pozneje so ga spet aretirali in zaprli z Dušanom Mravljakom v slovenjegraške zapore.

Vojna ga je zatekla v ilegali. Prej je še v Zagrebu pomagal organizirati napredno mladino. Kot ilegalec je sodeloval z Dušanom Kraigherjem pri redakciji in tiskanju »Ljudske pravice«. Ob vdoru okupatorja se je skrival pri teti Ančki Pieterškovi, kamor sta mu prinašali poročila Olga Vrabčeva in Pepca Razbornikova. Maja 1941 je Biba odšel v Maribor in okolico Ptuja. Bil je član vojnno-revolucionarnega komiteja za Stajersko.

Oktober 1941 so ga poslali v Celje, kjer ga je izdala Olga Strausova iz Soštanja. Gestapo ga je nečloveško mučil v takomimovanem specialnem postopku in 6. marca 1942. leta ustrelil za zidovi sodišča v Mariboru.

Bibini mami so med pripovedovanjem vedno uhajali pogledi na steno, kjer je visela slika edinega sina, ki ga je tako ljubila. Ko je bil še čisto mali, je že izgubil očeta in zato je bilo življenje Röckovih vedno težko. Kljub temu je z odprtimi rokami sprejemala preganjane. Tako je bil pri njih poznejši španski borec in borec v Saleški četi 1941 Karlo Mlakar, ki ga doma niso hoteli več sprejeti, ko ga je žandarmerija izpustila iz zapora. Tu se je oglašal Rado Pejovnik, ki je 1941. leta šel v Srbijo v partizane, a je pozneje padel nekje pri Križu pod Smrekovcem.

Ob napadu na Soštanj, 8. oktobra 1941. leta je mama iskala v vrstah partizanskih borcev Bibo. Prav zaradi tega ji je ta napad ostal tako živo v spominu. Ni vedela, da je njen sin takrat bil že v ilegali v Celju, verjela je, da ga bo našla med borci Saleške čete.

Leta 1945 pa je šla v Maribor po žaro s pepelom svojega sina. To je bil njen najbolj žalostni dan — dan, ko je pokopala vse nade, da ga bo še kdaj videla.

Tako je obujala spomine sivolasa Angela Röck — mati enega najbolj revolucionarnih sinov Saleške doline: Blaža Ivana Röckabibe. V. V.

RIŠE: VLADO PIRNAT

Zemljini rešitelji

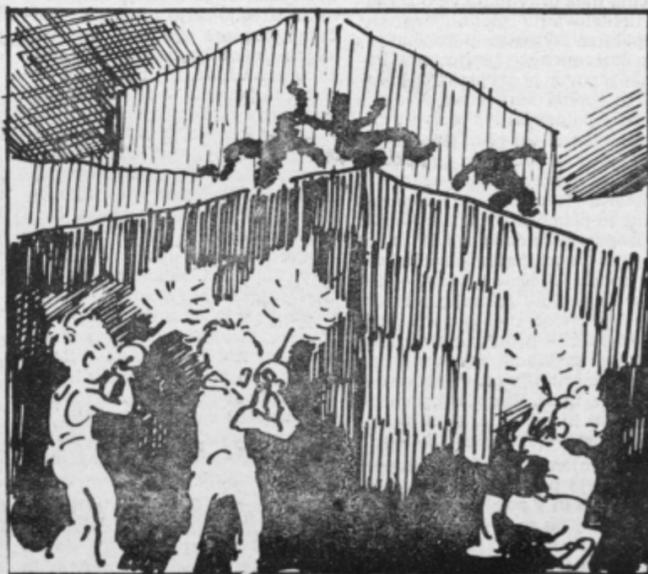
PIŠE: JOŽE JESIH

Mrak je počasi legel nad gladino. Dečki so neumorno plavali dalje. Prvi je priplaval do brega Peter. Vsi premočeni so zlezli iz vode. Toda, o čudo, takoj so bili zopet suhi. Vel je topel in suh zrak. Previdno so se splazili do dreves in se tam potuhlili.

Peter je zagrabil pest peska in ga vrgel proti stolpu. Nekaj časa je bilo vse mirno. Končno pa so se zaslišale pridušene stopinje, ki so se bližale. Tik pred seboj so zagledali tri silhete. »Ti, Vili, vzemi na muho desnega, Janez ti srednjega, jaz pa levega.«

»Pa da ne pozabita, uporabljajta rdeče omamljajoče in ne bele smrtonosne žarke,« je šepnil Peter. Temo so razsvetlili trije kratki bliski in boleči, zaspani vzdih. Stražniki so, kot so bili dolgi in široki, telebnili po tleh in nezavestni obležali.

ŽENA · DOM · DRUŽINA

POGLOBITI DELO ZA VARSTVO OTROK

Ob tednu otroka, ko organizacije, stanovanjske skupnosti, komisije, sveti in drugi pospešeno proučujejo problematiko varstva otrok, smo obiskali predsednico sveta za varstvo družine in otroka pri občinskem ljudskem odboru v Celju Slavko Škrabčevu z namenom, da bralce seznanimo s trenutno situacijo varstva otrok v občini, z načrti za bodoče in nalogami, ki jih svet v tem času rešuje.

»Svet deluje na zelo široki osnovi,« je dejala tovarišica Škrabčeva. »Sodelovanje z vsemi, ki delajo na področju varstva otroka, je namreč edini porok za uspeh. Zato ni naključje, da je eden izmed namenov letošnjega tedna otroka prav poglobitev sodelovanja na terenu. Ni namreč skrivnost, da je pri nas veliko komisij, ki rešujejo problematiko otrok. To so komisije pri stanovanjskih skupnostih, društvi prijateljev

mladine itd., in prav zato se mnogokrat primeri, da delo ni povezano in teče v več smereh.

Po zvišanju prispevkov, ki jih starši plačujejo za oskrbo otrok v domovih in vrtcih, te kapacitete niso bile zasedene. Ljudje še vedno v mnogih primerih menijo, da je za otroke dolžna skrbeti samo družba. Občina pa ni neizčrpen vir dotacij, zato je razumljivo, da je prispevek staršev potreben. Ko že govoriva o dovornih in nezase-

denih kapacitetah, naj omenim še to, da se marsikateri dijaki v šolo raje vozijo in plačujejo za to morda višje zneske kot je oskrbovalnina v domu, samo da so »svobodni«. Ta pojem »svobode« pa gre mnogokrat na račun njihovega zdravja, učnega uspeha, denarne stiske in podobno.

»In kako je z varstvom predšolskih otrok?«

»V celjski občini smo se že pred leti usmerili v rejniško službo in prav gotovo ne rečem preveč, če omenim, da so naši uspehi pomembni tudi v slovenskem merilu. Razumljivo je namreč, da je otrok v družbi deležen več pozornosti kot mu jo je mogoče posvetiti v domu, kjer je več otrok in manj individualnega dela. Otroci se v družbi lažje čustveno navežejo na svojega vzgojitelja in to nedvomno zelo vpliva na njegov razvoj.

Vzroki, zaradi katerih oddamo otroka v rejništvo, so različni — alkoholizem, zaposlitev matere samohranilke, otroci brez staršev in ne nazadnje tudi stanovanjski problemi. Teh je sicer iz leta v leto manj, še vedno pa se najde nekaj primerov, ko je otrok v rejništvu prav zaradi nemogočih stanovanjskih prilik.

Ob koncu lanskega leta je bilo v rejništvih 119 otrok, čeprav je bilo pred leti število precej višje. Eden izmed prvih namenov in želja socialne službe je namreč, da se otrok vrne v matično družino, seveda le v primeru, če se prilike v njej sanirajo.

Svet za varstvo družine in otroka se zadnji čas precej bavi z registracijo »divjih rejništev«, to je takih, ki so se zanje odločili starši sami brez upoštevanja organov socialnega varstva. Novi zakon o rejništvu namreč nalaga to dolžnost. Drugo delo, ki ga svet trenutno opravlja, pa je kategorizacija rehabilitacijskega centra, v katerega bi lahko preuredili enega izmed domov.

»Poseben problem predstavlja jo za nas mladoletni prestopniki,« je nadaljevala tovarišica Škrabčeva. »Razpravljamo pa o pripravah na disciplinski center, kjer bi otroci preživeli del dneva, nedelje in praznike, kar bi jih odvrglo od postopanja po ulicah.«

Namen tedna otroka je torej pospešiti sodelovanje med vsemi zainteresiranimi in poglobiti delo za varstvo otrok. Ne bi bilo prav, če bi razprave ostale le v okviru tedna in bi se čez čas pozabilo na ugotovitve.

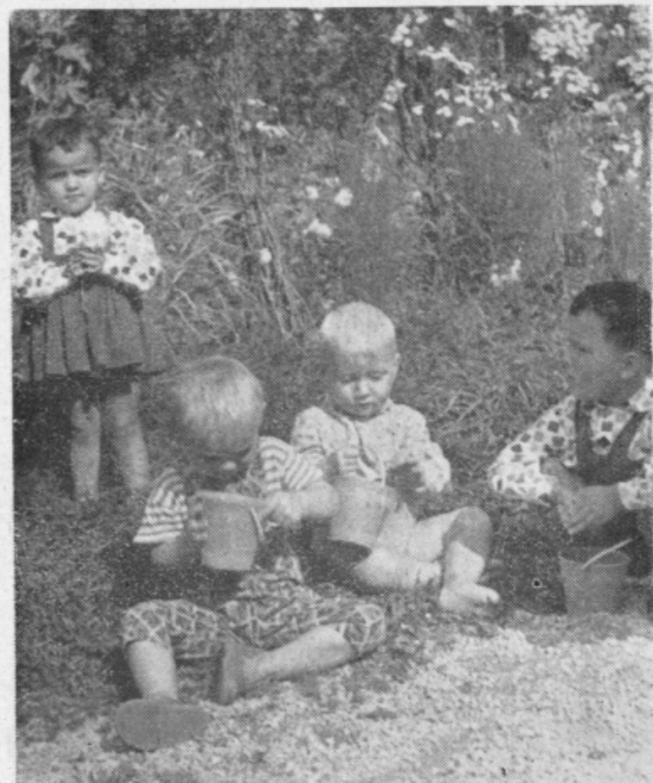
Na sliki: poročni obred v Laškem. Občinski odbornik dr. Zdenko Mermolja izroča knjigo zakonca ma

Darilo ob poroki

Ko mladoporočenca zapustita matični urad in se kot mož in žena vračata v krog svojih dragih, se prične za njiju novo življenje. Dežujejo čestitke, darila in navsveti. Slednjih je bolj malo. Ni hče ne želi mladih ljudi moriti s tem že ob rojstvu nove dobe. Pa vendar bi bilo to potrebno! V novo življenje vstopata brez izkušenj. Sklenila sta ga na podlagi globokega sporazumevanja, ki pa včasih še ni dovolj za zdrav in srečen zakon.

V slovenskih mestih so zato ob poročnem obredu vnesli na videz

nepomembno, v resnici pa koristno in prijetno novost. Zakonca prejmeta ob sklenitvi zakonske zveze skupek nasvetov, pravil itd. — knjigo z naslovom »Vajino skupno življenje«. Knjiga vsebuje te le dele: Družina in zakon v socialistični družbi, Odnosi med zakonskima tovarišema, Družina pričakuje prvega otroka, Naj se rodi otrok, kakršnega si želimo, Vzgoja otrok se začneja pri rojstvu, Družinska ekonomika, Zdravje v družini in nazadnje še zbirko pravnih predpisov iz družinskega prava.

Tele malčke smo zalotili pri najljubšem opravilu — igrali so se s peskom. Bilo je v velenjskem otroškem vrtcu. Malim je v tem drugem domu lepo in prijetno kljub temu, da so prostori tesni in da stavba, kjer vrtec domuje, prav zares ni primerna za ves ta živžav. In v tem, ko oni brezskrbno gradijo palače iz peska, starejši mislijo na njihovo bodočnost, na nove vrtee, šole in domove.

Možem v premislek

Namen dosedanjih sestavkov je bil, da bi bralce in bralke seznanili z nevarnostmi splava in z zaščitnimi sredstvi, ki preprečujejo nezaželeno nosečnost in jih lahko pri nas že dobimo.

Iz razgovora z ženami lahko posnamemo, da so pri uporabi zaščitnih sredstev ena največjih ovir — možje. Vzrok za to je nepoučenost in nerazgledanost. Toda praksa je namreč pokazala, da večina mož prav malo ve o zgradbi in delovanju spolnih organov, o spolnem življenju in končno tudi o čustvenem življenju žene. Zakaj? Odgovor je preprost. Pri fantih je spolna zdravstvena vzgoja še bolj pomanjkljiva kot pri dekletih. Starši tej plati vzgoje posvečajo vse premalo pozornosti. Hčerke so take vzgoje v nekaterih primerih sicer deležne, redkokdaj pa se to primeri pri fantih. Očetje pa se izogibajo te dolžnosti in fantje o spolnih vprašanjih le redkokdaj kaj zvedo iz očetovih ust — čeprav bi jim jih ta najlaže razložil. Pogrešamo tudi poučne knjige, ki bi bile primerne za vzgojo mladine in mladih zakoncev. Ena zelo primernih je prav gotovo delo dr. A. in H. Stone »Pogovori o spolnosti in zakonu«, ki bi jo moral prebrati sleherni mlad človek.

V zadnjem času žene mnogokrat iščejo pomoči in nasvete pri zdravniku in v posvetovalnicah — redkokdaj pa se primeri, da bi se tam oglašil mož. Kljub temu lahko mirno trdimo, da so le-ti navsvetov o zdravem spolnem življenju prav tako potrebni. Prav bi bilo, da bi zakonca k zdravniku prišla skupaj in da bi se tam po odkritem pomenku skupaj odločila za način preprečevanja nezaželene nosečnosti.

Prihodnje leto bo pri Dispanzerju za žene ustanovljena posve-

tovalnica za zakonce in ena izmed njenih nalog bo tudi seznanjanje zakoncev o sodobnih zaščitnih sredstvih. Poznamo namreč dva načina kontracepcijskih sredstev — trajna in občasna. Med trajna sredstva sodi podvezovanje semenovodov pri možu in prevezanje jajčnikov pri ženi. Mož in žena ostaneta po operaciji neplodna, ohranjena pa je sposobnost spolnega življenja. Tak način je pri nas redke in ga izvršijo zdravniki le na izrecno željo zakoncev. Običajna občasna zaščitna sredstva, ki jih uporabljajo možje, so prav tako zanesljiva in nimajo le zaščitnega pomena — moža varujejo tudi pred okužbo s spolnimi boleznimi. V svetu ta sredstva mnogo uporabljajo, pri nas pa le v majhni meri. Vendar je uporabljanje teh sredstev prav tako zanesljivo kot diafragma in če s sredstvi pravilno ravnamo, jih je mogoče večkrat uporabiti. Prekinitev intimnih odnosov ni zanesljivo zaščitno sredstvo; dokaz zato so številne nosečnosti. Eno pa velja — najslabše zaščitno sredstvo je boljše kot pa da žena splavlja in pri tem žrtvuje svoje zdravje. Vsi ginekologi na svetu menijo, da splav ni samo uničevanje ženskega telesa, temveč je to že uboj otroka, ki se v materinem telesu ne more braniti.

Ljubezen je čudovito darilo narave, ki ga je poklonila človeštvu ob njegovem rojstvu. To darilo je razdeljeno vsem — možem in ženam v enaki meri. Zakon je tak kot si ga ustvarita zakonca sama. Recepta za dober in lep zakon ni, osnovni pogoji zanj pa so nedvomno ljubezen, skladnost in zaupanje. Otroci pa zakon lepšajo in mu dajo smisel.

D. M.

Za male bralce

Kočevski Rog

Naše muce

Med šolskim letom se večkrat spominjamo na počitnice in na vesele dni med tem časom. Nekateri so šli na morje, drugi v planine, midva z bratom pa sva se odpravila k bratu v Kočevje.

Oblačno, skoraj deževno vreme je bilo, ko sva se z vlakom odpravila iz Celja. Vso pot sva gledala skozi okno bližnje kraje, daljno okolico pa je zakrivala gosta megla. Ko sva prispela tja, je že padal mrak na Kočevske gozdove.

Med enomesečnim bivanjem v Kočevju, sva si ogledala razne zanimivosti kraja ter tako delno spoznala preteklost tega majhne-

ga mesta. V spominu nama je najbolj ostal dan, ko sva si ogledala Kočevski Rog. Kdo ne pozna partizanskega Roga, ki je med drugo svetovno vojno skrival med svojimi drevesi bolnišnico in Bazo 20? Tisti dan, ko sva obiskala Rog, so bile svečanosti ob 20. obletnici ljudske revolucije in tisti večer nama bo vedno ostal v spominu. Ob kresu in petju so nam stari borci pripovedovali zgodbe iz narodnoosvobodilne borbe. Ko sva zapuščala Rog in se vračala v Kočevje, so rakete še vedno osvetljevale nebo in bilo nama je prijetno.

Kočevje pa ima še več zanimivosti. Med njimi je tudi spomenik padlim borcem, ki stoji na mestu, kjer je bil nekoč kočevski grad. Trdnjava ustaše, ki so ga partizani po uničenju sovražnikov porušili.

Nad mestom stoji grad Friderika, sina celjskega grofa Hermana, grad imenujejo domačini »Friedrichsteins«.

Kočevje je majhno mesto, vendar skriva v sebi mnogo znamenitosti. Počitnice so naju obogatila — podrobno sva spoznala enega izmed številnih slovenskih mest.

Jaže in Franc Kramer,
Medlog 51,
Celje

Vlado Srdič,
3. razred,
Dobrova 25, Celje

Zgodba o DVEH levih

»Ni je stvari na svetu, ki bi se je ball!« se baha Bumček.

»Tega ti pa ne verjamem! Ali se tudi duhov ne bojiš in niti krvavega stegna ne?« ga vpraša Mihec.

»Ho, ho, ho, še malo ne!«

»Toda vlomilca bi se že nekotko ustrašil, kajne?«

»Kaj še!«

»Nu, leva pa se prav gotovo bojiš?«

»Če bi mi zdajle prišel nasproti, bi se glasno zasmell!«

»O, sama baharija te je, Bumček! Če bi zdajle zagledal leva pred seboj, bi se ti tresle hlače!«

»Staviva, če ne verjameš!«

»Staviva!«

»Mirno bom šel med dvema levoma. Če si ne bom upal, ti dam svojo višnjevo avstralsko znamko!«

»Saj ne pojdeš! Če pa bi vendar šel, ti dam svoj novi pipec. Velja?«

»Velja! Pridi jutri v živalski vrt!«

Drugo jutro je prišel Mihec že

eno uro pred dogovorom v živalski vrt. Ali bo Bumček vztrajal pri svoji bahariji? Gotovo ne bo! In tedaj mu bo moral dati tisto redko višjevo avstralsko znamko, Toda Bumček je prišel.

»Pridi, greva!«

»Torej misliš resno?«

»Resno!«

In sta šla. Prišla sta do kamnitega mostu. Na levi in na desni strani stojita dva leva. Levi so iz bronca. Bumček se veselo spreha-ja med njimi.

»Stavo sem dobil! Pipec bo moj!« zavpije.

»No, veš kaj, ti levi so vendar iz bronca!« protestira Mihec.

»To je vseeno. Saj nisva rekla, da morajo biti iz mesa in krvi. Rekla sva samo, da morajo biti levi. Če so levi potem iz sladkorna, čokolade ali bronca, mi ni prav nič mar!«

Tako je Bumček dobil stavo in Mihčev pipec.

Silvo Solar,
Trnovlje 223
Celje

RAZDRTO gnezdo

S prijateljico sva se peljali na deželo k teti in stričku. Obetala se nama je lepa nedelja. Sončni žarki so se igrali med listjem drev in se odbijali na strehah in šipah hiš.

Med čebljanjem nama je hitro minil čas in že sva zaslišali bevskanje najinega starega prijatelja Sultana. Ta se naju je tako razveselil, da je skoraj pozabil na kost pred sabo. Sprehodili sva se nekoliko po sadovnjaku in vinogradu ter se končno ustavili pred hišo. Od tam sva lepo videli lipo, kjer je gnezdila sinica.

Iz opoldanskega počitka me je nenadoma zbudil vik in krik. Po-

hitela sem k oknu. In kaj sem videla? Pred lipo je stala skupina fantalinov in kričala na vsa usta. Eden izmed dečkov je plezal z drevesa, odkoder je prinašal bogat plen — gnezdece. Ubogi ptički so čivkali na pomoč, toda zaman.

Na bližnji veji sem zagledala siničko, ki je potrto gledala na dečke, ki so ji odnašali mladice. »Prihodnje leto si bo prav gotovo izbrala bolj varen prostor za svoje gnezdece,« sem vsa solzna dejala prijateljici.

Malčka Čerman,
Cesta na Ostrožno 8,
Celje

Kje je dedek

Ko je dedek trdno zapri oči in se na klice male Jane ni več oglašil, sta ji na vsa vprašanja mami- ca in očka dopovedovala, da je odšel v »Deveto deželo«. O tej je Jani dedek tolikokrat pripovedoval, da jo je znala opisati tako podrobno, da bi v šoli dobila prav gotovo odlično oceno. Poznala je vsak grmček zase, prav dobro je vedela, na katerem rasejo bonboni, na katerem čokolada in na katerem gnezdi zlata ptička.

Njen bratec, ki hodi že v tretji razred se njenemu pripovedovanju smeje in venomer trdi, da je ta dežela le »pravilna dežela«, da je v resnici sploh ni. Toda Jani mu tega ne verjame. Odločno vztraja na tem, da jo bo na globusu našla.

Le poglejto jo, kako zamišljena je. Prav gotovo želi dognati, kje je njen dedek, ki ga je imela tako zelo rada.

Da

Prve prireditve

Ni naključje, da so trak, ki je še maloprej zapiral vhod na razstavo »Celjski okraj v borbi in socialistični izgradnji« in ki so jo uredili v okviru proslave 20-letnice vstaje ter praznika šoštanjske občine v telovadnici Partizana v Šoštanju, prerezale prav pionirke. S tem so hoteli pokazati, da je ta razstava, ki govori o delu in vlogi Komunistične partije, o herojskih borbah in žrtvah za svobodo, v prvi vrsti namenjena mlademu rodu.

Otvoritveni govor je imel tovariš Andrej Stegnar.

Z otvoritvijo te razstave so začeli v Šoštanju prireditve, ki so jih namenili okrajnemu praznovanju pomembne obletnice ljudske revolucije ter svetovnemu občinskemu prazniku.

Kmalu zatem je bila podobna svečanost v dvorani sindikalnega doma, kjer je predsednik Občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev Maks Podlesnik odprl likovno razstavo, na kateri so zbrali dela pokojnega kiparja Ivana Napotnika ter Berte Brvarjeve, Lojzeta Zavolovskega, Viktorja Kojca in Anje Mačkove. To svečanost

sta tov. Podlesnik in Kojce izkoristila še za to, da sta izročila vdomi kiparja Ivana Napotnika lepa šopka rdečih nageljev.

V nedeljo dopoldne pa so odprli še eno razstavo. V telovadnici druge osnovne šole v Velenju so zelo lepo uredili razstavo, ki govori o gospodarskem razvoju ter perspektivah Saleške doline. O tem je govoril tudi podpredsednik ljudskega odbora šoštanjske občine Tone Močilnik, razstavo pa je odprl predsednik občine Peter Sprajc.

Po teh uvodnih prireditvah, ki so si jih ogledali ne le najvidnejši predstavniki javnega in političnega življenja šoštanjske občine, temveč tudi Franc Simonič, Miran Cvenk, Jože Jošt in drugi, so se v naslednjih dnevih zvrstile prav tako skrbno pripravljene in lepo obiskane manifestacije mladinskega in kulturnega življenja. Tako je bil ponedeljek, 2. oktobra posvečen mladinskemu tekmovanju pod geslom »Kaj veš o domačem kraju«. V torek je v Velenju nastopil mladinski zbor celjske gimnazije, v sredo v Šoštanju moški Komorni zbor (oba zbora

pod taktirko Egona Kuneja), večeraj pa je v Velenju gostoval ansambel ljubljanske Drame s predstavo Mateja Bora »Zvezde so večne«. Današnji dan je izpolnila telovadna akademija v Velenju, jutri je na vrsti nastop Invalidskega pevskega zbora (v Velenju), zvečer pa bo v Šoštanju še Kajuhov večer. Ob zaključku bo v nedeljo, 8. t. m. v Šoštanju še veliko zborovanje.

—an

Na proslavo v Šoštanju 3000 ljudi iz Žalca

Občinski odbor za proslavo 20-letnice vstaje jugoslovanskih narodov je za izvedbo priprav za okrajno proslavo v Šoštanju letos imenoval posebni štab. Dvanajstčlanski štab tvorijo zastopniki množičnih organizacij in društev ki je že imel sejo. Njegova naloga je predvsem, organizirati dovolj prevoznih sredstev in s pomočjo množičnih organizacij zagotoviti vsaj tako udeležbo na proslavi, kot je bila za republiško proslavo v Ljubljani. Zato so si člani štaba porazdelili naloge.

Računajo, da se bo proslave v Šoštanju udeležilo nad 3000 prebivalcev žalske občine, od tega tudi 300 - 400 šolske mladine. Za udeležence bodo poskrbeli prevoz s tovornjaki, ki bodo v ta namen pregledani. Ker jih je v občini premalo so jih naročili še iz Celja in sicer 10 tovornjakov in 3 avtobuse. Vsa vozila bodo po potrebi peljala po dvakrat, saj je razdalja kratka in bo časa dovolj. Del udeležencev, predvsem učenci osnovnih šol, pa se bodo peljali na proslavo z enim izmed obeh izrednih vlakov, ki bosta zjutraj peljala iz Celja proti Šoštanju. JG

Turisti v Velenju

V jesenskih sončnih sobotah in nedeljah je v Velenju narasel turistični promet. Minulo nedeljo je Velenje obiskalo na stotine osebnih avtomobilov in več deset avtobusov. Med obiskovalci je bilo tudi več tujcev, posebno iz sosednje Avstrije in iz Zapadne Nemčije. Hotel »Paka« je zadnje čase popolnoma zaseden. K večjemu turističnemu prometu je brez dvoma mnogo pripomogla nova asfaltna cesta na sektorju Vinske gore.

Med obiskovalci je bil nedavno tudi naš znani slavist profesor Janko Lavrin iz Londona s svojo ženo, ki je akademska slikarka in je imela nedavno svojo razstavo v Ljubljani. Z Lavrinovima je bila tudi žena znanega britanskega arhitekta Maxwella Fryja, ki je pokazala izredno zanimanje za skladno arhitekturo novega centra. V. V.

Zdravstveni dom med gradnjo

ZDRAVSTVENA SLUŽBA V VELENJU

Vzporedno z razvojem Velenja bi se morala razvijati tudi zdravstvena služba. Splošna ambulanta že davno ne zadostuje. Nujno bo organizirati službe pri ambulanti in razširiti zobno ambulanto, ki danes lahko zdravi samo akutne primere. Za normalno delo in razširitev zdravstvene dejavnosti bo nujno čimprej dograditi zdravstveni dom v Velenju, ki čaka že tretje leto na potrebna sredstva. Prihodnje leto, pravijo, bo dom res dograjen.

V. V.

Novi dom Ljudske tehnike

Te dni so začeli z adaptacijo stavbe v novem velenjskem parku, ki jo je dal na razpolago Občinski ljudski odbor Ljudski tehniki. S tem bo Ljudska tehnika imela končno lastne prostore, v katerih bo lahko razvila svojo dejavnost.

Ljudska tehnika, ki je začela v komuni z delom šele po letu 1958, ko je bil izvoljen novi občinski odbor LT, je ustanovila foto-klub v Velenju in radio-klub, ki je delal v podstrešnih prostorih v Stari vasi pri Velenju. Najaktivnejši med njimi je bil amater Hinko Košir, ki je nedavno umrl. Po njegovi smrti so velenjski radio-klub imenovali po njem in se sedaj imenuje radio-klub »Hinka Koširja«. Ta klub se je že preselil v nove prostore v domu Ljudske tehnike. Klub je od ustanovitve do danes imel velike težave ne samo s prostori, tudi s kadrom in zato je večkrat bil že pred ukinitvijo. Sedaj se je stanje izboljšalo in se bo kmalu zopet vključil v mednarodne radio-amaterske zveze.

Ljudska tehnika je organizirala tudi klub mladih tehnikov. V osnovnih šolah so organizirali foto-krožke, ki jih vodi član Foto-kluba iz Velenja.

Posebna zasluga Ljudske tehnike v šoštanjski občini je pri organizaciji tekmovanja modelov jadrič in motornih čolničkov na Velenjskem jezeru. To je bilo prvo tekmovanje takšne vrste v Jugoslaviji. Tekmovanje je privabilo mnogo turistov.

Sedanji Foto-klub je usmerjen v umetniško fotografiranje, ki naj bi prirejal tudi samostojne razstave umetniške fotografije,

razpolago dovolj razstavnih prostorov.

Valenček Vlado, Velenje

CENE LESA?

Obrat »KONUS« v Spodnji Rečici je dosegel plan v višini 63 % od letnega plana. Gozdno gospodarstvo Nazarje je doseglo vrednost proizvodnje v višini 42 %. Da polletni plan ni dosežen, vsekakor vpliva posek lesa v planinskih predelih. Računajo, da bo fizični obseg proizvodnje dosežen, bolj kritično pa je z realizacijo finančnega plana. Zadnji predpisi o določitvi najvišjih cen posameznim gozdnim sortimentom so spravili gozdno gospodarstvo v zelo težaven položaj.

Po poročilu sveta za družbeni plan in finance občinskega ljudskega odbora Mozirje o realizaciji družbenega plana občine Mozirje v prvem polletju 1961 znaša vrednost doseženega obsega proizvodnje v prvem polletju 2 milijardi 218 milijonov ali 68 % od letnega plana. Industrija je dosegla plan v višini 52 %, komunala 60 %, kmetijstvo 57 %, gozdarstvo (samo državni sektor) 42 %, obrt 49 %, gostinstvo (brez privatnega sektorja) 34 % in trgovina 123 % od letnega plana. Polletna realizacija družbenega plana občine kaže, da bo letni plan ne le dosežen, temveč tudi presežen.

Gibanje fizičnega obsega proizvodnje je po posameznih podjetjih dokaj različno. Lesna industrija Nazarje je dosegla polletni plan v višini 64 % od letnega plana. Najbolj ugodno realizacijo je dosegla pri izdelovanju stavbenega pohištva in to 69 %, žagan les pa z 60 %. Kemična industrija Mozirje je dosegla plan v višini 74 %, od letnega plana. Proizvodnja rafinirane je dosegla v višini 77 %, proizvodnja suhih barv pa z 41 %. Kljub tem razlikam v proizvodnji posameznih artiklov računajo, da bo letni plan presežen.

Pri tem je treba omeniti, da so zaradi slabo razvitih gozdnih cest in težavnega

spravila lesa zelo visoki stroški proizvodnje. Stanje se je zadnji čas nekoliko izboljšalo, ker je LIN Nazarje spravil v pogon nov obrat za izdelovanje embalaže iz bukovine. S tem bodo oplemenitili večje količine bukovine, ki si jih prej predelali v drva.

Ugodna realizacija polletnega plana je bila dosežena ob minimalnem povečanju števila zaposlenih. Število zaposlenih je naraslo v prvem polletju napram lanskemu letu le za 1 %. V gozdarstvu pa je število zaposlenih zaradi uvajanja mehanizacije celo padlo in to kar za sto ljudi.

Zaradi novih ekonomskih predpisov, ki so izšli v začetku letošnjega leta je bistveno spremenjen način kreditiranja in določitev obveznosti do družbe pri tistih gospodarskih organizacijah, ki obračunavajo in plačujejo prispevek iz dohodka v pavšalnem znesku. V letu 1960 so vsa ta pavšalna podjetja plačevala tudi proračunski prispevek in prispevek za socialno zavarovanje v pavšalnih zneskih, kar pa je z novimi predpisi odpadlo. Zaradi tega so nekatera gostinska, uslužnostna in kino podjetja zaključila prvo polletje z manjšo izgubo. Pristojni občinski organi bodo zato v teh podjetjih v najkrajšem času podrobno analizirali njihovo poslovanje in podvzeli ustrezne ukrepe. Menijo, da bi z boljšo notranjo organizacijo dela in znižanjem stroškov lahko zaključili prvo polletje z dobičkom, ne pa z izgubo. Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora Mozirje na kateri so razpravljali o polletni realizaciji plana so med drugim sklenili, da bo zbor proizvajalcev ObLO v kratkem podrobno razpravljal o nezdruženih pojavih v nekaterih podjetjih moziške občine in nato priporočil delovnim kolektivom in njihovim organom upravljanja, da čimprej temeljito analizirajo svoje gospodarjenje. -er

Slovensko ljudsko gledališče v Celju uprizarja Vandot-Stantetovega »Kekca in Mojca« v režiji Zarka Petana, s sceno Uroša Vagaje, kostumi Alenke Bartlove ter glasbo Marjana Vodopivca. V naslovnih vlogah nastopata V. Peer in Vera Perova (na sliki). S tem delom bo ansambel gostoval tudi po okoliških krajih, otroci pa se bodo udeležili nagradnega natečaja z domačimi nalogami o svojem obisku v gledališču. Najboljše naloge bo nagradil celjski Aeroklub z letalskimi vožnjami nad Celjem in okolico.

Božo Lukman

POPOTNI VTISI IZ ČEHOSLOVAŠKE

(Nadaljevanje)

Posamezne narodnosti nimajo svojih republik kakor je to pri nas, temveč imajo državo, razdeljeno na 10 oblasti. Drugi nižji in višji organi oblasti pa nekako ustrezajo naši organizaciji — seveda ne njenim pristojnostim in demokratičnemu mehanizmu.

Poleg razgovora o družbeno-ekonomskem sistemu, o revolucionarni zgodovini, ko so po kritičnem letu 1948 krenili na pot socialistične graditve, nismo imeli prilike, se razgovarjati s predstavniki sindikatov (razen onih, ki skrbijo za rekreacijo), temveč smo iskali stike s posameznimi državljani. Lahko rečem, da so vsi ti stiki na zabavah, ulicah, trgovinah in drugod pokazali, da nas Jugoslovane zelo cenijo, saj smo bili od vsakogar sprejeti ne le kot prijatelji, temveč kot rodni bratje. Eden od številnih drugih primerov je ta, da ob obisku naj-

večje knjižnice v Hraščanih (znano teološko semenišče) ni bil v programu ogled oddelka, ki je urejen v čast 40. obletnice čehoslovaške partije, ki jo praznujejo letos. Po nas je prišla tovarišica, ki je ta oddelke vodila in nas prosila, da obiščemo tudi to razstavo in da zapojemo katero od naših partizanskih pesmi. Zelji smo ustregli in ona se je vsa ginjena in solzna poslavljala od nas. Ihté nam je naročala, naj pozdravimo vse jugoslovanske narode. Takih in podobnih prizorov je bilo več. Sicer pa tudi pri drugih narodih, s katerimi smo prišli v stik, nismo bili deležni nič manj pozornosti in pristranskega tovarštva. Nezanje jezika nam ni bila ovira za prijetno prijateljsko vzdušje. Skupaj z Italijani smo peli partizanske pesmi in prav tako z Rusi ter Bolgari, do čim smo se s Kubanci in Indonezijci sporazumeli z vzkliki Ti-

to-Castro in Tito-Sukarno. To so bile besede, ki so po obrazih so-deč povedale vse, kajti usta so se razleza v nasmeh in roke v objem. Težko je opisati tiste prijetne občutke, ki te kot Jugoslovane navdajajo ob takem spoštovanju, ki so nam ga pokazali preprosti ljudje vseh celin naše oble. Ni naroda, ki nas ne pozna in nismo jih srečali, ki nam ne bi zaklicali Tito ali »družba«, kar pomeni prijateljstvo oziroma medsebojno tovarštvo. Prepričan sem, da bi bolj številna medsebojna izmenjava izkušenj v podobnih oblikah, ko se srečajo ljudje neuradno v rekreacijskih domovih, ugodno vplivala na medsebojne odnose. Nasprotja, ki so političnega značaja in umetno razdvajajo narode, bi bila vedno manjša in bi polagoma izginila. Toda to bi terjalo od vodstev v enem ali drugem antagonističnem bloku več svobode in razumeva-

nja za potovanja na oddih v druge države. Sleherni, s katerim smo se razgovarjali nam je dejal, da smo lahko srečni, ker nam je

pri njih ocenjevali vse kritično. Če si naše turistične institucije in gostinstvo misli, da znajo bolje informirati gosta o turističnih,

imajo manj možnosti za take dejavnosti, bi jim bilo priporočati, da si te stvari ogledajo v rekreacijskih domovih v Čehoslovaški. Pri njih ni napitnina merilo za hitro in kvalitetno postrežbo in mi je tudi nismo bili sposobni dati, vendar jim velja vse priznati za solidno — res solidno in kulturno postrežbo. Da so se nas še posebno trudili zadovoljiti v najpomembnejših rečeh udobja, je delno resnica tudi v tem, da nam pač niso mogli nuditi onega, kar po njihovih normah ni priporočljivo, t. j. čim manj prostih in nevezanih medsebojnih razgovorov, ne da bi imel le-ta značaj uradnega prizvoka.

Hotel Zapototeki v Marjanskih Laznih, kjer smo preživeli 10 dni in od tu odhajali na izlete in ogleda raznih znamenitosti, je eden boljših hotelov (čeprav ne najboljši) in zato tudi primerno luksuzno opremljen. Ko prestopiš prag, ni potrebno več stopiti na goli pod, temveč se ti noga spreha po preprogah. Sobe so opremljene z modernim pohištvo, radioapartom, telefonom, stalno toplo in hladno vodo, cvetlicami in drugim udobjem.

(Se nadaljuje)

Praga - Znamenita ura na Magistratu

dovoljeno potovati v njihove ali druge države, kajti oni lahko gredo le v države vzhodnega bloka in še to načeloma kolektivno. Ka-

kor sem že omenil, ne gre, da bi zgodovinskih in drugih znamenitosti in, da ga bolje postrežejo kakor pa v drugih državah, ki

TELESNA VZGOJA IN ŠPORT

Zmaga in poraz

Peto kolo jesenskega dela tekmovalstva v slovenski celski ligi je prineslo obema celskima predstavnikoma v njej bistveno spremembo. Medtem, ko je Kladivar pretrgal niz treh porazov, so celski železničarji doživeli katastrofalen poraz v Ljubljani proti tamošnjemu Triglavu. Tako je Kladivar doma odpravil Gorico z rezultatom 7:0, Triglav pa premagal Celje 9:2.

Po tem zavrtljaju so Celjani zdrknili na četrto mesto; sicer pa imajo šest točk in negativno razliko v golih 14:18. Kladivar pa se je pomaknil navzgor na sedmo; ima štiri točke in pozitivno bilanco v golih 16:10.

Ni kaj razveseljive so vesti o slabi igri mladinskih enajstoric. Tako je mladina Kladivarja izgubila srečanje za Mariborom 1:0, mladi igralci Celja pa so kar trinajstkrat pobrali žogo iz lastne mreže.

Kakor tekmovalci višjih razredov, tako bodo v nedeljo, 8. oktobra počivali tudi člani slovenske celske lige. Šesto kolo bo na sporedu šele v nedeljo 15. oktobra. Tokrat bo Celje na domačem igrišču sprejelo Ljubljano, Kladivar pa se bo pod Rakovnikom spoprijel s Krimom-Odreedom.

M. B.

Združitev zaradi denarja

Pred kratkim sta se združili roketna sekcija pri TVD Partizan Celje mesto ter roketni klub pri železničarskem športnem društvu Celje. Združitev sicer ni nič posebnega, saj sta se o njej sporazumela oba športna kolektiva in menda soglasno sprejela sklep o tem. Bolj kot to pa so značilne okolnosti, ki so privedle do fuzije in s tem do dela enega roketnega kluba pri ZSD Celje.

Kot je znano se je mlado roketno moštvo celskega Partizana letos uvrstilo v slovensko ligo S tem so nastale nekatere zahteve finančnega značaja, kajti za sodelovanje v prvenstvenem tekmovalstvu slovenske lige bi roketna ekipa Partizana iz Celja mesta potrebovala najmanj tri sto tisoč dinarjev. Kakor sekcija, tako tudi uprava partizanskega društva tega denarja nista mogli zagotoviti. Rokometni delavci pri Partizanu so o nastalem, nič kaj prijetnem, položaju obvestili nekatere okrajne forume, vendar tudi ti niso mogli pomagati, kajti denarja niso imeli in ga tudi nimajo v te namene. Tako so preostali razgovori z vodstvom železničarskega roketnega kluba, ki je takoj poka-

zalo pripravljeno na priključitev celotne roketne ekipe partizanskega društva v njihov klub, hkrati pa zagotovilo, da bo ekipa lahko nemoteno sodelovala v prvenstvenem tekmovalstvu. To so potrdili z dokaj solidno naložbo na hranilni knjižici, pa tudi z nekaterimi prostimi vozovnicami v vlak, ki jih ima kolektiv železničarskega športnega društva na razpolago. Ko so rokometarji partizanskega društva videli, da so jim v novem okolju finančnega sredstva zagotovljena, so pristali na združitev. Tako je iz prej dveh močnih roketnih kolektivov v Celju nastala ena ekipa. Pri partizanskem društvu pa so ostali le nekateri mladinci in pionirji, ki bodo sodelovali v okrajni ligi in menda bili rezervoar za železničarski roketni klub.

To so okolnosti, ki so privedle do formiranja enotne roketne ekipe pri ZSD Celje, problem, ki pa daje misliti, pa tiči drugje. Uprava partizanskega društva pri Celju mestu je v zadnjih letih potrošila izredno lepa sredstva za svojo roketno ekipo, ki je zlasti v zadnjem letu dosegla nekatere izredne uspehe in se končno uvrstila v slovensko ligo. Zdaj pa, ko so njihovi mladi člani, dosegli višjo kvaliteto stopnja, je društvu zmanjkalo denarja. Pri tem upravo TVD Partizana ne zadene nobena krivdava, saj od preveč skromnih sredstev, s katerimi razpolaga, res ni mogla odšteti najmanj tri sto tisoč dinarjev samo za rokometarje, ko na ima enake obveznosti tudi do drugih dejavnosti. Nastane vprašanje — ali občinska zveza za telesno kulturo v Celju in zlasti še svet za telesno kulturo pri ljudskem odboru v

resnici nista mogla rešiti nastalega problema in s primerno dotacijo nagraditi ne samo rokometarje, temveč tudi upravo partizanskega društva pri Celju mestu ter tako omogočiti nadaljnje delo roketne sekcije pri tem društvu? In nadalje, ali sredstva, s katerimi so se spobahali nekateri funkcionarji pri celskem železničarskem društvu niso družbena, ali nimajo istega izvora, kot bi imela tista, ki so manjkala pri partizanskem društvu. Kako je sploh mogoče, da partizansko društvo ne more zagotoviti svoji sekciji sodelovanja v višjem tekmovalstvu, in zakaj lahko to stori športno? Ali mi tu nekaj nelogičnosti, ki daje misliti?

Menim, da je to dovolj velik problem, o katerem bi občinski forumi za telesno kulturo morali razpravljati.

In nadalje — z združitvijo dotedaj najmočnejših roketnih kolektivov ne samo v mestu, temveč tudi v okraju, roketu ni napravljena nobena usluga. Namesto, da bi stremeli za tem, da bi ustanovljali čim več sekcij, moštev in podobno, so se tu nekateri ljudje odločili za združitev, torej za zožitev tega dela. Ta združitev je vredna vsega pomisleka predvsem zaradi tega, ker je nastala samo zaradi nomanjkanja denarja pri partizanskem društvu, ne pa s stališča, da bi z njo dvignili kvaliteto novega kluba, kajti tudi v novem klubu tvorijo stebel moštva člani bivše partizanske ekipe. Tako je nastala združitev zaradi denarja! To pa ni prav, ker bi morali pristojni forumi omogočiti roketni ekipi Partizana pri Celju mestu, da nadaljuje s svojim delom, ker ga je dobro zastavilo.

Posebni vlaki ZA PROSLAVO V ŠOŠTANJU

Razen rednega potniškega vlaka, ki ima odhod iz Celja ob 7.42 uri, bodo udeležence zaključnega zborovanja na proslavi dvajsetletnice revolucije in v počastitev praznika šoštanjske občine, v nedeljo, 8. oktobra v Šoštanju, prepeljali v glavno mesto Saleške doline še štirje posebni vlaki, ki bodo iz Celja odpeljali: ob 5.50 (ta vlak je v glavnem namenjen pevcem). Iz Šoštanja pa se bo vračal ob 13.30 uri; ob 6.30

uri (vlak je namenjen mladini, iz Šoštanja se bo vračal ob 17.00 uri); ob 7.00 uri (tako imenovani nabiralni, ki bo krenil na pot ob 6.00 iz Šmarja, se nato ustavil ob 6.31 v Sentjurju, ob 6.41 v Štarih, ob 7.20 v Zalcu ter ob 7.45 v Smartnem ob Paki). Iz Šoštanja se bo vračal ob 15.00 uri. Zadnji vlak, ki bo imel iz Celja odhod ob 8.00 uri bodo napolnili člani delovnih kolektivov. Iz Šoštanja pa se bo vračal ob 17.30.

OH, TE CENE

Mi, ki smo z Vlakom bratstva in enotnosti v septembru obiskali drago nam Srbijo, smo doživeli tam nepozabno lepe dneve. Zanimali pa smo se tudi za višino tamkajšnjega življenjskega standarda in si ogledali tržnice, trgovine, mesnice... Pri tem smo ugotovili marsikaj, kar se nam je zdelo močno razveseljivo in čudovito.

N. pr.: 8 kg težko očistočeno prase stane 1.300 din, kg teletine brez kosti 360 din, lepi piščanci so po 150 do 200 din, liter mleka stane 36 din, jajce 15 din, grozdje je v trgovinah po 50 din za kg. V mesnihi prodajajo samo meso I. kvalitete, ostalo gre v predelavo. Takšne so bile cene v Pomoravju, v mestih ob glavni cesti in železniški progi, še nižje pa so baje v oddaljenejših krajih.

In cene pri nas doma? Saj ima naš dinar vendar v vseh delih države isto vrednost! Ali niso tudi plače več ali manj povsod iste?

Ugibamo o vzrokih, »Tam je pač ponudba večja in povpraševanje manjše, a pri nas je to narobe,« trdi nekdo.

»Pa razširimo svoje povpraševanje še na jugovzhod,« svetuje drugi. »Ali nismo gospodarska celota?«

»Morda pa se tam pamentneje in odločneje spopadajo s problemi? Nemara so tam boljše vaje manjših marž in manjših dobičkov za posredovalce, ali pa se posredništva čim bolj izogibajo...«

»Na mejah Slovenije imamo razvit mali obmejni promet. Mnogo naših proizvodov odteka čez mejo in to po višjih cenah, ki so za tujce še vedno ugodne. Tako se tudi za nas dvigajo cene.«

»Ne more ves vzrok biti v tem,« ugovarjamo drug drugemu. »V Celju smo plačevali breskve po 150 din za kg, a kmet v Brdih jih ni mogel spraviti v denar niti po 10 din za kg. Na Štajerskem pa si tega plemenitega sadja ni mogel vsak otrok do sitega privoščiti — ob tolikšni ceni!

Kaj je krivo temu, kar kritiziramo že več let pri breskvah, češnjah, grozdju in drugem sadju? Ali se iz napač in škode ničesar ne moremo naučiti? Ali je že kdo odgovarjal za svojo malomarnost? Ali ne govorimo že leta o pretiranih maržah, o mastnih dobičkih nepotrebnih posredovalcev in o škodljivosti monopolov v nakupovalni trgovinski mreži? In kaj smo ukrenili?

»Veste kaj,« omenja prijatelj, »sami ne pridemo stvari do kraja. Kaj ne bi bilo prav, poslati nekaj strokovnjakov od vodstva naše trgovinske mreže v druge republike, da jih tamkajšnja praksa primerno izučijo in izmordirajo? Ali ni že čas?«

»Pametno,« smo mu pritrdili. F. R.

Katastrofa železničarjev

Cetudi so bili domačini favoriti, takšnega poraza, kot so ga utrpeli celski železničarji v dvoboju z ljubljanskim Triglavom, ni nihče pričakoval, zlasti še, ker

Rokomet

Brez spremembe v vodstvu

V petem kolu okrajne lige v rokometu je presenetljivo visoka zmaga Velenja nad Zalcem in prav tako Laškega nad Partizanom iz Celja. V ostalih tekmah so bili doseženi več ali manj pričakovani izidi. Zaostala tekma četrtega kola med Zalcem in Konjicami se je končala z zmago Zalca 28:20.

V petem kolu pa so se tekme končale takole: Kovinar : Celje B 25:16, Partizan Celje : Laško 10:15, Konjice : Po. Stanje na lestvici: Velenje 10, Kovinar 8, Zalec in Laško po 5, Celje B in Partizan Celje po 4, Polule in Konjice po 3 točki.

DRUGA ZMAGA

V nadaljevanju republiške lige v rokometu je moštvo ZRK Celja igralo doma s Tržičem in po slabi ter nezanimivi igri zmagalo z rezultatom 26:18. Za domačo moštvo so gole dosegli: Goršič, Smedič in Ratelj po 5, Cepin 4, Križnik 3, Hribernik 2, Savodnik in Cvahot po 1. Po tej zmagi, drugi zapovrstjo, zavzemajo Celjani šesto mesto s petimi točkami ter razliko v golih 101:100.

Košarka

Upanje na najboljšo

V šestnajstem kolu republiške lige v košarki so Šoštanjčani dosegli pomembno zmago, ko so na domačem igrišču odpravili Proletarca iz Zagorja s tesnim rezultatom 59:57. Navzlic zmagi, so Šoštanjčani še zmeraj na zadnjem mestu. Razveseljivo pa je to, da so običajno zmanjšali razliko v točkah med najboljšimi sosedji (od prejšnjih šest na dve) in si tako ustvarili pozicijo, da se vendarle odbržejo v ligo. Sedva pa bo treba zmagama v jesenskem delu dodati še nekaj podobnih uspehov.

TURNIR V ROGASKI SLATINI

Komisija za košarko pri Okrajni zvezi za telesno kulturo je za nedeljo, 8. t. m., razpisala okrajni turnir za vsa partizanska in ostala društva, ki ne sodelujejo v okrajni ligi. Tekmovanje se bo začelo ob pol devetih na igrišču v Rogaski Slatini. Zadnje prijave bo prireditelj sprejemal še pol ure pred začetkom turnirja.

TRIGLAV : OLIMP 21:3

Judo dvoboj v okviru slovenske lige med celskim Olimpom ter Triglavom iz Kranja se je končal z zaslužno zmago domačinov. Celjani še zdaleč niso mogli ogrožati tehnično boljših članov Trigla-

Zmaga po dolgem času

Navzlic visoki zmagi, ki jo je Kladivar v nedeljo zabeležil v igri z Gorico in ki se je glasila 7:0, z igro domačinov nismo bili zadovoljni. Medtem, ko se obramba ni mogla izkazati, ker so bili gostje preslabi v napadu, pa je prva vrsta Kladivarja zaigrala slabo. Navzlic sedmim golom, oziroma petim, kolikor so jih dosegli napadalni igralci, saj je dva, najlepša na tekmi, dosegel krilec Kokotec in z njima pokazal, kako in od kod je treba streljati. V napadu se spet niso mogli »sporazumeti«, še vedno so se izgubljali v driblingih, zadrževanju žoge itd.

ZMAGA PO DOLGEM ČASU

V četrtem kolu okrajne nogometne lige so bili doseženi nekateri presenetljivi rezultati. V derby tekmi jesenskega dela tekmovalstva je Olimp z dobro igro presenetil igralce Velenja in jim doma odzvel eno točko. Drugo presenečenje so pripravili igralci iz Zreč z zmago nad Rogatecem ter Steklara z dobjeno igro proti Kovinarju. Podrobni rezultati pa so bili: Velenje-Olimp 2:2, Nazarje : Konjice 7:4, Steklara : Kovinar 2:0, Vransko : Smartno 2:5, Kladivar : Zalec 11:2, Zreče : Rogatec 4:0, Partizan iz Šoštanja je bil prost.

Stanje na lestvici: Velenje 7, Kladivar B, Smartno 6, Olimp, Zalec, Steklara 5, Rogatec, Kovinar 4, Konjice, Nazarje, Zreče 2, Šoštanj, Vransko brez točke.

Velenje: Olimp 2:2

V četrtem kolu okrajne nogometne lige so bili doseženi nekateri presenetljivi rezultati. V derby tekmi jesenskega dela tekmovalstva je Olimp z dobro igro presenetil igralce Velenja in jim doma odzvel eno točko. Drugo presenečenje so pripravili igralci iz Zreč z zmago nad Rogatecem ter Steklara z dobjeno igro proti Kovinarju. Podrobni rezultati pa so bili: Velenje-Olimp 2:2, Nazarje : Konjice 7:4, Steklara : Kovinar 2:0, Vransko : Smartno 2:5, Kladivar : Zalec 11:2, Zreče : Rogatec 4:0, Partizan iz Šoštanja je bil prost.

Stanje na lestvici: Velenje 7, Kladivar B, Smartno 6, Olimp, Zalec, Steklara 5, Rogatec, Kovinar 4, Konjice, Nazarje, Zreče 2, Šoštanj, Vransko brez točke.

va, S to zmago — 21:5 — so se Kranjčani odbržali na prvem mestu slovenske judo lige. Točke za Celje sta dosegla Peterman 2 ter Drož 1.

Odlični rezultati NA REPUBLISKEM PRVENSTVU PIONIRJEV V ATLETIKI

V nedeljo dopoldne je bilo na stadionu Borisa Kidriča v Celju prvo republiško prvenstvo pionirjev v atletiki. Tekmovanje je odlikovala visoka udeležba (194 mladih tekmovalcev in tekmovalk iz 17 društev), izredne borbe, vrhunski rezultati (deset državnih rekordov) ter kot po navadi pri Kladivarju — odlična organizacija. Razen tega so se lepo izkazali domačini, saj so osvojili največ najboljših mest.

Med pionirji so se od članov Kladivarja uvrstili na najboljša mesta: troboj — Vodnik 1557 točk (višina — 150, 60 m — 7,8, kroglja — 11,42), kar je nov državni rekord; kopje — Povalej 49,12 (rekord FLRJ); palica — Kunej 320 (rekord FLRJ); 4 krat 60 m — Kladivar 29,7 (rekord

FLRJ). Na prvo mesto pa se je uvrstil tudi Sketa iz Zalca in to pri skoku v daljino z rezultatom — 57,3 metra.

Pionirke: 60 m — Kramarič 8,0; 100 m — Fonda 13,6; kroglja — Fonda 9,47; 400 m — Razpotnik 63,5 (rekord FLRJ); daljina — Kramarič 461.

PRVO MESTO IN POKAL ZA KOZJE

Občinska zveza za telesno kulturo v Smarju pri Jelšah je zadnji teden preteklega meseca organizirala nogometni turnir za naslov občinskega prvaka. Tekmovanje so se udeležila štiri moštva: Rogatec, Steklara, moštvo Industrijske steklarske šole iz Rogaske Slatine ter Partizan iz Kozjeva. V prvi tekmi je ekipa iz Kozjeva premagala enajstoric Industrijske steklarske šole 5:4 (1:3). To je bila najlepša tekma prvenstva. Druga tekma med Steklarem in Rogatecem ni pričakala regularnega konca, ker so nogometarji iz Rogatec zapustili igrišče potem, ko se niso strinjali, da jim sodnik Drago Aleksič iz Rog. Slatine ni priznal doseženega gola. Tako sta se v finalu srečali moštvi Steklara in Kozjeva. Tudi na tej tekmi je isti sodnik očitno navijal za Steklara. Sicer se je tekma končala 1:1. Pri streljanju enajstmetrovk pa so imeli nekaj več sreče Kozjani in tako zmagali s skupnim rezultatom 4:5. S tem so osvojili prvo mesto in prehodni pokal. Ta uspeh nogoetašev iz Kozjeva je res lep, saj so ga dosegli v družbi nekaterih doslej bolj izkušnih enajstoric in članov okrajne lige. Škoda je, da je celotno prireditev motil slab sodnik.

Občinska zveza za telesno kulturo v Smarju pri Jelšah je zadnji teden preteklega meseca organizirala nogometni turnir za naslov občinskega prvaka. Tekmovanje so se udeležila štiri moštva: Rogatec, Steklara, moštvo Industrijske steklarske šole iz Rogaske Slatine ter Partizan iz Kozjeva. V prvi tekmi je ekipa iz Kozjeva premagala enajstoric Industrijske steklarske šole 5:4 (1:3). To je bila najlepša tekma prvenstva. Druga tekma med Steklarem in Rogatecem ni pričakala regularnega konca, ker so nogometarji iz Rogatec zapustili igrišče potem, ko se niso strinjali, da jim sodnik Drago Aleksič iz Rog. Slatine ni priznal doseženega gola. Tako sta se v finalu srečali moštvi Steklara in Kozjeva. Tudi na tej tekmi je isti sodnik očitno navijal za Steklara. Sicer se je tekma končala 1:1. Pri streljanju enajstmetrovk pa so imeli nekaj več sreče Kozjani in tako zmagali s skupnim rezultatom 4:5. S tem so osvojili prvo mesto in prehodni pokal. Ta uspeh nogoetašev iz Kozjeva je res lep, saj so ga dosegli v družbi nekaterih doslej bolj izkušnih enajstoric in članov okrajne lige. Škoda je, da je celotno prireditev motil slab sodnik.

Druge hitrostne dirke v Zrečah

V nedeljo, 1. oktobra je društvo Ljudske tehnike v Zrečah priredilo že druge hitrostne moto dirke po vojni. Proga je bila dobro urejena in speljana po novi in stari cesti. Dolga je bila 1900 metrov in je imela dva ostra zavojca. Nastopilo je 21 vozačev.

V posameznih kategorijah pa so zmagali: do 50 cm: Slavko Rajh 55 km na uro; do 175 cm: Ivan Pak 68,5 km na uro; do 250 cm: Feliks Godec 73,8 km na uro; nad 250 cm: Feliks Godec 73,8 km na uro, kar je bil tudi najboljši čas dneva.

Zrečani so sicer žrtvovali precej svojih živcev, ker so morali skoraj ves teden poslušati ropot motorjev. Toda, zdaj so zadovoljni. Trdo so stiskali pesti za tekmovalce, da se ne bi komu pripetila nesreča. In res se ni. Prireditev je lepo uspela.

OLIMP : ODRED

Po dolgem času se bodo v nedeljo, 8. oktobra spet predstavili člani bokarske sekcije Olimpa. Na dvoboju, ki se bo začel ob desetih dopoldne v dvoranu Ingrađa ob Ljubljanski cesti, so povabili člane ljubljanskega Odreda. Boksalci bodo v vseh kategorijah. Kot pravijo, se obetajo zanimive borbe.

ŠPORTNI STADION CELJSKE GIMNAZIJSKE MLADINE

V petek dopoldne je mladina celske gimnazije na slavnosten način izročila namenu nov športni stadion, objekt, pri katerem je opravila veliko ur prostovoljnega dela. Pri njegovi gradnji pa je izdatno pomagal tudi ljudski odbor celske občine.

Slavnost so združili s športnim tekmovalcem, na katerem so sodelovale ekipe z druge gimnazije v Mariboru, Srednje tehnične šole, učiteljskega ter Ekonomske šole iz Celja, Akademik iz Ljubljane ter seveda celski gimnazijci.

V posameznih disciplinah so bili dosegli naslednji rezultati: ROKOMET — 1. Tehnična srednja šola, 2. učiteljske, 3. gimnazija Celje, 4. II. gimnazija Maribor. KOŠARKA — 1. II. gimn. Maribor, 2. Akademik, 3. gimnazija Celje.

ATLETIKA: moški: 1. gimnazija Celje 8257, 2. učiteljske 6860, 3. Ekonomska šola 6083, 4. druga ekipa celske gimnazije 6080. Med posamezniki so vsa prva mesta pobrali celski gimnazijci in sicer: 100 m: Pestotnik 11,1; 1000 m: Stajner 2:45; daljina: Vranjek 645; višina: Polutnik 165; kroglja: Vranjek 16,87; 4 x 100 m: gimnazija Celje 47,1. Ženske: V ekipnem ocenjevanju je bil vrstni red 1. gimnazija Celje 7144, 2. Ekonomska šola 6095, 3. Učiteljske 5898, 4. gimnazija Celje II. ekipa 4355. Posamezno: 60 m: Cede (gimn. Celje) 7,7; 500 m: Vodšek (gimn. Celje) 1:28,3; daljina: Sto. Žir (ES) 456; višina: Urbančič (ES) 145; kroglja: Potočnik (uč.) 10,92; štafeta 4 x 60 m: Ekonomska šola 34,1.

Predstava v proslavo 20-letnice vstaje v SLG Celje

Petkova prva abonmajska predstava v mesecu oktobra, ki jo Slovensko ljudsko gledališče v Celju posveča 20-letnici vstaje jugoslovanskih narodov, je premiera Stigrajeve odredke žanlice »Heronica«. Delo je režijsko pripravil Branko Gombač, nastopajo pa Marija Goršičeva, Zora Hudalesova (njen debut v celskem gledališču), Pavle Jeršin, Sandi Krošl, Janex Eržen ter Zmago Frece. Scensko je igro opremil Sveta Jovanovič, kostumsko Marija Kobijeva.

Ta prvenec Vinka Stigraja posega za prabit človeške moralne odgovornosti do srčloveka, v skrivnostno žrtvovanja. Zdravnikova družina se v dnevi vojne groze oklepa lepote, dobrote in vseh tistih moralnih normativov, ki obranjajo upanje, da bo vse človeško ostalo in zmagalo. Sin se odpravlja v partizane, toda prav tedaj je ubit pred njihovim blokom nemški vojak. V stanovanju vdejejo Nemci. Nemški oficir izbira talce, nemočno pa obstane pred neuklonljivim ponosom ter uporom doktorjeve družine. Sadiščno zatorej izbere starega zdravnika, da prav on določi tri talce iz svoje družine in družin drugih stanovalec. Toda za vse druge okroge — talci morajo biti otroci! — gredo prostovoljno v smrt njegovi otroci. Na koncu ostaneta oca in mati sama, poveljučana, strita, toda pripravljena na dokončni upor in obračun.

Pretrsljivost te igre, ki je očučena vsega psihologiziranja in postavljena zunanji realističnosti, je prav v njeni simboliki. Igra ne izveži v tragedijo, marveč v poveličan spomin na vse tisto človeško, ki je v nečloveškem svetu rodilo našo revolucijo in zmago človeka. — jž

Liščani in ceste

Ze večkrat smo pisali o slabi nevdrževani cesti v Lisce, posebno pa o odseku med mestnim parkom in novim mostom.

Dela pri odstranjevanju hraba so nehala in se verjetno tudi to leto ne bodo nadaljevala. V mokrem vremenu se ruši kamenje in črna prst polzi vse do ceste. Tega se sedaj v suhem vremenu ne opazi tako. Ko pa pride deževje, je zato tembolj nevarno in je oviran sploh prehod.

Apeliramo na merodajne, da pravočasno ukrepajo, da ne bo zopet vse skupaj nekje zastalo. R. F.

KRONIKA NESREČ

Karel Miklav iz Kamenj pri Braslovcah je padel z motorjem in si zlomil nogo. — Pri delu si je nogo poškodoval, val Viktor Ernelc iz Celja. — Ludvik Cesnik iz Štor je padel s prvega nadstropja in si pretresel možgane. — Antona Hajnska iz Tajskega so v pretepu zabodli z nožem. — S solno kislino se je zastropil Andrej Koder iz Polzele. V pretepu so ranili po glavi Ivana Vidoviča iz Celja. — Alojza Tepeža iz Vrešja ob Sotli so v pretepu zabodli z nožem v prsa. — Franc Pernovič iz Pirešice je padel in si zlomil nogo. — Silvo Zagorčičnik iz Podloga je padel z mopedom in si poškodoval glavo. — Z drevesa je padla in si poškodovala glavo Marija Kolar iz Završ pri Grobelnem. — Ivan Samec iz Sele pri Strmcu je padel z drevesa in si poškodoval hrbtnico. — Pavla Verbič iz Višnje vas je padla in si zlomila nogo. — Karla Zidarja iz Homca pri Strmcu so v pretepu ranili po glavi. — Hilda Mohorko iz Dobrne je padla in si zlomila nogo. — Devedletnega Alojza Belino iz Bukovega žlaka je konj udaril po glavi. — Drago Cizej iz Letuša je padel s kolecom in si poškodoval glavo. — Pri padcu si je poškodoval nogo Martin Iršič z Pake pri Vitanju. — Cecilija Gaber z Ljubčne je padla in si poškodovala nogo. — Franc Novak iz Zavrha je padel in si zlomil nogo.

Gibanje PREBIVALSTVA

V času od 24. do 30. septembra 1961 je bilo rojenih 17 dečkov in 24 deklic. Poročili so se:

Anton Rogoz, kjučavničar iz Zagreba in Ivana Vidmar, delavica iz Prekorja. Ivan Prašnički, elektromonter in Marija Zapnik, natakarka, oba iz Celja. Francišek Lavrinec, kovač in Ema Brečkon, snažilka, oba iz Rečice. Jožef Borštnar, strojni ključavničar in Marija Vede, krojačica, oba iz Celja. Jožef Hrušvar, fakturist in Veronika Rihter, šivilja, oba iz Celja. Anton Mirnik, strojni finomehanik iz Loznice in Marija Kliček, zoboteknik iz Celja. Janex Uplaznik, uslužbenec in Ljudmila Parašuh, natakarka, oba iz Mozirja.

Umrli so: Ivan Kolenc, upokojenec iz Ljubnega, star 79 let. Zlata Korocic, otrok iz Stranice, stara 7 let. Ana Kneiter, gospodinja iz Sp. Zreč, stara 75 let. Rihard Mastnak, upokojenec iz Celja, star 69 let. Olga Bezjak, otrok iz Pongrača, stara 4 mesece. Anton Valek, otrok iz Celja, star 1 dan. Albin Podbornik, otrok iz Raduhe, star 9 dni. Antonija Grobelšek, gospodinja iz Vreča, stara 69 let. Jože Leban, invalid, upokojenec iz Skornega, star 34 let.

Mrtvilo brez potrebe

Zadnje dni preteklega meseca smo imeli v Celju nekaj športnih tekmovanj, ki so jih prireditelji v prvi vrsti namenili pripadnikom partizanskih društev. Ta ugotovitev sicer ni nenavadna in bi jo lahko kvečjemu pozdravili kot koristno pobudo, če...

Tako je Občinska zveza za telesno kulturo v Celju razpisala ustrezno prvenstvo v plavanju in nanj povabila ne le člane vseh enajstih društev Partizan v celjski občini, temveč tudi aktivne ljudske mladine, sindikalne podružnice in podobno. Organizator tekmovanja je pričakoval lepo udeležbo, zlasti pa precejšnje število tekmovalcev obeh spolov in vseh starostnih stopenj iz partizanskih društev. Toda, na tekmovanje je prišlo vsega skupaj enajst mladih ljudi, od tega ena sama mladinka partizanskega društva iz Celja mesta ter deset članov mladinskega aktivna Tovarne emajlirane posode!

Nadalje. Zadnje nedeljo v avgustu je Okrajna zveza za telesno kulturo v skladu s svojim delovnim načrtom razpisala okrajno prvenstvo v odbojki. Pravico do sodelovanja na tej prireditvi so imeli samo prvaki občin.

Če sodimo po udeležbi, potem je jasno, da velika večina občin tega tekmovanja ni organizirala. Pa ne samo to, v okrajnem merilu je bilo končano le tekmovanje članskih vrst, ker v ostalih skupinah ni prišlo niti toliko ekip, da bi izvedli en sam dvoboj! Pa še v članski konkurenci so nastopila le tri moštva.

S podobnimi podatki o minimalni udeležbi pripadnikov partizanskih društev na tekmovanjih bi se lahko postregli. Vendar smo zdaj izbrali le tista primera, ki govorita, da preneka partizanska društva v času glavnih šolskih počitnic sploh ne delajo, da nimajo rednih vaj in da so njihova odprta telovadišča več ali manj zapuščena. Res je, da mladina v poletnih mesecih odhaja na počitnice, na delovne akcije in podobno. Toda, res pa je tudi to, da pa ostane precej mladine doma, da odhaja drugam le za krajši čas, pa se znova vrne itd. Praksa prejšnjih let govori, da počitnice niso razlog za prenehanje sistematičnega in rednega dela v partizanskih društvih. Samo, treba ga je prilagoditi času, potrebam in zahtevam. Zlasti slednjemu, zahtevam in željam mladine!

Prometna kronika

Celjsko društvo šoferjev in avtomobanikov je kmalu po ustanovitvi vključilo v svoje vrste precejšnje število članov. Prišli so zlasti tisti šoferji, ki so si želeli reda na cestah in pa strokovne izpopolnitve v poklicu.

Začetek je bil težak. Društvo ni imelo svojih prostorov. Sele spomladi 1960. leta jih je iz zadrege rešil predsednik Okrajnega odbora Ljudske tehnike tov. Ludvig Gorenjak. Za to naklonjenost so mu člani še zdaj hvaležni.

Kljub težavam, je odbor pričel sklicevati sestanke, na katerih so govorili o cestno prometnih predpisih, o vzdrževanju motornih vozil, o pomoči na cesti in še o najhujšem sovražniku voznikov motornih vozil - alkoholu.

Po reorganizaciji je celjska podružnica Združenja šoferjev in avtomobanikov prevzela dolžnosti ustreznega okrajnega odbora, na njegovo pobudo pa so nastale podružnice v Zalcu, Soštanju, Velenju, Nazarju, Laškem, Slovenskih Konjicah, Rogaški Slatini in v Celju.

Okrajni odbor je nadaljeval po podružnicah vzgojo članov. Tako je organiziral v zimskem času petmesečne tečaje za pridobitev kvalifikacije in prekvalifikacije. Tudi ti tečaji so pripomogli, da so vozniki motornih vozil močno izpopolnili svoje znanje in tako prispevali k zmanjšanju števila prometnih nesreč in k podaljšanju življenjske dobe vozil.

Zaradi hitrega povečanja motorizacije na naših cestah, je okrajni odbor sprejel načrt dela za prometno vzgojo na širši osnovi. Tako so zlasti podružnice začele sklicevati sestanke po delovnih kolektivih, šolah in drugod, kjer so govorili o prometnih predpisih in podobno.

DVA SEMINARJA

Center za družbeno politično izobraževanje pri celjski delavski univerzi je v začetku tega meseca priredil dva seminarja v Cinkarni in Zični.

Seminarja ki sta še v teku, sta namenjena vsem članom obeh kolektivov, članom tovarniških komitejev in družbenih organizacij. V programu je 18 tem, ki zajemajo področja od idejnega programa Zveze komunistov do nekaterih gospodarskih vprašanj. Seminarja potekata enkrat tedensko po dve uri, udeležba pa je zadovoljiva.

BALETNA ŠOLA SONJE GORJANC

prične 16. t. m. na I. os. šoli.

RAZPIS

Komisija za imenovanje direktorjev in upravnikov pri OBLO Zalec razpisuje na podlagi 21. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) mesto

DIREKTORJA

GRADBENEGA PODJETJA »GRADNJA« — ZALEC

Pogoji: gradbeni inženir s potrebno prakso; gradbeni tehnik z 10-letno prakso ali s 5-letno prakso na vodilnem mestu s pooblastilom za vodstvo gradenj. Prošnje kolkovane po tar. št. 1. in 7. Zakona o upravnih taksah din 250 z življenjepisom, dokazili šolske in strokovne izobrazbe ter prakse, je treba poslati Občinskemu LO Zalec najpozneje do 20. oktobra 1961.

Komisija za delovna razmerja pri kovinskem predelovalnem podjetju »Aurea« Celje razpisuje naslednja delovna mesta:

1. MOJSTRA, STROJNO-KLJUČAVNICARSKA STROJE Z VEČLETNO PRAKSO.
2. VEČ INDUSTRIJSKIH DELAVCEV Z ODSLUŽENIM VOJAŠKIM ROKOM.

Pod 1. mesečni prejemki po sporazumu; pod 2. prednost imajo tisti, ki so že bili zaposleni v kovinskih stroki. Prejemki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe. Razpis je veljaven do izpolnitve delovnih mest.

Upravni odbor obrtnega gradbenega podjetja GRADBENIK — LASKO razpisuje mesto:

RAČUNOVODJE

Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe je poslati na naslov najkasneje do 20. oktobra 1961.

Upravni odbor Keramične industrije-Liboje razpisuje prosto delovno mesto

SEFA KOMERCIALNEGA SEKTORJA

Za navedeno delovno mesto je potrebna visoka šolska izobrazba z najmanj 3-letno prakso na vodilnem delovnem mestu ali srednja šolska izobrazba z 10-letno prakso na vodilnem delovnem mestu.

Osebnih dohodki po Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Stanovanja ni na razpolago. Nastop službe 1. decembra 1961.

Vloge s krajšim življenjepisom dostavite na naslov: Keramična industrija Liboje, p. Petrovče.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnega razmerja pri Delavskemu svetu podjetja

ZELEZARNE STORE

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. POSLOVODJA DUR-a Zelezarne Store Pogoji: KV gostinski delavec;
2. KV KUCHARICA v menzi Zelezarne Store;
3. UPRAVNIK in KV KUCHARICA Poštiniškega doma na Svetini. Zaželjen zakonski par.
4. REFERENT v organizacijskem biroju. Pogoji: pravna ali ekonomska fakulteta. Ponudbe sprejema kadrovski sektor Zelezarne Store do 5. 10. 1961.

DRAGI GOSTJE!

V KAVARNI »EVROPA« V CELJU VSAK VEČER NA SPOREDNU KONCERTNA IN ZABAVNA GLASBA. V TA NAMEN SMO ANGAŽIRALI ZA VAS NOVI ORKESTER »BARANJA«.

V VRTNI DVORANI PA IGRA PLESNI ORKESTER »COLETTE« VSAKO SREDO, SOBOTO IN NEDELJO. Kolektiv hotela EVROPA Celje

OBJAVE IN OGLASI

KINO

KINO UNION
7.—10. 10. 1961 »POLKOVNIK IN JAZ« ameriški film

11.—14. 10. 1961 »DNEVNIK ANE FRANK«, ameriški Csc film

KINO METROPOL
6.—10. 10. 1961 »TONKA«, ameriški barvni film

11.—14. 10. 1961 »MLADI MOZJE«, italijanski film

MATINEJA
8. 10. 1961 »FANT ZA VSE«, italijanski film

KINO DPD »SVOBODA« — SEMPETER V SAVINJSKI DOLINI
7. in 8. 10. 1961 »TRAPEZ«, ameriški barvni Csc film

11. in 12. 10. 1961 »NI IMENA NA NABOJU«, ameriški barvni Csc film

GLEDALIŠČE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Petek, 6. oktobra 1961 ob 19.30: Vinko Strgar: »Heroica« — Premiera. Premierski abonma in izven.

Sobota, 7. oktobra 1961 ob 19.30: Vinko Strgar: »Heroica« — Sobotni abonma in izven.

Nedelja, 8. oktobra 1961 ob 10. uri: Vandot-Stante: »Kekec in Mojca«. — Izven ob 15.30: Vandot-Stante: »Kekec in Mojca«. — Izven.

Torek, 10. oktobra 1961 ob 19.30: Vinko Strgar: »Heroica«. — Torkov abonma in izven.

Sreda, 11. oktobra 1961 ob 15.30: Vandot-Stante: »Kekec in Mojca«. — Zaključena predstava za II. Osnovno šolo Celje.

Četrtek, 12. oktobra 1961 ob 11. uri: Vandot-Stante: »Kekec in Mojca«. — Zaključena predstava za III. Osnovno šolo Celje.

ob 15. uri: Vandot-Stante: »Kekec in Mojca«. — Zaključena predstava za I. Osnovno šolo Celje.

Petek, 13. oktobra 1961 ob 16. uri: Branislav Nušič: »Gospa ministrice«. Brostovanje v Topolšici.

Sobota, 14. oktobra 1961 ob 19.30: Vinko Strgar: »Heroica«. — Izven. (Po znižanih cenah.)

Nedelja, 15. oktobra 1961 ob 10. uri: Vinko Strgar: »Heroica«. — I. nedeljski dopoldanski abonma in šolski a. abonma ter izven.

Ob 15.30: Vinko Strgar: »Heroica«. — Nedeljski popoldanski abonma in izven.

PRODAM

PRODAM klavirsko harmoniko 80 basno, citre, moško in žensko dvokolo, ter nove smuči. Naslov v upravi lista.

PEČ GLINASTO, popolnoma novo, prodam. Naslov v upravi lista.

VSO OPREMO za čevljarstvo delavnice s stroji ugodno prodam. Naslov v upravi lista.

KAVC prodam na dva obroka. Naslov v upravi lista.

10 AROV zemljišča z uro za 150.000 din ter razne druge parcele na Teharju prodam. Naslov v upravi lista.

TROŠOBNO STANOVANJE s pritliklino. Informacije v centru Celja ugodno naprodaj. Informacije iz prijaznosti pri odvetniku Rosina Mira v Celju, Stanetova ul. št. 20/1.

OTROŠKO POSTELJICO dobro ohranjeno, z vložkom, prodam. Naslov v upravi lista.

PRODAM dodatno peč, novo, znamke »Gorenjec« s pokrovom. Vprašati: Ma. ruša, Razlagova 19, Celje.

PRODAM ali zamenjam hišo z nekaj orne zemlje in malim gozdom. Ana Germek, Zg. Selce, Ponikva pri Gro. belnem.

HISA in nekaj zemlje v bližini mesta naprodaj. Informacije Bukovčak 58.

ENODRUŽINSKA hiša, 70 arov s sadovnjakom v okolici Celja, naprodaj. Naslov v upravi lista.

Po posebnem naročilu delovnih kolektivov in organizacij pripravljamo z modernimi turističnimi avtobusi IZLETE po domovini in v inozemstvo. Zahtevajte programe v najbližji naši poslovalnici. Kolektivom nudimo pri avtobusnih prevozih poseben popust.

KOMPAS — prodaja vse vrste vozovnic za tu- in inozemstvo, za železnice, pomorski in letalski promet in vozovnice za lastne avtobusne proge.

KOMPAS — posreduje v najkrajšem času nabavo potnih listov, obmejnih dovolilnic in vseh tujih vizumov.

KOMPAS — rezervira hotelske sobe, kabine na ladajah obalne in rečne plošbe in postelje v spalnih vagonih na vseh progah JZ in v inozemstvu.

KOMPAS — menja tudi plačilna sredstva in sprejema depozite.

KOMPAS — daje brezplačno vse turistične in prometne informacije, prodaja razglednice, turistične publikacije (avtokarte, vodnike, priročnike itd.).

KOMPAS — vzdržuje na področju inozemskega turizma poslovne stike s preko 1250 potovalnimi uradi po vsem svetu.

Pred vsakim potovanjem obiščite poslovalnico KOMPAS Celje, Tomšičev trg 1, tel. 23-50.

GELEE ROYALE — MATIČNI MLEČEK garantirano znanstveno stabiliziran proizvod Zavoda za čebelarstvo dobitve v vseh lekarnah. Lekarne, ki pripravata še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji« v Ljubljani.

KUPIM

PREPROGO 2,5 x 3,5 ali še večje ter štiri rjave stole. Ponudbe pod »Dobro ohranjeno« na upravo lista.

TELEVIZOR, ekran 53 z anteno, dober z garancijo, takoj kupim. Naslov v upravi lista.

»HEMPL« — polavtomatično stružnico za les, v dobrem stanju, kupuje Zavod za rehabilitacijo invalidov Celje.

STANOVANJA

ZAMENJAM sobo s posebnim vhomom za prazno ali opremljeno. Naslov v upravi lista.

SOBO oddam mirni osebi. Naslov v upravi lista.

STANOVANJE: dve sobi, kuhinjo, klet, vrt, naprodaj za 350.000 din. Naslov v upravi lista.

ZAMENJAM stanovanje v stolpiču: velika in mala soba, dnevna soba z nišo, vse priključne, za enokvadratno ali malo večje. Naslov v upravi lista.

ISCEM sobo lahko tudi prazno. Plačam dobro. Naslov v upravi lista.

SLUŽBE

ODVETNIŠKA pisarna v Celju išče verzirano uslužbenko. Ponudbe pod šifro »Vestna in zdravac na upravo lista.

RAZNO

IZGUBLJENO denarnico z legitimacijo in drugimi dokumenti vrniti na naslov: Anders Marica, Malgajeva 6. DENAR OBRZITE!

KOVINSKO pomišno merilo najdeno ob Hudinji. Vraštati pri Agrež Anton, Trnovlje 221.

PREKLICUJEM grobe in žaljive besede, katere sem izrekel proti tov. Malovič Petru, Oberčkal Jožetu, usl. LM ter direktorju hotela »Evropa« ter se jim zahvaljujem, da so odstopili od sodnega postopka. Lipuš Milan, Celje.

PREKLICUJEM žaljive besede, ki sem jih izrekel proti Jeranu Viktorju in Seidi Elzi. Golouh Slavica, Laško.

Dne 29. 9. 1961 ob 18. do 18.30 ure sem izgubila fotoaparata znamke ALITX v usnjeni torbici iz Košnice do Polu v Celju. Poštenega najditelja prosim, da ga proti nagradi vrne na naslov: Horvat Marija, Slomškov trg 5, Celje ali na postajo LM v Celju.

RASTIN je mazilo rastlinskih izlečkov in ne vsebuje nikakršnih kemikalij. Uspešno deluje pri raznih bolečinah mišičja kakor tudi pri revmi in išiasu. Nudijo ga lekarnе.

RAZPISI

Upravni odbor trg. podjetja »Savinjski magazin« Zalec razpisuje mesto POSLOVODJE

poslovalnice Ponikva pri Zalcu. Pogoji: VK delavec ali KD z najmanj petletno prakso. Nedeljen delovni čas. Pismene ponudbe poslati do 20. 10. 1961.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnega razmerja TEKSTILNE TOVARNE SEMPETER V SAV. DOLINI razpisuje delovno mesto

FINANČNEGA KNJIGOVODJE Pogoji: srednja strokovna izobrazba s prakso v finančnem knjigovodstvu. Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru.

Prijave pošljite na naslov do 15. oktobra 1961.

LJUDSKI MAGAZIN, Celje sprejme takoj

VODJO KOMERCIALNE ZA TEKSTILNO STROKO Pogoji: visokokvalificiran delavec z daljšo prakso v tekstilni stroki. Pismene ponudbe sprejema uprav. podjetja.

DELAVSKA UNIVERZA V CELJU razpisuje vpis v:

1. pripravljalne tečaje za pridobitev splošne izobrazbe na stopnji srednje šole;

2. pripravljalne tečaje za izredne slušatelje višjih in visokih šol.

Pod točko 1. predvidevamo tečaje iz posameznih predmetov (slovenski jezik, matematika, fizika, kemija in drugo) po programu gimnazije. Namenjeni so vsem ki se žele enega od navedenih predmetov naučiti, se v njem izpopolniti ali osvežiti staro, že pozabljeno znanje. Na tečajih bomo pripravljali kandidate za izpite na redni srednji šoli in sprejemne izpite na višjih in visokih šolah.

Pod točko 2. predvidevamo tečaje iz višje matematike I. in II. Pomoč iz ostalih predmetov: mehanike, statike, fizike, snov elektrotehnične itd. bomo organizirali vzporedno, če bo zadostno število prijav.

Uprava doma oskrbovancev Grmovce razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. BOLNICARSKO-BOLNICARJA
2. I. STREZNIČO
3. I. ADMINISTRATORKO

Pogoji pod: 1. bolničarska šola ali bolničarski tečaj s vsaj dvoletno prakso.

2. daljša praksa pri negi bolnikov

3. srednja strokovna izobrazba ali vsaj triletna praksa v administrativni stroki. Samsko stanovanje pod 2 in 3 preskrbljeno. Prehrana v domu v celoti preskrbljena.

Nastop službe takoj ali najpozneje 1. 11. 1961. Zaradi dogovora se zglašuje pri upravi v domu.

OBVESTILA

OBVESTILO

Galvanizacijske usluge, bakrenje, kro-manje in niklanje za gospodarske organizacije in posameznike, bo od 20. 10. 1961 dalje vršil Zavod za rehabilitacijo invalidov v Celju, Ipavčeva ulica — telefon 32-52.

Zavod za rehabilitacijo invalidov v Celju obvešča vse stranke, ustanove, zavode in gospodarske organizacije, da od 20. 10. 1961 dalje posluje v novih prostorih v Ipavčevi ulici.

Nadalje obveščamo, da zaradi selitve in montaže naprav. Zavod ne bo posloval v dneih od 16. 10. 1961 do 19. 10. 1961. Zavod za rehabilitacijo invalidov Celje

IZLETNIK

PROGRAM JESENSKIH IZLETOV V INOZEMSTVO: V TRST IN BENETKE.

Dvodnevni izlet z avtobusom za člane delovnih kolektivov in organizacij. CEZ GORE IN PRALEZE TIROLSKE.

Štiridnevni izlet po Avstriji in Italiji za člane planinskih organizacij. Ljubljana—Beljak—Spittal—Lienz—Grossglockner—Innsbruck—Brenner—Corfua—d'Ampezzo—Benetke—Trst—Ljubljana.

DELOVNI KOLEKTIVI: Izletnik turistična agencija poslovalnica Celje organizira za delovne kolektive izlete, ekskurzije z modernimi turističnimi avtobusi po domovini in v inozemstvo. Za večdnevne izlete nudimo izredne popuste.

NUDIMO SE NASLEDNJE TURISTIČNE USLUGE:

NABAVA POTNIH LISTOV IN TUJIH VIZUMOV, prodaja AVIONSKIH, LADIJSKIH vozovnic,

SPALNE KARTE ZA VLAKE doma in inozemstvo, REZERVACIJE itd.

Cenjene stranke obveščamo, da imamo na zalogi avtokarte SLOVENIJE IN JUGOSLAVIJE, ter avtobusne in železniške vozne rede.

Poslovalnica je odprta vsak dan od 8. do 13. ure in od 16. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure, ob nedeljah od 8. do 12. ure.

Za cenjena naročila se priporoča IZLETNIK turistična agencija poslovalnica Celje, Titov trg 5, telefon 28-41.

Uredništvo Celje, Titov trg 5

— telefon 25-25 in 24-23 uprava Celje, Trg V. kon. gresa 5 — poštni predal 152 — telefon 25-75 in 20-89 — Tekoči račun pri Narodni banki Celje: 605.11-1656 — izhaja ob petkih — letna naročnina 800, polletna 400, četrtletna 200 din — Inozemstvo 2400 din. Rokopisov ne vračamo — sprejem oglasov, razpisov in objav vsako sredo do 12. ure v oglasnem oddelku, Trg V. kongresa 5

Informacije o oglaših, razpisih in objavah dobitte le v upravi Celjskega tednika!

SIRIJA: SPET MOLZNA KRAVA?

● Sodobni hegemonizem ne izraža samo prizadevanja, da bi se ohranili ostanki klasičnega kolonializma, ki z bojem narodov za neodvisnost vedno bolj razpada, ampak pomeni spremenjeno obliko kolonializma v sedanjih pogojih...

● Imperialistični hegemonizem se prilagaja formalni neodvisnosti, da bi mlade nare le napravil ekonomsko in politično odvisne od sil, ki razpolagajo z veliko koncentracijo ekonomske in politične moči...

● Na ta način razvitim kapitalističnim deželam vendarle uspeva, da tudi zdaj, ko kolonialni sistem pospešeno razpada, bolj ali manj obnavljajo svoj privilegirani položaj in z njim povezane ekstraprofite... (Odlomki iz programa Zveze komunistov Jugoslavije)

Ijudstvo, uspelo dokončno ločiti deželo od Egipta in razbiti združitev obeh pokrajin, potem lahko računamo z odvisno, z neokolonializmom podminirano Arabsko republiko Sirijo.

Kratek pogled nazaj. Gospodarsko in kulturno zaostala Sirija je dedič vsega slabega kar ji je zapustila nekdanja osmanska Turčija in po prvi svetovni vojni Francija, ki je bila »mandatni

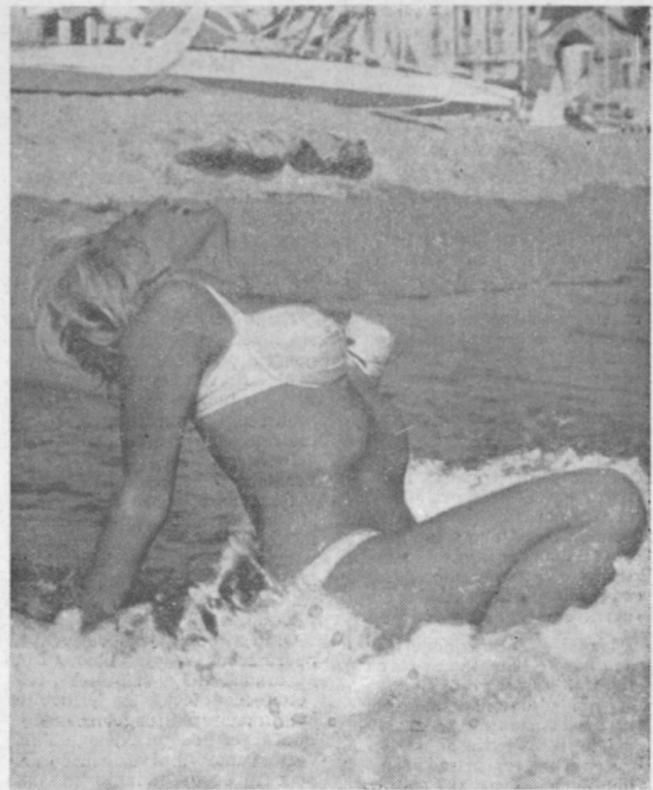
obrambo arabskega nacionalizma, za večjo obrambno moč, temveč tudi za gospodarsko in politično neodvisnost, za boljše prihodnost...

Kdo so Kuzbarij in njegova klika? Clani »vlade«, ki jih je postavila vojaška uporniška junta v Damasku na oblast, so prava galerija nekdanjih marionet. Prav z lahkoto verjamemo vsem, da so uporniki povezani z nekdanjim polkovnikom Šišaklijem. To ime pelje nit naprej preko Jordana in Turčije naravnost v metropolo ene izmed treh intervencijskih sil iz dni napada na Egipt — v London. Tu niti ne prikrivajo svojega veselja nad uspehom ter šarijo z njim celo pred očmi Amerike, ki je v enakih težnjah bila v kubanskem slučaju manjše sreče.

Preklic zakona o nacionalizaciji monopolov, ponoven odvzem zemlje, ki so jo sirski kmetje dobili z agrarno reformo, gesla o vzpodbudi privatne iniciative in družine na oblasti v Damasku, ki je izrazito kapitalistična, so jasen dokaz »kam pes taco molit«.

Kakšen bo izid? Dogodki, ki se vrstijo, so zgovorni. Sirci so po prvi osuplosti že reagirali. Jez, ki so ga reakcionarni krogi s pomočjo tujine in kapitala nasilno zagodžili v tok zgodovine sirijskega ljudstva, ne more biti trden. Narod, ki je v treh letih prišel do določenih pravic in spoznal pot k lepši bodočnosti, ni več testo, da bi ga bilo mogoče zgnesti v stare modlice. Trenutna kriza je samo novo stopnja v razvoju, ki bo prej ali slej dosegle nove kvalitete. Vendar prav gotovo ne v korist temnih sil umirajoče preteklosti.

J. Krašovec

Nasvidenje drugo leto...

Letošnji september je presenetil pričakovanja tudi najbolj črnogledih pesimistov. Meja lepega vremena se je pomaknila daleč v jesenski čas. Mnogi dopustniki, ki preveč verjamejo kolekarskim letnim časom, so bili nevoščljivi tistim zamudnikom, ki so »letovali« v septembru in prvih dneh oktobra.

Na Jadranu je bilo v septembru še vedno veliko gostov in gostincem je bilo gotovo žal, da so imeli že posezonske cene.

Kakor vsemu, je tudi lepemu vremenu sojeno. In kopalca na naši fotografiji se bo poslovila za eno leto od plavega Jadrana...

Levo: Pogled na Latakijo, sirska mesto na sredozemski obali, kjer so pred leti Jugoslovani gradili pomorsko luko. Desno: Sirski muslimanski duhovnik.

Indokina, Laos, Suez, Alžir, Kongo, Angola, Kuba, Bizerta... in zdaj Sirija. Kolonializem, kot nekoč prevladujoč svetovni sistem v svojih klasičnih oblikah razpada z veliko naglico. Toda še vedno ni mrtič, ki bi ne bil nevaren. Iz odkritega trinoga se je prelevil v lisičje pretkanega, podtalno delujočega krvosesa... Izbral sem zgornje tri odlomke

iz programa ZKJ, ker do pike odgovarjajo pojavom po oživljanja kolonializma v sedanjem času.

Kaj se je zgodilo? Reakcionarni upor v Siriji širi ogorčenje, vendar ne preseneča.

Sirija je po »zaslugi« nekaterih reakcionarnih kapitalističnih krogov šla spet za krepak korak nazaj. Če bo kliki, ki s silo brzda

skrbnik« nad deželo, v resnici pa neomejen gospodar in brezobzirni izkoriščevalec ljudstva in narodnih bogastev. Po letu 1941 se je Sirija otepala s težavami, doživljala številne politične in trajno ekonomsko krizo. 2. februarja 1958 se je Sirija po volji narodne večine združila z egiptovsko republiko v Združeno arabsko republiko. Pri tem ni šlo samo za

HINAVSKI POGREBEC

Smrt generalnega tajnika OZN Daga Hammerskjölda je tragično odjeknila po vsem svetu. Clo-

vek, ki je kazal kar preveč strpnosti za početja temnih sil, ki rovarijo v Kongu že dobro leto, je postal žrtev. Težko bo zvedeti za prave okoliščine smrti visokega politika, eno pa je jasno, da če ni bil žrtev neposrednega napada, potem je še vedno njegovo smrt treba pripisati posledicam kolonialističnih strasti.

Ko so posmrtno ostanke Daga Hammerskjölda pripeljali v Ndolo v Severni Rodeziji, se je spominu pokojnika »poklonil« tudi odpadnik in secesionist Moise Combe, katanški samozvanec, ki trenutno uživa gostoljubje Centralno afriške unije. Prizor na sliki spominja na zgodbo o roparju, ki beži in kriči: »Primitite tatule!

PES V INVALIDSKEM VOZICKU

Nek ljubitelj svojega štirinoznega prijatelja v Italiji ni mogel ubiti svojega ljubimca, ki je prišel pod avto in ostal invalid s paraliziranimi zadnjima nogama. Naredil mu je voziček za zadnji del trupa in pes se sicer počasneje, toda kljub temu giblje naokrog. Lastnik upa, da mu bodo tako noge ozdravile.

MALA SKLADATELJICA

Mala Nataša iz Kijeva je imela samo štiri in pol leta, ko je napisala prvo skladbo za klavir z naslovom »Vlak«. Njena skladba je posledica njenega prvega zelo doživetega potovanja z vlakom. Napisala pa je že več skladbic in prireja koncerte. Ko so jo vprašali, kako komponira, je odgovorila, da povsod okoli sebe sliši glasbo.

To »povsode« je po otroško pokazala z obema rokama...

Raketa v brezračnem prostoru

Človek je hotel od nekdaj poleteti kot ptica. Posrečilo se mu je šele z baloni, z letalnimi napravami in stroji. Toda kot ptica pri svojem letu, tako je tudi človeški izum bil vse do novejšega časa odvisen od zraka. Jadravec izkorišča zračne tokove, zrak je tisti, ki omogoča letalskem vijaku, da žene vozilo naprej...

Človek je hotel še naprej... V brezračnem prostoru... Njegov cilj so mesec, planeti, druge zvezde. Toda kako? Tam vendar ni zraka?

Kako čudno, da je človek tako spoznal pripravnost rakete za ta cilj, čeravno raketa ni mlad izum. Že Kitajci so pred dolgimi tatarske oblegavalce...

Ruski fizik Coilkowski je teoretično prvi očel raketne tehnike. Njegov načrt rakete je tako izpopolnjen, da tudi danes v celoti velja kot osnovni princip sodobnih raket.

Rakete so že ponesle satelite okoli Zemlje, okoli Lune. S po-

močjo rakete kroži okoli Sonca prvi umetni planet. To je dokaz, da raketa leti v brezračnem prostoru in da se ne odriava v zrak, kot si mnogi zgrešeno predstavljajo.

Po kakšnem principu leti raketa? Predstavljamo si posodo, ki je popolnoma zaprta. V njej je stisnjen plin, ki s kemično reakcijo povečuje pritisk na vse stene posode. Če je pritisk premočan, posodo raznese.

Rekli smo, da je pritisk na vse stene posode enako močan. Kaj se zgodi, če na eni strani naredimo odprtino, da plin lahko uhaja? Pritisk plinov na tisto steno, kjer je odprtina, je manjši, medtem ko pritisk na nasprotno steno še nadalje deluje. Posledica je, da se bo posoda premikala v smeri nezmanjšane pritiska. Hitrost posode je toliko hitrejša, kolikor hitreje uhaja plini skozi izpušno šobo.

Z iznajdbo goriv, ki razvijejo velikanski pritisk in potrebujejo

razmeroma majhno prostornino, je bila premagana meja med teorijo in stvarnostjo. Jasno je, da polet rakete skozi zračne plasti zadeva ob odpor zračnih mas. Čim redkejši je zrak, tem manj goriva potrebuje raketa in tem večja je njena hitrost. Pri letalih je to ravno narobe. Za preboj zračnih plasti se je uveljavil sistem večstopenjskih raket, ki jih je predvideval že Coilkowski. Le na tak način se je posrečilo dati zadnji stopnji in satelitom tako hitrost, ki je potrebna, da izstreljeno telo začne krožiti okoli Zemlje in postane satelit.

Nevaren pacient!

V londonskem zoološkem vrtu je progasti tiger požrl žebelj. Bolečine so ga tako razdražile, da ga je bilo težko obvladati. Morali so ga omamiti s plinom, preden so ga lahko privezali na operacijsko mizo.

Nevaren pacient je prišel pod kirurški nož, seveda z narkozo. Toda ter tiger ni človek in bi se utegnil prežgdati prebuditi, je imel anestetizist še posebno odgovorno dolžnost. Recimo, da bi nevarna žival odgriznila roko kirurgu?

Izlet v kameno dobo

Dosedanja vsebina: Francoz Dominik Gaisseau s svojimi sodelavci prodira v planinski divjino Nove Gvineje. Po silnih naporih uspe priti do ljudi, ki so na stopnji človeka iz kamene dobe. Divjak, ki so ga prvega videli, je nezaupljiv in preteč...

Naposled smo divjega bojevnika z darili pripravili do tega, da smo se peljal v vas k svojemu plemenu.

Pleme našega prvega znanca se je imenovalo Basim. Bivali so v primitivnih kočah in grozljive človeške glave, preparirane na poseben način, so krasile ostrežja in veje bližnjih dreves. Ni dvoma. Bili smo med prvimi novo zelandskimi »lovci« na človeške glave. To nam je potrjevalo tudi dejstvo, da njihov skromen besedni zaklad ni poznal besede, ki bi bila enakovredna našemu izrazu »tujec«. Vsakomur, ki ni bil iz njeovega plemena, tudi nam, so pravili »manavoue«, kar v dobesednem prevodu pomeni »moja hrana«.

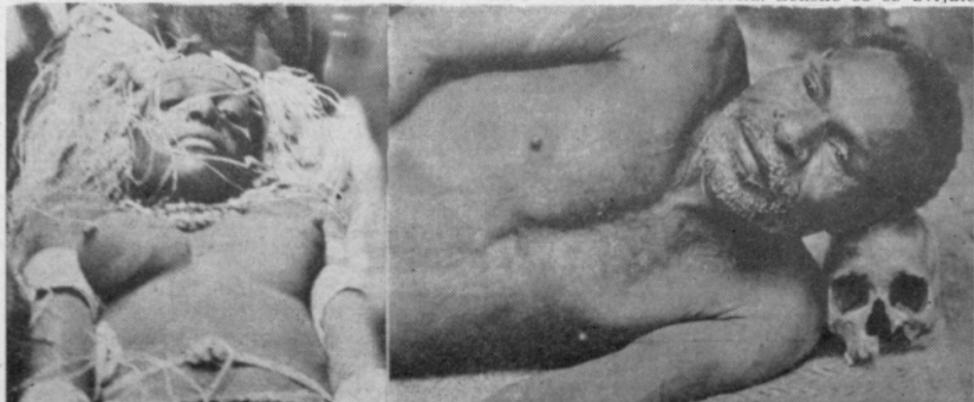
Basimi so bili še nedavno bojevito pleme. Številne posušene glave so o tem zgovorno pričale. Sedanji poglavar, ki mu je bilo ime Baitakom, je pred nedavnim »sklenil« s svojimi sosedi mir. Te okoliščine so pripomogle, da smo se pri njih počutili kolikor toliko dobrodošli gostje.

Nekega dne so z vršičem in pompom pripeljali v vas neki par. Mislili smo, češ, spet se je začelo trebljenje glav. Pa ni bilo tako. Povabili so nas, da smemo gledati in tudi slikati, kako poteka običaj »preroditve«.

Oba tujca, prav tako divjaka, sta pripadala sosednjemu plemenu. Basimi so ju dobili v dar

kot znak prijateljstva. Smeli bi ju tudi ubiti in pojediti, pa to ne bi motilo »mirovne pogodbe«. Vendar Basimi niso bili lačni te vrste mesa in so par sklenili posvojiti. Toda njihov je bil lahko le tisti, ki je bil rojen v plemenu. Zato sta darovana divjaka morala biti ponovno rojena. Kako?

Ceremonija se je začela tako, da so vse odrasle ženske plemena stopile v dolgo vrsto, s široko razkročenimi nogami. Ko so ženske s nogami ustvarile nekaj dolg tunel, sta se darovana divjaka po vseh štirih plazila skozi ta tunel. Zdajci se je razlegel krik in vik. Ženska vrsta je vzvalovala. Ženske so se zvijale

Posvojeno divjakinjo so člani plemena Basini med plesom v čast »preroditve« nosili na rokah, saj kot novorojenka »ne more« hoditi... Bojevniki radi ležijo na lobanjah ubitih sovražnikov. Bajje to odganja nevarnosti, v živega pa prehaja modrost ubitega...

in stokale kot v porodnih krčih. Ko sta tujca priplezala pod alejo nog na drugo stran, sta veljala za novorojena Basimca. Še preden je začelo rajanje v čast »novorojencema«, je najstarejša ženska strokovno ugotovila, da je bil porod normalen in da sta nova Basimca živa ter za življenjske sposobna...

Nekaj podobnega smo doživeli tudi mi, le da smo bili posvojeni na drugačen način. Vsakemu od nas so določili krušno mater in to med ženami, ki so imele majhne otroke. Kakor koli bi se otepali, bi žalili njihove običaje. Morali smo privoliti v to. Vsi po vrsti smo sprejeli materinstvo novozelandskih Papuank na ta način, da smo popili nekaj kapljic mleka od prsi naših adoptivnih »mater«. Bili smo različne sreče. Jaz sem na primer dobil za mater najmlajšo med divjakinjami in za naše pojme še najbolj čedno... Pozneje sem zvedel, da je mir med plemeni bil pretrgan in da je v splošnem spopadu bila s kamenito sekuro ubita tudi moja papuanska »krušna mati«.

PRIHODNJIC: Ko se rodi sin, mora nekdo plačati z glavo. Ko fant postane mož, spet pade glava z vratu...